

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

στο σχέδιο νόμου «Μέτρα θεραπείας ατόμων που απασχολούνται από την ποινή λόγω ψυχικής ή διανοητικής διαταραχής και άλλες διατάξεις»

Προς τη Βουλή των Ελλήνων

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ
ΜΕΤΡΑ ΘΕΡΑΠΕΙΑΣ ΑΤΟΜΩΝ
ΠΟΥ ΑΠΑΣΧΟΛΟΥΝΤΑΙ ΑΠΟ ΤΗΝ ΠΟΙΝΗ
ΛΟΓΩ ΨΥΧΙΚΗΣ Ή ΔΙΑΝΟΗΤΙΚΗΣ ΔΙΑΤΑΡΑΧΗΣ

Α. Γενικά

Με την υ.α. υπ' αριθμ. 43520/14.6.2016 (Β' 1914) συγκροτήθηκε ειδική νομοπαρασκευαστική επιτροπή με αντικείμενο την κατάρτιση σχεδίου νόμου για τον εκσυγχρονισμό του μέτρου ασφαλείας της φύλαξης των ακατάλογιστων δραστών (άρθρο 69 ΠΚ) αποτελούμενη από τους: 1. Ελισάβετ Συμεωνίδου - Καστανίδου, Καθηγήτρια Ποινικού Δικαίου της Νομικής Σχολής του Αριστοτέλειου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, ως Πρόεδρο, 2. Δημήτριο Παπαγεωργίου, ήδη Αντεισαγγελέα του Αρείου Πάγου, 3. Νικόλαο Τσιρώνη, Πρόεδρο Πρωτοδικών Αθηνών, 4. Μαρία Μητροσύλη, Δικηγόρο - Αναπληρώτρια Καθηγήτρια Δικαίου της Υγείας και Κοινωνιολογίας Δικαίου του Τ.Ε.Ι. Αθηνών, 5. Θωμά Υφαντή, Καθηγητή Ψυχιατρικής της Ιατρικής Σχολής του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων, 6. Δημήτριο Πλουμπίδη, ομότιμο Καθηγητή Ψυχιατρικής του Πανεπιστημίου Αθηνών και Πρόεδρο της Ελληνικής Ψυχιατρικής Εταιρίας και 7. Ιωάννη Παπαδόπουλο, Ψυχίατρο, Συντονιστή Διευθυντή του Ψυχιατρικού Νοσοκομείου Αττικής, ως μέλη. Η Επιτροπή παρέδωσε σχετικό σχέδιο νόμου στις 28.12.2016. Το σχέδιο νόμου ετέθη σε δημόσια διαβούλευση από τις 9.2.2017 έως τις 16.2.2017. Στη συνέχεια, στις 23.2.2017, εισηχθή προς συζήτηση στην «ειδική μόνιμη επιτροπή σωφρονιστικού συστήματος και λοιπών δομών εγκλεισμού κρατουμένων» της Βουλής των Ελλήνων. Τα σχόλια και οι παρατηρήσεις που υποβλήθηκαν τόσο κατά τη διάρκεια της δημόσια διαβούλευσης όσο και κατά τη διάρκεια της συνεδρίασης της «ειδικής μόνιμης επιτροπής σωφρονιστικού συστήματος και λοιπών δομών εγκλεισμού κρατουμένων», καθώς επίσης και οι προτάσεις φορέων και εκπροσώπων της επιστημονικής κοινότητας, ετέθησαν υπόψη της Επιτροπής και ενσωματώθηκαν σε κάποιο βαθμό στο τελικό κείμενο του προτεινόμενου σχεδίου νόμου.

Με το προτεινόμενο σχέδιο νόμου επιχειρείται σημαντική αλλαγή στο ισχύον θεσμικό πλαίσιο των άρθρων 38 έως 41 και 69 έως 70 του Ποινικού Κώδικα. Η αναθεώρηση των συγκεκριμένων διατάξεων, συνοδευόμενη από τις αναγκαίες αλλαγές στον Κώδικα Ποινικής Δικονομίας και από τη διαμόρφωση ειδικών κανόνων εκτέλεσης των προβλεπόμενων μέτρων, όπως απαιτεί το άρθρο 56 του Ποινικού Κώδικα, κρίνεται επιβεβλημένη, διότι η ισχύουσα νομοθεσία βασίζεται σε αντιλήψεις των αρχών του προηγούμενου αιώνα, όταν τα μόνα μέτρα για δράστες αξιόποινων πράξεων με ψυχικές ή διανοητικές διαταραχές που απέκλειαν ή μείωναν ουσιαστικά τον καταλογισμό τους ήταν ο εγκλεισμός στα άσυλα για αόριστο χρονικό διάστημα, με βασικό στόχο την αντιμετώπιση

της επικινδυνότητας και την προφύλαξη της κοινωνίας.

Σημείο αναφοράς για τις προβλεπόμενες αλλαγές αποτελέσαν οι εξελίξεις στη διεθνή και ευρωπαϊκή έννομη τάξη μετά το 1950, που δεσμεύουν τον Έλληνα νομοθέτη και επιβάλλουν τη συμμόρφωσή του σε θεμελιώδη κείμενα προάσπισης των δικαιωμάτων του ανθρώπου. Ενδεικτικά αναφέρονται οι εγγυήσεις που παρέχονται από την Ευρωπαϊκή Σύμβαση για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου του Συμβουλίου της Ευρώπης, από τη Σύμβαση του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία και από το Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Επίσης, σημείο αναφοράς υπήρξαν οι νέες επιστημονικές ψυχιατρικές και άλλες διεπιστημονικές προσεγγίσεις που οδήγησαν από την κλειστή ασυλική περίθαλψη στην κοινοτική φροντίδα ψυχικής υγείας. Ειδικότερες παρατηρήσεις για το ισχύον καθεστώς της «θεραπευτικής φύλαξης» του άρθρου 69 ΠΚ είχαν διατυπώσει κατά καιρούς η Εθνική Επιτροπή των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου, ο Συνήγορος του Πολίτη, καθώς και η Ελληνική Ψυχιατρική Εταιρεία. Οι επιστημονικές αυτές στο μεγαλύτερο μέρος τους ενσωματώνονται στο παρόν σχέδιο νόμου.

Τα προτεινόμενα μέτρα έχουν ως βασικό άξονα την εξασφάλιση θεραπείας. Ο παρωχημένος μακροχρόνιος εγκλεισμός σε ασυλικές μονάδες καταργείται και στη θέση του θεσπίζονται σύγχρονα μέτρα, που στοχεύουν πρωτίστως στη θεραπεία, ενώ ταυτόχρονα εξασφαλίζουν την προστασία των θεμελιωδών αγαθών των δραστών, όπως και των τρίτων. Σε αυτό το πλαίσιο, η παραδοσιακή αντίληψη που αντιμετώπιζε τη θεραπευτική φύλαξη μόνο υπό το πρίσμα της ασφάλειας, εμπλουτίζεται με τις σύγχρονες επιστημονικές προσεγγίσεις για την ψυχιατρική περίθαλψη, ως παροχή υπηρεσιών (ψυχικής) υγείας αλλά και κοινωνικής επανένταξης. Η έμφαση δίνεται σήμερα στη διασφάλιση ενός ποιοτικού επιπέδου νοσηλείας και παρακολούθησης που προκρίνεται του στόχου της αποκλειστικής σωφρονιστικής επιτήρησης.

Το σχέδιο νόμου διαιρείται σε τέσσερα μέρη: Το Κεφάλαιο Α' (άρθρα 1 έως 3) που αφορά τις τροποποιήσεις διατάξεων του Ποινικού Κώδικα, το Κεφάλαιο Β' (άρθρα 4 έως 8) που τροποποιεί διατάξεις του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας, το Κεφάλαιο Γ' (άρθρα 9 έως 20) που περιλαμβάνει τους Κανόνες εκτέλεσης των μέτρων θεραπείας των άρθρων 69 και 70Α του Ποινικού Κώδικα και το Κεφάλαιο Δ' (άρθρο 21) το οποίο περιέχει μεταβατικές και καταργούμενες διατάξεις.

Β. Επιμέρους ρυθμίσεις

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α' ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΕΙΣ ΔΙΑΤΑΞΕΩΝ ΤΟΥ ΠΟΙΝΙΚΟΥ ΚΩΔΙΚΑ

Με το παρόν (άρθρα 1 έως 3) τροποποιούνται τα άρθρα 69 έως 70 του Ποινικού Κώδικα και προστίθεται νέο άρθρο 70Α. Πιο συγκεκριμένα:

Το άρθρο 1 αντικαθιστά τη διάταξη του άρθρου 69 του Ποινικού Κώδικα και ορίζει ρητά πως αρμόδιο για την επιβολή των προβλεπόμενων στο συγκεκριμένο άρθρο μέτρων είναι αποκλειστικά το δικαστήριο. Με τον τρόπο αυτό λύεται οριστικά ένα πρόβλημα που έχει απασχολήσει επανειλημμένα τη θεωρία και τη νομολογία σχετικά με τη δυνατότητα επιβολής των μέτρων από το δικαστικό συμβούλιο και υιοθετείται η δικαιοκρατική θέση ότι

μέτρα τόσο επαχθή όσο η υποχρεωτική νοσηλεία για σημαντικό χρονικό διάστημα μπορούν να επιβάλλονται μόνο αφού προηγηθεί η δημόσια διαδικασία ενώπιον ακροατηρίου, σύμφωνα με όσα έχει προτείνει και η Εθνική Επιτροπή για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου. Η επιλογή αυτή δε στερεί τον κατηγορούμενο από την αναγκαία θεραπεία μέχρι την κύρια διαδικασία, καθώς έχει ληφθεί η αναγκαία πρόνοια στον Κώδικα Ποινικής Δικονομίας, ώστε το δικαστικό συμβούλιο να επιβάλλει ως περιοριστικούς όρους τα προβλεπόμενα στο άρθρο 69 Ποινικού Κώδικα μέτρα. Με τον τρόπο αυτό εξασφαλίζεται η παρακολούθηση του κατηγορουμένου για ικανό χρονικό διάστημα – μέχρις ότου η υπόθεση φθάσει στο ακροατήριο - το οποίο προσφέρει στους ιατρούς που τον παρακολουθούν τη δυνατότητα να προτείνουν στη συνέχεια τα κατάλληλα για το συγκεκριμένο άτομο θεραπευτικά μέτρα.

Επιπλέον, σημαντικές αλλαγές στο άρθρο 69 του Ποινικού Κώδικα είναι οι ακόλουθες:

α) Καταργείται η αναφορά σε «ακαταλόγιστους εγκληματίες», που είναι δογματικά εσφαλμένη, αφού για να χαρακτηριστεί ως «εγκληματίας» κάποιος πρέπει να έχει καταλογισμό κατά την τέλεση της πράξης, κάτι που στη συγκεκριμένη περίπτωση δεν ισχύει. Στο κείμενο, λοιπόν, γίνεται λόγος για «άτομα που απαλλάσσονται από την ποινή λόγω ψυχικής ή διανοητικής διαταραχής». Οι όροι «ψυχική ή διανοητική διαταραχή» επιλέγονται ως σύγχρονοι αλλά και προκειμένου να υπάρχει ενότητα στο δίκαιο, καθώς οι ίδιοι ακριβώς όροι χρησιμοποιούνται στον Αστικό Κώδικα (άρθρα 131, 171, 331, 915, 1555, 1666, 1719). Παράλληλα, καταργείται η γενική αναφορά στους κωφαλάλους, ώστε να είναι απολύτως σαφές ότι οποιαδήποτε επιβολή του μέτρου στα συγκεκριμένα πρόσωπα προϋποθέτει τη βεβαίωση της «ψυχικής ή διανοητικής τους διαταραχής» για την αντιμετώπιση της οποίας και μόνο είναι αναγκαία η παρακολούθηση του θεραπευτικού προγράμματος.

β) Αυξάνεται η βαρύτητα του πλημμελήματος που μπορεί να δικαιολογήσει την επιβολή των μέτρων, και ορίζεται ότι το πλημμέλημα πρέπει να απειλείται με ποινή τουλάχιστον ενός(1) έτους και όχι τουλάχιστον έξι(6) μηνών, όπως προβλέπεται σήμερα. Παράλληλα όμως προβλέπεται ότι τα μέτρα επιβάλλονται για όλα τα εγκλήματα κατά της ζωής ή της σωματικής ακεραιότητας που απειλούνται με ποινή στερητική της ελευθερίας τουλάχιστον τριών μηνών, ώστε να είναι δυνατή η επιβολή τους και σε μια περίπτωση επικίνδυνης σωματικής βλάβης, κάτι που σήμερα δεν είναι εφικτό. Τέλος, ορίζεται ότι σε καμία περίπτωση τα μέτρα δεν μπορούν να επιβληθούν για εγκλήματα κατά της ιδιοκτησίας και της περιουσίας που δεν εμπεριέχουν χρήση βίας ή απειλή βίας, μια ρύθμιση που έχει τεθεί και σε πολλές άλλες ευρωπαϊκές νομοθεσίες.

γ) Καταργείται η γενική και στιγμιστική αναφορά στον «επικίνδυνο για τη δημόσια ασφάλεια» δράστη και διευκρινίζεται ότι τα μέτρα επιβάλλονται από το δικαστήριο όταν κρίνει ότι, «εξαιτίας της κατάστασης του υπαιτίου, υπάρχει κατά το χρόνο έκδοσης της απόφασης κίνδυνος, αν αφεθεί ελεύθερος, να τελέσει και άλλα τουλάχιστον ανάλογης βαρύτητας εγκλήματα».

δ) Με τη ρητή αναφορά σε «εγκλήματα» στην παράγραφο 2, καθίσταται σαφές ότι για την επιβολή των μέτρων δεν αρκεί η διαπίστωση της τέλεσης μιας άδικης

πράξης, αλλά πρέπει να βεβαιώνεται και η πλήρωση της υποκειμενικής υπόστασης του εγκλήματος για το οποίο έχει ασκηθεί ποινική δίωξη, εφόσον σε διαφορετική περίπτωση τα μέτρα θα επιβάλλονταν σε ένα άτομο που, αν δε συνέτρεχαν στο πρόσωπό του οι όροι του άρθρου 69 του Ποινικού Κώδικα, δε θα μπορούσε να τιμωρηθεί.

ε) Ορίζεται ρητά ότι οι προϋποθέσεις επιβολής των μέτρων βεβαιώνονται με μία τουλάχιστον πραγματογνωμοσύνη που διενεργείται αμέσως μετά τη σύλληψη και με άλλη μία τουλάχιστον πραγματογνωμοσύνη που διενεργείται όσο το δυνατό πλησιέστερα προς τη δικάσιμο. Στις πραγματογνωμοσύνες προτείνεται και το τυχόν κατάλληλο μέτρο θεραπείας.

στ) Καταργείται η ανελαστική αναφορά στη «φύλαξη σε δημόσιο θεραπευτικό κατάστημα» που προβλέπεται σήμερα και αντικαθίσταται με την καταγραφή περισσότερων «κατάλληλων» θεραπευτικών μέτρων, μεταξύ των οποίων μπορεί να επιλέξει το δικαστήριο εκείνο που είναι το πλέον κατάλληλο για το συγκεκριμένο άτομο, ύστερα από εισήγηση των αρμόδιων ιατρών. Ως κατάλληλα θεραπευτικά μέτρα ορίζονται: α) η νοσηλεία σε ειδικό τμήμα δημόσιου ψυχιατρικού ή γενικού νοσοκομείου, β) η νοσηλεία σε ψυχιατρικό τμήμα δημόσιου ψυχιατρικού ή γενικού νοσοκομείου και γ) η υποχρεωτική θεραπεία και ψυχιατρική παρακολούθηση κατά τακτά χρονικά διαστήματα σε κατάλληλη εξωνοσοκομειακή Μονάδα Ψυχικής Υγείας ή εξωτερικά ιατρεία δημόσιου ψυχιατρικού ή γενικού νοσοκομείου. Η δυνατότητα αυτή προσφέρεται στο δικαστήριο αφενός γιατί είναι πιθανό - ειδικά όταν το έγκλημα που έχει τελεστεί είναι πλημμέλημα – οι αρμόδιοι ιατροί να μη θεωρούν αναγκαία την τοποθέτηση σε ειδικό ή κοινό ψυχιατρικό τμήμα δημόσιου νοσοκομείου, και αφετέρου γιατί ακόμα και σε περιπτώσεις κακουργημάτων, η παρακολούθηση του κατηγορουμένου στο πλαίσιο του περιοριστικού όρου που επιβάλλει υποχρεωτικά το δικαστικό συμβούλιο μπορεί με μεγαλύτερη ασφάλεια να επιτρέψει στο δικαστήριο να επιλέξει το αρμόζον για τον συγκεκριμένο κατηγορούμενο μέτρο.

Με το άρθρο 2 τροποποιείται το άρθρο 70 του Ποινικού Κώδικα. Οι βασικές αλλαγές στο άρθρο αυτό είναι οι ακόλουθες:

α) Τροποποιείται ο τίτλος του άρθρου, ο οποίος από «διάρκεια της φύλαξης» γίνεται «διάρκεια του θεραπευτικού μέτρου».

β) Αλλάζει ο τρόπος επιβολής του μέτρου. Ενώ σήμερα το δικαστήριο δεν ορίζει τη μέγιστη διάρκεια του μέτρου, στο σχέδιο νόμου προβλέπεται ότι στην απόφαση ορίζεται ο μέγιστος χρόνος της διάρκειάς του, ο οποίος δεν μπορεί να υπερβαίνει τα δύο(2) έτη για τα πλημμελήματα και τα πέντε έτη για τα κακουργήματα. Ένα(1) μήνα τουλάχιστον πριν τη συμπλήρωση του χρόνου αυτού το Τριμελές Πλημμελειοδικείο αποφασίζει για την παράταση του μέτρου για τον ίδιο κατά ανώτατο όριο χρόνο, εφόσον τούτο επιβάλλεται για τις ανάγκες της θεραπείας και εξακολουθούν να υπάρχουν οι προϋποθέσεις επιβολής του μέτρου. Σε κάθε περίπτωση, καλείται ο θεραπευόμενος και ο συνήγορός του, καθώς και η διεύθυνση της μονάδας, όπου εκτελείται το μέτρο, να διατυπώσουν τις απόψεις τους.

γ) Τροποποιείται σημαντικά ο τρόπος ελέγχου της πορείας του μέτρου. Ενώ σήμερα το δικαστήριο ελέγχει κάθε τρία(3) έτη αν θα πρέπει να συνεχιστεί η εκτέλεση του μέτρου, στο σχέδιο προβλέπεται ότι ο έλεγχος γίνει-

τα αυτεπαγγέλτως κάθε έτος, ενώ διευκρινίζεται επιπλέον ότι θα πρέπει να καλείται ο θεραπευόμενος και ο συνήγορός του, καθώς και η διεύθυνση της μονάδας όπου εκτελείται το μέτρο, να διατυπώσουν τις θέσεις τους.

δ) Προβλέπεται ότι το ίδιο δικαστήριο μπορεί οποτεδήποτε, όχι μόνο με αίτηση του εισαγγελέα ή της διεύθυνσης της μονάδας όπου εκτελείται το μέτρο – όπως ισχύει σήμερα - αλλά και με αίτηση του ίδιου του θεραπευομένου, να διατάξει την άρση ή αντικατάσταση του μέτρου.

ε) Ορίζεται ότι σε περίπτωση απόρριψης της αίτησης, στην απόφαση απαιτείται να υπάρχει ειδική αιτιολογία ως προς την ανάγκη διατήρησης του θεραπευτικού μέτρου.

στ) Διευκρινίζεται ότι στη διαδικασία ενώπιον του Τριμελούς Πλημμελειοδικείου, καθώς και του εφετείου, σε περίπτωση άσκησης έφεσης, εάν ο θεραπευόμενος δεν έχει συνήγορο, διορίζεται συνήγορος αυτεπαγγέλτως, κατά τις διατάξεις του άρθρου 340 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας.

Με το άρθρο 3 προστίθεται άρθρο 70Α στον Ποινικό Κώδικα, το οποίο επεκτείνει τις ρυθμίσεις των άρθρων 69 και 70 του Ποινικού Κώδικα σε άτομα μειωμένου καταλογισμού λόγω ψυχικής ή διανοητικής διαταραχής, όταν το δικαστήριο κρίνει ότι υπάρχει κατά το χρόνο έκδοσης της απόφασης κίνδυνος να τελέσουν και άλλα τουλάχιστον ανάλογης βαρύτητας εγκλήματα.

Τα άτομα αυτά αντιμετωπίζονται σήμερα με τις παρωχημένες και κατά βάση αγνοούμενες από τη νομολογία διατάξεις των άρθρων 38 έως 41 του Ποινικού Κώδικα, οι οποίες εισάγουν στο ποινικό δίκαιο την ιδιάζουσα ποινή του εγκλεισμού των μειωμένου καταλογισμού επικίνδυνων για τη δημόσια ασφάλεια δραστών σε ψυχιατρικό κατάστημα ή παράρτημα φυλακών. Με την προτεινόμενη ρύθμιση διευκρινίζεται ότι το προτεινόμενο μέτρο έχει κατ' εξοχήν θεραπευτικό χαρακτήρα και δε συνιστά ιδιάζουσα ποινή. Κατά τα λοιπά ισχύουν αναλογικά οι διατάξεις των άρθρων 69 και 70 του Ποινικού Κώδικα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄ ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΕΙΣ ΔΙΑΤΑΞΕΩΝ ΤΟΥ ΚΩΔΙΚΑ ΠΟΙΝΙΚΗΣ ΔΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

Το προτεινόμενο Β΄ Κεφάλαιο (άρθρα 4 έως 8) περιλαμβάνει τροποποιήσεις διατάξεων του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας, που στοχεύουν στην εναρμόνιση αυτών με τις αλλαγές που πραγματοποιούνται στις διατάξεις του Ποινικού Κώδικα, όπως περιγράφονται στο Α΄ Κεφάλαιο του σχεδίου νόμου. Πιο συγκεκριμένα:

Με το άρθρο 4 εντάσσονται στους ενδεικτικά μνημονευόμενους περιοριστικούς όρους του άρθρου 282 Κώδικα Ποινικής Δικονομίας τα μέτρα θεραπείας του (αναμορφωμένου) άρθρου 69 παράγραφος 3 του Ποινικού Κώδικα.

Με το άρθρο 5 συμπληρώνεται το ισχύον άρθρο 313 Κώδικα Ποινικής Δικονομίας, ώστε να αποσαφηνίζεται η δικαιοδοσία του δικαστικού συμβουλίου να εκδίδει παραπεμπτικό βούλευμα ακόμα κι όταν κρίνει ότι ο κατηγορούμενος θα πρέπει να απαλλαχθεί από την ποινή λόγω ψυχικής ή διανοητικής διαταραχής και θα πρέπει να του επιβληθεί μέτρο θεραπείας κατά το άρθρο 69 του Ποινικού Κώδικα.

Με το άρθρο 6, που συμπληρώνει το ισχύον άρθρο 315 Κώδικα Ποινικής Δικονομίας, λαμβάνεται πρόνοια για τη μέχρι την εκδίκαση της υπόθεσης εφαρμογή των μέτρων του (αναμορφωμένου) άρθρου 69 παράγραφος 3 του Ποινικού Κώδικα, ως περιοριστικών όρων, ώστε να μη μεσολαβεί «κενό θεραπείας» του υπόδικου κατηγορουμένου. Η επιβολή του περιοριστικού όρου είναι υποχρεωτική για το δικαστικό συμβούλιο, το οποίο μάλιστα, σε περίπτωση που ο κατηγορούμενος κρατείται προσωρινά, αντικαθιστά υποχρεωτικά την προσωρινή κράτηση με τα συγκεκριμένα μέτρα.

Με τον τρόπο αυτό εξασφαλίζεται η παρακολούθηση του κατηγορουμένου από ειδικούς ιατρούς μέχρι την εκδίκαση της υπόθεσης στο ακροατήριο, προκειμένου να επιβεβαιωθεί η ένταση της ψυχικής ή διανοητικής του διαταραχής και να προσδιοριστούν τα κατάλληλα για τη θεραπευτική της αντιμετώπιση μέτρα. Η διαδικασία αυτή θα επιτρέπει στο δικαστήριο που θα εκδικάζει την υπόθεση αφενός να έχει περισσότερα στοιχεία σχετικά με τον καταλογισμό του κατηγορουμένου και την πιθανότητα να τελέσει άλλα αντίστοιχης βαρύτητας εγκλήματα στο μέλλον, και αφετέρου να επιλέγει τα πλέον κατάλληλα για τη θεραπεία του μέτρα.

Με το άρθρο 7 επιλύεται το πρόβλημα του «ανεκκλήτου» της (αθωωτικής) δικαστικής απόφασης που επιβάλλει το μέτρο ασφαλείας του άρθρου 69 Ποινικού Κώδικα (βλ. Ν. Παρασκευόπουλου, Τα ασφαλιστικά μέτρα του ποινικού δικαίου: ιδιομορφίες και περιπλοκές, Δίκαιο και Πολιτική, 1982, τ.2, 253-254, και Λ. Μαργαρίτη, Έφεση κατά βουλεύματος από αδύναμα πρόσωπα (:ανήλικοι-ψυχικά πάσχοντες), Ποιν.Δικ. 2015, 1083 επ.). Με το άρθρο αυτό, προστίθεται νέο άρθρο 486Α στον Κώδικα Ποινικής Δικονομίας και παρέχεται στον κατηγορούμενο δικαιώμα άσκησης έφεσης τόσο κατά της απόφασης που επιβάλλει το μέτρο του άρθρου 69 του Ποινικού Κώδικα, όσο και κατά εκείνης που διατάσσει την παράτασή του.

Τέλος, με το άρθρο 8 τροποποιούνται τα άρθρα 500 και 555 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας. Με την πρώτη παράγραφο του άρθρου αυτού, ειδικότερα, προστίθεται τελευταίο εδάφιο στο άρθρο 500 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας, με το οποίο επιδιώκεται η επιτάχυνση της διαδικασίας σε περίπτωση άσκησης έφεσης, με τον σύντομο ορισμό δικασίμου, ώστε η δικαστική κρίση για την επιβολή ή την παράταση του θεραπευτικού μέτρου να καθίσταται τελεσίδικη το ταχύτερο.

Με τη δεύτερη παράγραφο του άρθρου 8 προστίθενται εδάφιο γ΄ και εδάφιο δ΄ στο άρθρο 555 Κώδικα Ποινικής Δικονομίας, όπου διευκρινίζεται ότι το άρθρο 70 του Ποινικού Κώδικα έχει ανάλογη εφαρμογή και στην περίπτωση που η ψυχική ή διανοητική διαταραχή έχει εμφανιστεί μετά την επιβολή της ποινής, ενώ διευκρινίζεται ότι μετά την ολοκλήρωση της θεραπείας ο καταδικασθείς εκτίει την ποινή του, από την οποία αφαιρείται ο χρόνος νοσηλείας του.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ΄ ΚΑΝΟΝΕΣ ΕΚΤΕΛΕΣΗΣ ΤΩΝ ΜΕΤΡΩΝ ΘΕΡΑΠΕΙΑΣ ΤΩΝ ΑΡΘΡΩΝ 69 ΚΑΙ 70 Α ΤΟΥ ΠΟΙΝΙΚΟΥ ΚΩΔΙΚΑ

Με το προτεινόμενο Γ΄ Κεφάλαιο του σχεδίου νόμου (άρθρα 9 έως 20) επιχειρείται η απαιτούμενη παρέμβαση η οποία θα καλύψει το υπάρχον νομοθετικό και θεσμικό κενό ως προς τον τρόπο εκτέλεσης των μέτρων που

προβλέπονται στα άρθρα 69 και 70 Α του Ποινικού Κώδικα. Υλοποιείται έτσι με το παρόν κεφάλαιο του σχεδίου νόμου η επιταγή του άρθρου 56 του Ποινικού Κώδικα. Ειδικότερα:

Με το άρθρο 9 καθορίζονται οι βασικές αρχές εκτέλεσης των μέτρων που προβλέπονται στα άρθρα 69 και 70Α Ποινικού Κώδικα. Στη διάταξη διευκρινίζεται ότι τα μέτρα υπηρετούν θεραπευτικούς σκοπούς και τονίζεται ότι κατά την εφαρμογή τους λαμβάνονται υπόψη οι διεθνώς αναγνωρισμένοι κανόνες προάσπισης των ατομικών ελευθεριών. Τέλος, σημειώνεται ότι όσα θέματα δε ρυθμίζονται από το σχέδιο νόμου πρέπει να αντιμετωπίζονται με βάση τον Κώδικα Ιατρικής Δεοντολογίας, τον Κώδικα Νοσηλευτικής Δεοντολογίας, τα πρωτόκολλα ψυχιατρικής φροντίδας καθώς και με αναλογική εφαρμογή των διατάξεων του Σωφρονιστικού Κώδικα, εφόσον αυτή δεν προσκρούει στους επιδιωκόμενους θεραπευτικούς σκοπούς.

Το άρθρο 10 ορίζει ότι η θεραπευτική αντιμετώπιση των ατόμων στα οποία έχουν επιβληθεί τα προβλεπόμενα στο άρθρο 69 παράγραφος 3 μέτρα πρέπει να είναι εξατομικευμένη και να περιλαμβάνει ένα ευρύ φάσμα σύγχρονων θεραπευτικών παρεμβάσεων, που εξασφαλίζουν συνεχή ψυχιατρική παρακολούθηση.

Στο επόμενο άρθρο 11 προσδιορίζονται αναλυτικά οι Μονάδες Ψυχικής Υγείας στις οποίες δύναται να εκτελείται καθένα από τα προβλεπόμενα στο άρθρο 69 παράγραφος 3 (στοιχεία α', β' και γ') θεραπευτικά μέτρα.

Το άρθρο 12 αναφέρεται στην έναρξη εκτέλεσης των μέτρων, η οποία, όπως ορίζεται, γίνεται με έγγραφη παραγγελία του αρμόδιου εισαγγελέα πρωτοδικών προς τον διευθυντή της μονάδας όπου θα εκτελεστεί το μέτρο, ο οποίος και οφείλει σε κάθε περίπτωση να εκτελέσει την παραγγελία. Ο προσδιορισμός της μονάδας όπου θα εκτελεστεί το μέτρο γίνεται από κατάλογο μονάδων κατάλληλων για την εκτέλεσή του, ο οποίος καταρτίζεται με κοινή απόφαση των Υπουργών Υγείας και Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και αποστέλλεται στα πρωτοδικεία, εφετεία και εισαγγελίες της χώρας, καθώς και στους διευθυντές όλων των μονάδων του καταλόγου. Στη διάταξη διευκρινίζεται ότι αν υπάρχουν περισσότερες μονάδες που ανήκουν στην ίδια κατηγορία, ο εισαγγελέας επιλέγει εκείνη που είναι εγγύτερα στον τόπο κατοικίας του ατόμου ή της οικογένειάς του.

Στο άρθρο 13 προσδιορίζεται με σαφήνεια ο τρόπος και η διαδικασία εισαγωγής σε ειδικό ή κοινό τμήμα δημόσιου νοσοκομείου. Προβλέπεται ότι η μονάδα υποχρεούται, αμέσως μετά την εισαγωγή, να παραδίδει στον θεραπευόμενο, σε γλώσσα που μπορεί να κατανοήσει, έντυπο με κατάλογο των βασικών του δικαιωμάτων, όπως προσδιορίζονται στον Ποινικό Κώδικα, τον Κώδικα Ποινικής Δικονομίας, τον Κώδικα Ιατρικής Δεοντολογίας, τον Κώδικα Νοσηλευτικής Δεοντολογίας, τον Σωφρονιστικό Κώδικα και τα πρωτόκολλα ψυχιατρικής φροντίδας. Ορίζεται τέλος ότι, επιπλέον των προβλεπόμενων αρχείων, πρέπει ακόμα σε κάθε μονάδα να τηρείται βιβλίο καταγραφής των επιβληθέντων μέσων αυξημένης φροντίδας και ασφάλειας, όπως περιορισμός, καθήλωση κ.ά..

Στο άρθρο 14 ρυθμίζεται ο νέος θεσμός της υποχρεωτικής θεραπείας και παρακολούθησης σε εξωνοσοκομειακή μονάδα ψυχικής υγείας (Κέντρα Ψυχικής Υγείας, Κινητές Μονάδες Ψυχικής Υγείας) ή σε εξωτερικό ιατρείο

δημόσιου ψυχιατρικού ή γενικού νοσοκομείου. Ιδιαίτερα σημαντική καινοτομία είναι ότι ο θεράπων ψυχίατρος οφείλει να προτείνει εξατομικευμένο θεραπευτικό σχέδιο, που οφείλει να κοινοποιήσει αμελλητί στον αρμόδιο εισαγγελέα, τον οποίο και ενημερώνει για την ανταπόκριση και συμμόρφωση του θεραπευόμενου προς αυτό, αλλά και για την πιθανή ανάγκη τροποποίησής του.

Στο άρθρο 15 τίθενται κριτήρια που συνεκτιμά το αρμόδιο δικαστήριο κατά την εφαρμογή του άρθρου 70 του Ποινικού Κώδικα για την άρση ή την αντικατάσταση του μέτρου θεραπείας με ηπιότερο ή βαρύτερο κατά την εκτέλεσή του.

Με το άρθρο 16 ρυθμίζονται ειδικά οι συνθήκες νοσηλείας που εξυπηρετούν τις θεραπευτικές ανάγκες του ατόμου και ενισχύεται αποφασιστικά ο ρόλος του ψυχιάτρου και της θεραπευτικής ομάδας στη θεραπευτική διαδικασία. Ωστόσο τίθενται περιορισμοί στη χρήση μέσων αυξημένης φροντίδας και ασφάλειας (προφυλακτική απομόνωση και σωματικός περιορισμός). Η εφαρμογή τους γίνεται μόνο εφόσον χρησιμοποιηθούν τεχνικές αποκλιμάκωσης και αποτύχουν βάσει των ψυχιατρικών Οδηγιών (βλ. Οδηγίες Ειδικής Επιτροπής Ελέγχου Προστασίας των Δικαιωμάτων των Ατόμων με Ψυχικές Διαταραχές, Υπουργείο Υγείας και Κατευθυντήριες αρχές της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την Πρόληψη των Βασανιστηρίων και της Απάνθρωπης ή Ταπεινωτικής Μεταχείρισης ή Τιμωρίας). Παράλληλα απαγορεύεται απολύτως η χρήση ορισμένων μέσων που προξενούν μη αναστρέψιμες καταστάσεις στην υγεία του ατόμου.

Στο άρθρο 17 προβλέπεται ο τρόπος σύστασης των ειδικών τμημάτων δημόσιων ψυχιατρικών ή γενικών νοσοκομείων και η στελέχωσή τους από επαγγελματίες που αποτελούν τη διεπιστημονική θεραπευτική ομάδα. Ιδιαίτερα σημαντική είναι η πρόβλεψη ότι το διοικητικό προσωπικό και το προσωπικό φύλαξης των τμημάτων αυτών λαμβάνει κατάλληλη εκπαίδευση σχετικά με το περιεχόμενο των υποχρεώσεών του και τον τρόπο της λειτουργίας του πριν από την ανάληψη των καθηκόντων του.

Με το άρθρο 18 καθιερώνεται ο θεσμός του εισαγγελέα επόπτη των μέτρων θεραπείας των άρθρων 69 και 70Α Ποινικού Κώδικα, ένας θεσμός που είναι κρίσιμος προκειμένου να διασφαλισθεί ο σεβασμός των ατομικών ελευθεριών των θεραπευομένων, αλλά και η τήρηση των περιορισμών που επιβάλλουν οι δικαστικές αρχές.

Στο άρθρο 19 ορίζονται οι Αρχές που ελέγχουν την εκτέλεση των μέτρων θεραπείας είτε γενικά, όπως ο Συνήγορος του Πολίτη και η Ειδική Επιτροπή Ελέγχου Προστασίας των Δικαιωμάτων των Ατόμων με Ψυχικές Διαταραχές, είτε ειδικά για συγκεκριμένες μονάδες, όπως το Σώμα Επιθεώρησης και Ελέγχου Καταστημάτων Κράτησης του Υπουργείου Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων για τα ψυχιατρικά τμήματα των καταστημάτων κράτησης και το Σώμα Επιθεωρητών Υπηρεσιών Υγείας Πρόνοιας του ν. 2920/2001 για τις μονάδες που υπάγονται στο Υπουργείο Υγείας.

Τέλος, στο άρθρο 20 ορίζεται ότι τα μέτρα λήγουν όταν εκλείψει ο λόγος για τον οποίο επιβλήθηκαν, όταν, δηλαδή, δεν θεωρείται πλέον πιθανό ότι το άτομο θα τελέσει νέα εξίσου σοβαρά εγκλήματα στο μέλλον. Στο άρθρο προσδιορίζεται η διαδικασία που πρέπει να ακολουθηθεί και θεσμοθετείται υποχρέωση του επιστημονικού διευθυντή της μονάδας όπου εκτελούνταν κάθε μέτρο να ενημερώνει τον Τομέα Ψυχικής Υγείας του τόπου

διαμονής του ατόμου, ο οποίος μεριμνά για τη συνέχεια της φροντίδας, καθώς και για την ομαλή επάνοδο και προσαρμογή του στο κοινωνικό, επαγγελματικό και οικογενειακό του περιβάλλον.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ΄ ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΚΑΤΑΡΓΟΥΜΕΝΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Το άρθρο 21 καταργεί τα άρθρα 38 έως 41 του Ποινικού Κώδικα, όπως και κάθε άλλη γενική ή ειδική διάταξη που αντίκειται στις διατάξεις του προτεινόμενου σχεδίου νόμου και προβλέπει ότι για όσα άτομα εκτίουν την προβλεπόμενη στα παραπάνω άρθρα ποινή. Τριμελές Πλημμελειοδικείο στην περιφέρεια του οποίου εκτελείται η προβλεπόμενη στα καταργούμενα άρθρα 38 έως 41 του Ποινικού Κώδικα ποινή, αποφασίζει αυτεπαγγέλτως ή μετά από αίτηση του κρατουμένου σχετικά με την αντικατάσταση της ποινής από το προβλεπόμενο στο άρθρο 70Α του Ποινικού Κώδικα μέτρο. Στην ίδια διάταξη ρυθμίζεται και ο τρόπος εκτέλεσης του αναπληρωματικού της ποινής μέτρου θεραπείας του άρθρου 69 του Ποινικού Κώδικα, σύμφωνα με τις νέες ρυθμίσεις. Ο Εισαγγελέας όμως εντός τριών(3) μηνών εξετάζει όλους του υφιστάμενους φακέλους και προβαίνει στις κατάλληλες ενέργειες. Παράλληλα, μέχρι την έκδοση του προβλεπόμενου προεδρικού διατάγματος στο άρθρο 17, ορίζεται ρητά ότι το Ψυχιατρικό Νοσοκομείο Αττικής «Δαφνί», το Ψυχιατρικό Νοσοκομείο Αττικής «Δρομοκαίτειο» και το Ψυχιατρικό Νοσοκομείο Θεσσαλονίκης συνεχίζουν κανονικά τη λειτουργία τους ως προς τη θεραπεία των τελούντων υπό το καθεστώς του άρθρου 69 ΠΚ προσώπων.

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΠΟΥ ΑΦΟΡΟΥΝ ΤΑ ΠΟΛΙΤΙΚΑ, ΠΟΙΝΙΚΑ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΑ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΑ

Άρθρο 22

Διατάξεις που αφορούν το συναινετικό διαζύγιο

Με τις προτεινόμενες ρυθμίσεις καθίσταται ευκολότερη και ταχύτερη για τον διάδοχο η διαδικασία του συναινετικού διαζυγίου. Ειδικότερα:

1. Με την προσθήκη της πρώτης παραγράφου, στο άρθρο 1438 του Αστικού Κώδικα προστίθεται στους τρόπους λύσης του γάμου και η συμφωνία των συζύγων σύμφωνα με το άρθρο 1441 του Αστικού Κώδικα.

2. Με τις προτεινόμενες ρυθμίσεις της δεύτερης παραγράφου, το άρθρο 1441 του Αστικού Κώδικα αντικαθίσταται και πλέον οι σύζυγοι μπορούν να λύσουν το γάμο τους και με έγγραφη συμφωνία. Η συμφωνία υπογράφεται από τα συμβαλλόμενα μέρη και από τους πληρεξουσίους δικηγόρους τους ή μόνον από τους τελευταίους, εφόσον είναι εφοδιασμένοι με ειδικό πληρεξούσιο. Αν υπάρχουν ανήλικα τέκνα, για να λυθεί ο γάμος απαιτείται η ρύθμιση της επιμέλειας των τέκνων, της επικοινωνίας με αυτά, καθώς και της διατροφής τους, με την ίδια ως άνω ή με άλλη έγγραφη συμφωνία των συζύγων που υπογράφεται κατά τα ανωτέρω και ισχύει για δύο(2) έτη τουλάχιστον. Η έγγραφη συμφωνία για τη λύση του γάμου, καθώς και το έγγραφο συμφωνητικό που αφορά στην επιμέλεια, στην επικοινωνία και στη διατροφή των ανήλικων τέκνων, υποβάλλονται από τους πληρεξουσίους δικηγόρους μαζί με τα ειδικά πληρεξούσια σε συμβολαιογράφο. Ο συμβολαιογράφος αμέσως μετά την κατάθεση

των εγγράφων βεβαιώνει τη λύση του γάμου και επικυρώνει τις συμφωνίες, εφόσον συντρέχουν οι νόμιμες προϋποθέσεις. Η σύνταξη της συμβολαιογραφικής πράξης απέχει τουλάχιστον δέκα(10) ημέρες από την αρχική συμφωνία των συζύγων, γεγονός που αποδεικνύεται από τη βεβαίωση του γνησίου της υπογραφής των συμβαλλομένων. Όταν η βεβαίωση αφορά στην επιμέλεια, επικοινωνία και διατροφή των ανήλικων τέκνων αποτελεί εκτελεστό τίτλο, εφόσον έχουν συμπεριληφθεί στη συμφωνία οι ρυθμίσεις των άρθρων 950 και 951 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας. Μετά τη λήξη ισχύος της κατά τα ανωτέρω επικυρωμένης συμφωνίας, με ίδια συμφωνία και με την ίδια διαδικασία μπορεί να ρυθμίζεται η επιμέλεια των τέκνων, η επικοινωνία με αυτά, καθώς και η διατροφή τους για περαιτέρω χρονικό διάστημα. Η λύση του γάμου ισχύει από την κατάθεση αντιγράφου του συμβολαιογραφικού εγγράφου που περιέχει τη συμφωνία, στο ληξιαρχείο όπου έχει καταχωρισθεί και η σύστασή του. Ο ληξιαρχος είναι υποχρεωμένος να προβεί στην καταχώριση της λύσης.

3. Με την παράγραφο αυτή λαμβάνεται μέριμνα για τις ήδη κατατεθειμένες αιτήσεις συναινετικού διαζυγίου, από τις οποίες μπορεί σε κάθε περίπτωση να παραιτηθεί ο ενδιαφερόμενος, ώστε να επιλέξει στη συνέχεια τη νέα διαδικασία.

4. Τέλος, προβλέπεται ότι, και στην περίπτωση του συναινετικού διαζυγίου με συμβολαιογραφική πράξη, ακολουθείται ο τρόπος λύσης του θρησκευτικού γάμου που περιγράφεται στον Καταστατικό Χάρτη της Εκκλησίας της Ελλάδος.

Άρθρο 23

Τροποποίηση του άρθρου 686 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας

Με την προτεινόμενη τροποποίηση προβλέπεται η δυνατότητα άσκησης προφορικά ανταίτησης στη διαδικασία ασφαλιστικών μέτρων, όπως συνέβαινε και πριν τη θέση σε ισχύ του νέου Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας (ν. 4335/2015).

Άρθρο 24

Νομοθεσία περί αλλοδαπών

Με τις παραγράφους 1 και 2 της μεταβατικής ρύθμισης του προτεινόμενου άρθρου ορίζεται ότι απορρίπτονται με συνοπτική απόφαση ως προδήλως απαράδεκτες οι αιτήσεις ακύρωσης και αιτήσεις αναστολής που ασκήθηκαν μέχρι 31.12.2014 και αφορούν ακυρωτικές διαφορές της νομοθεσίας περί αλλοδαπών (άρθρο 15 του ν. 3068/2002, Α΄ 274), εάν εντός εξαμήνου από την παρέλευση της δέμηνης προθεσμίας που τάχθηκε για την ενημέρωσή τους οι αλλοδαποί διάδικοι δεν δηλώσουν ότι επιθυμούν τη συζήτηση της υπόθεσης. Η ρύθμιση αυτή απαγορεύεται από την ανάγκη επιτάχυνσης της απονομής της διοικητικής δικαιοσύνης και συμβάλλει στον περιορισμό των υποθέσεων που εκκρεμούν στα διοικητικά δικαστήρια, χωρίς να θίγει δικαιώματα των αλλοδαπών διαδίκων. Προκειμένου να διασφαλισθεί η ενημέρωση των διαδίκων ή των δικηγόρων τους, η ρύθμιση θα γνωστοποιηθεί σε έναν από αυτούς με τους αναφερόμενους στην παράγραφο 2 τρόπους, επιπροσθέτως δε θα λάβει τη μέγιστη δυνατή δημοσιότητα με την ειδοποίηση των δικηγόρων από την Ολομέλεια των Δικηγορικών Συλλό-

γων και από τους κατά τόπο Δικηγορικούς Συλλόγους, με αναρτήσεις στους διαδικτυακούς τους τόπους, καθώς και με την αποστολή μηνύματος κινητής τηλεφωνίας (sms) στα μέλη τους. Τέλος, για λόγους ανώτερης βίας ή σοβαρούς λόγους υγείας, ο αλλοδαπός διάδικος δια του πληρεξουσίου δικηγόρου μπορεί να ζητήσει εντός του επόμενου εξαμήνου από τη λήξη της προθεσμίας την ανάκληση της πράξης κατάργησης και την εισαγωγή της υπόθεσης για συζήτηση από τον προϊστάμενο του δικαστηρίου ή τον οριζόμενο από αυτόν πρόεδρο.

Με την παράγραφο 3 διευκρινίζεται ότι οι μεταβατικές ρυθμίσεις των προηγούμενων παραγράφων δεν καταλαμβάνουν υποθέσεις των οποίων η αρχική ή μετά από αναβολή δικάσιμος έχει οριστεί εντός της οριζόμενης στην παράγραφο 2 εξαμήνης προθεσμίας.

Άρθρο 25

Τροποποιήσεις του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας

1. Η προτεινόμενη ρύθμιση διασαφηνίζει πλήρως την εφαρμογή του άρθρου 70, όπως αυτό τροποποιήθηκε με τη διάταξη του άρθρου 24 του ν. 4274/2014, καθώς καθίσταται εφαρμοστέα σε όλες γενικά τις κατηγορίες υποθέσεων, συμπεριλαμβανομένων των φορολογικών διαφορών, ώστε να αρθούν οι αμφιβολίες που ανέκυψαν στη νομολογία ειδικά ως προς τη συμπλήρωση του παραβόλου στις φορολογικές διαφορές.

2. Με την παράγραφο 2 διευρύνονται οι λόγοι έφεσης που προβλέπονται στον Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας, ώστε να αντιμετωπιστεί η περίπτωση κατά την οποία, ενώ περισσότερα φυσικά πρόσωπα τυγχάνουν συγκληρονόμοι της ίδιας κληρονομίας, κατά ίδια ή διαφορετικά ποσοστά συγκυριότητας, ανεξαρτήτως αν πρόκειται για πλήρη κυριότητα, ψιλή κυριότητα ή επικαρπία, εκδίδονται δύο ή περισσότερες αποφάσεις, οι οποίες είναι αντιφατικές μεταξύ τους. Η υιοθέτηση της ρύθμισης κρίνεται αναγκαία για λόγους ίσης μεταχείρισης των διαδίκων, επί της συγκεκριμένης και μόνον κατηγορίας υποθέσεων λόγω της ιδιαιτερότητας που εμφανίζει, αλλά και προκειμένου να διασφαλίζεται η ενότητα της νομολογίας των διοικητικών δικαστηρίων.

3. Η τρίτη παράγραφος του άρθρου είναι μεταβατική, αφενός ρυθμίζοντας την τύχη των εκκρεμών υποθέσεων αφετέρου δίδοντας προθεσμία από τη δημοσίευση του νόμου για την άσκηση του ενδίκου βοηθήματος της προσφυγής και του ενδίκου μέσου της έφεσης, για λόγους ίσης μεταχείρισης.

4. Οι προτεινόμενες ρυθμίσεις κρίνονται αναγκαίες, μετά την κατάργηση της θεώρησης και της καθαρογραφής και την ηλεκτρονική δημοσίευση των αποφάσεων από τον ίδιο τον δικαστή, ώστε να γίνει ευέλικτη, ταχεία και αποτελεσματική η διαδικασία της αυτεπάγγελης διόρθωσης των αποφάσεων μέσω της εν Συμβουλίω διαδικασίας και όχι μέσω της τακτικής έδρας, όταν υπάρχουν προφανή λάθη στην απόφαση.

5. Προβλέπεται με την παράγραφο αυτή η υποχρέωση κατάθεσης, μαζί το ένδικο βοήθημα ή μέσο, αντίγραφο της προσβαλλόμενης διοικητικής πράξης ή της δικαστικής απόφασης, ούτως ώστε ο εισηγητής δικαστής να επιλαμβάνεται άμεσα των νέων υποθέσεων που εισάγονται στο δικαστήριο.

6. Με την προτεινόμενη ρύθμιση τροποποιείται το άρθρο 139Α του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας προκειμέ-

νου να διασφαλίζεται η ενημέρωση των διαδίκων και των πληρεξουσίων δικηγόρων τους, ανεξάρτητα αν οι τελευταίοι παρίστανται ή όχι, αρκεί να έχουν λάβει την απαιτούμενη πληρεξουσιότητα, να συμπληρώσουν τυπικές παραλείψεις. Η προτεινόμενη ρύθμιση, η οποία είναι σύμφωνη με την αρχή της ασφάλειας δικαίου και της πλήρους και αποτελεσματικής παροχής έννομης προστασίας, έχει εφαρμογή σε όλες τις κατηγορίες υποθέσεων και για όλες τις τυπικές παραλείψεις, συμπεριλαμβανομένου του παραβόλου των φορολογικών υποθέσεων.

7. Με την παράγραφο αυτή προβλέπεται η δυνατότητα κατάργησης της δίκης με απόφαση που λαμβάνεται στην έδρα, όπως ίσχυε πριν την αντικατάσταση της παραγράφου 2 του άρθρου 142 από το άρθρο 25 του ν. 4446/2016.

8. Με την προτεινόμενη ρύθμιση αποφεύγεται η συγκέντρωση ανακοπών κατά πράξεων που εκδίδονται στο πλαίσιο της διαδικασίας της διοικητικής εκτέλεσης και αφορούν κατάσχεση εις χείρας πιστωτικών ιδρυμάτων, στο Διοικητικό Πρωτοδικείο Αθηνών, ενώ διευκολύνονται οι διοικούμενοι στην άσκηση ανακοπής, επιλέγοντας, εφόσον το επιθυμούν, το Διοικητικό Πρωτοδικείο του τόπου της διαμονής τους.

9. Με την προτεινόμενη ρύθμιση προβλέπεται ότι το παράβολο είναι δυνατό να συμπληρωθεί, κατ' εφαρμογή του άρθρου 139Α.

10. Με την παράγραφο 10 εισάγεται αναγκαία ρύθμιση μεταβατικού χαρακτήρα, για λόγους ισότητας και ισονομίας των διοικουμένων στο πλαίσιο της διοικητικής δίκης.

Άρθρο 26

Τροποποιήσεις του π.δ. 18/1989

1. Η προτεινόμενη διάταξη εξυπηρετεί τους πληρεξουσίου δικηγόρους των διαδίκων, τους οποίους απαλλάσσει από την υποχρέωση αυτοπρόσωπης παρουσίας στο ακροατήριο, δίνοντάς τους τη δυνατότητα να παραστούν δια δηλώσεως ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας τόσο στις ακυρωτικές υποθέσεις όσο και στις υποθέσεις ουσίας. Με τον τρόπο αυτό, ευθυγραμμίζεται η δικονομία που αφορά τις ακυρωτικές υποθέσεις (ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας και ενώπιον των τακτικών διοικητικών δικαστηρίων) με εκείνη που εφαρμόζεται στις διαφορές ουσίας στα τακτικά διοικητικά δικαστήρια, καθώς και η δικονομία των διαφορών ουσίας σε όλα ανεξαιρέτως τα δικαστήρια, χωρίς να προκαλείται βλάβη στα οικονομικά συμφέροντα του διαδίκου.

2. Με την παράγραφο 2, κατ' αντιστοιχία με ό,τι προβλέπεται στην παράγραφο 1 του προηγούμενου άρθρου για την έφεση, επιτρέπεται κατ' εξαίρεση η άσκηση αίτησης αναίρεσεως για την περίπτωση κατά την οποία, ενώ περισσότερα φυσικά πρόσωπα τυγχάνουν συγκληρονόμοι της ίδιας κληρονομίας, κατά ίδια ή διαφορετικά ποσοστά συγκυριότητας, ανεξαρτήτως αν πρόκειται για πλήρη κυριότητα, ψιλή κυριότητα ή επικαρπία, εκδίδονται δύο ή περισσότερες αποφάσεις, οι οποίες είναι αντιφατικές μεταξύ τους. Η υιοθέτηση της ρύθμισης κρίνεται αναγκαία για λόγους ίσης μεταχείρισης των διαδίκων, επί της συγκεκριμένης και μόνον κατηγορίας υποθέσεων λόγω της ιδιαιτερότητας που εμφανίζει, αλλά και προκειμένου να διασφαλίζεται η ενότητα της νομο-

λογίας των διοικητικών δικαστηρίων.

3. Με τη μεταβατική ρύθμιση της παραγράφου 3 προβλέπεται προθεσμία από τη δημοσίευση του νόμου για την άσκηση της αίτησης αναίρεσής με την επίκληση του νέου λόγου που προβλέπει η προηγούμενη παράγραφος, για λόγους ίσης μεταχείρισης των διαδίκων.

Άρθρο 27

Τροποποίηση του άρθρου 358 του Ποινικού Κώδικα

Με τις προτεινόμενες τροποποιήσεις του άρθρου 358 του Ποινικού Κώδικα, προβλέπονται ποινικές κυρώσεις και για την παραβίαση της υποχρέωσης για διατροφή και της συμφωνίας για επικοινωνία, που περιλαμβάνονται στην έγγραφη συμφωνία που έχει επικυρώσει ο συμβολαιογράφος κατά το άρθρο 1441 του Αστικού Κώδικα.

Άρθρο 28

Τροποποίηση του ν. 4139/2013

Η προσαρμοστικότητα των ποικιλιών κάνναβης του είδους *cannabis sativa*, αλλά και η αντίδρασή τους σε έντονα ξηροθερμικές συνθήκες, όπως αυτές που επικρατούν στη χώρα μας, δεν έχει ακόμα αποσαφηνιστεί πλήρως. Για το λόγο αυτόν, δίνεται η δυνατότητα αναπροσαρμογής του ανώτατου επιτρεπτού ορίου περιεκτικότητας σε τετραϋδροκανναβινόλη, με κοινή απόφαση των Υπουργών Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, εφόσον αυτό κριθεί επιστημονικά ενδεδειγμένο. Εξάλλου, το ανώτατο επιτρεπτό όριο περιεκτικότητας σε τετραϋδροκανναβινόλη τέθηκε από τον νομοθέτη στο 0,2%, ώστε να είναι συμβατό με το ανώτατο όριο περιεκτικότητας σε τετραϋδροκανναβινόλη που θέτει το άρθρο 32 παρ. 6 του Κανονισμού 1307/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, προκειμένου οι εκτάσεις που χρησιμοποιούνται για την παραγωγή κάνναβης να αποτελούν επιλέξιμα εκτάρια για άμεσες ενισχύσεις βάσει καθεστώτων στήριξης στο πλαίσιο της κοινής γεωργικής πολιτικής της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Κρίσιμο, ωστόσο, για την ποινικοποίηση της καλλιέργειας κάνναβης είναι το όριο περιεκτικότητας σε τετραϋδροκανναβινόλη, που καθιστά την ποικιλία πρόσφορη να ψυχική ή σωματική εξάρτηση, σύμφωνα με τον ειδικότερο ορισμό του άρθρου 1 του ν. 4139/2013. Το όριο αυτό δεν καθορίζεται από διεθνή συμβατικά κείμενα και είναι συνεπώς επιτρεπτή η αυξομείωσή του, εφόσον αυτό κριθεί επιστημονικά ενδεδειγμένο.

Οι ίδιοι λόγοι επιβάλλουν περαιτέρω την προστασία των εγκεκριμένων καλλιεργητών βιομηχανικής κάνναβης από το ενδεχόμενο ποινικής δίωξης, όταν το ποσοστό περιεκτικότητας σε τετραϋδροκανναβινόλη υπερέβη το νόμιμο εξαιτίας παραγόντων και περιβαλλοντικών συνθηκών που δεν μπορούσαν οι ίδιοι να προβλέψουν. Ως εκ τούτου, ορίζεται ως δικονομική προϋπόθεση για την άσκηση ποινικής δίωξης, προηγούμενη αίτηση του Προϊσταμένου της Αρχής που διεξήγαγε τον έλεγχο της συγκομιδής των εγκεκριμένων καλλιεργητών βιομηχανικής κάνναβης, η οποία πρέπει να αιτιολογεί ειδικά και εμπεριστατωμένα αφενός ότι η υπέρβαση του νόμιμου ορίου σε τετραϋδροκανναβινόλη δεν οφείλεται στις ειδικές περιβαλλοντικές συνθήκες ή άλλους παράγοντες που ήταν άγνωστοι στον παραγωγό, αφετέρου ότι η συγκομιδή είναι πρόσφορη να οδηγήσει στην παραγωγή ουσίας που προκαλεί ψυχική ή σωματική εξάρτηση, φέ-

ρει δηλαδή τις ιδιότητες των ναρκωτικών ουσιών, σύμφωνα με το άρθρο 1 του ν. 4139/2013. Με αυτόν τον τρόπο, περιορίζεται, αφενός, ο κίνδυνος πρόωρων και αυθαίρετων διώξεων έναντι εγκεκριμένων καλλιεργητών βιομηχανικής κάνναβης, όταν, εξαιτίας παραγόντων που δεν μπορούσαν να ελέγξουν, το όριο περιεκτικότητας σε τετραϋδροκανναβινόλη υπερέβη το οριζόμενο στο νόμο αλλά και όταν, παρά την υπέρβαση του ανωτέρω ορίου, η συγκομιδή είναι απρόσφορη να χαρακτηριστεί ναρκωτική ουσία, αφετέρου, η ειδική και εμπεριστατωμένη αναφορά της διοίκησης, αναφορικά με εξειδικευμένα τεχνικά θέματα για τα οποία είναι αρμόδια και κατάλληλη να εκφράσει γνώμη, ενισχύει την αποτελεσματικότητα του ποινικού δικαιοδοτικού μηχανισμού, στις περιπτώσεις που ο τελευταίος καλείται να επέμβει.

Άρθρο 29

Τροποποίηση του ν. 4039/2012

Με την προτεινόμενη τροποποίηση του ν. 4039/2012 δίδεται η δυνατότητα παράστασης πολιτικής αγωγής στα φιλοζωικά σωματεία προκειμένου να υποστηρίξουν την κατηγορία, ενώ διευκρινίζεται ότι η δήλωση παράστασης πολιτικής αγωγής μπορεί να γίνει από τα σωματεία είτε κατά την προδικασία είτε αργότερα ενώπιον του ακροατηρίου.

Άρθρο 30

Τροποποιήσεις του Κώδικα Συμβολαιογράφων

1. Στις περιπτώσεις αναπλήρωσης κατά κανόνα ο αναπληρωτής συμβολαιογράφος δεν λαμβάνει αμοιβή για την πράξη που υπογράφει με αναπλήρωση. Τούτο δε ισχύει όταν συντρέχουν τα κωλύματα του άρθρου 7 του Κώδικα. Για το λόγο αυτόν, με την προτεινόμενη τροποποίηση του παραγράφου 1 προβλέπεται ρητά η δυνατότητα της μη καταβολής αμοιβής.

2. Δεδομένου ότι το υπάρχον προσωπικό του Συμβολαιογραφικού Συλλόγου, μετά τη συνταξιοδότηση μεγάλου αριθμού υπαλλήλων, δεν επαρκεί για τη διενέργεια ελέγχου στα αρχεία των συμβολαιογράφων και τη διαπίστωση της τήρησης ή μη των υποχρεώσεων που προβλέπονται για τα κρατικά συμβόλαια, προβλέπεται με την παράγραφο 2 η δυνατότητα του ΔΣ του Συλλόγου να αναθέτει τη διενέργεια του ελέγχου και σε συνταξιούχους υπαλλήλους του Συλλόγου ή και σε συνταξιούχους συμβολαιογράφους, μέχρι την πρόσληψη τακτικού προσωπικού.

Άρθρο 31

Τροποποίηση του Κώδικα Δικηγόρων

Προβλέπεται η δυνατότητα κατάθεσης του γραμματίου προείσπραξης και μετά τη συζήτηση της υπόθεσης και πριν την έκδοση της απόφασης, με ειδοποίηση του πληρεξούσιου δικηγόρου από το δικαστήριο, ώστε να μην απορρίπτεται εξ αυτού και μόνο του λόγου το ένδικο μέσο ή βοήθημα που έχει συζητηθεί.

Άρθρο 32

Τροποποιήσεις του Κώδικα Οργανισμού Δικαστηρίων και Κατάστασης Δικαστικών Λειτουργών

1 έως 4. Με τις προτεινόμενες τροποποιήσεις των παραγράφων 1 έως 4 καταργείται το ειδικό ποινικό τμήμα

του Εφετείου Αθηνών. Ειδικότερα, με την παράγραφο 5α του άρθρου 4 του ν. 2993/2002 (Α' 58) που προστέθηκε με το άρθρο 41 του ν. 4264/2014 (Α' 118), συνεστήθη στο Εφετείο Αθηνών ιδιαίτερο Ποινικό Τμήμα του οποίου η λειτουργία ξεκίνησε την 16η Σεπτεμβρίου 2014 και υπήχθησαν σε αυτό όλες οι ποινικές υποθέσεις αρμοδιότητας του Πενταμελούς Εφετείου, του Μικτού Ορκωτού Εφετείου και των Τριμελών και Μονομελών Εφετείων, καθώς και του Συμβουλίου Εφετών. Στο τμήμα αυτό υπηρετούν 39 Πρόεδροι Εφετών και 134 Εφέτες. Σήμερα διεξάγονται πάνω από τριάντα μεγάλες δίκες, από τις οποίες εκείνες που αφορούν υποθέσεις τρομοκρατίας διεξάγονται στις δικαστικές αιθουσες του Κορυδαλλού, ενώ όλες οι άλλες διεξάγονται ουσιαστικά σε δύο μεγάλες δικαστικές αιθουσες. Τούτο έχει ως αποτέλεσμα τα συγκεκριμένα δικαστήρια να μη μπορούν να συνεδριάσουν περισσότερες από τέσσερις(4) φορές τον μήνα, ενώ για την έκδοση απόφασης απαιτείται χρόνος τουλάχιστον δύο ετών. Η ταυτόχρονη διεξαγωγή πολλών και σοβαρών δικών (αυτή τη στιγμή βρίσκονται σε εξέλιξη πάνω από 300 δίκες) καθιστά δυσχερή την εξεύρεση ημερομηνίας για τον ορισμό της επόμενης συνεδρίασης, ενώ στο επόμενο δικαστικό έτος δεν προβλέπεται βελτίωση της υπάρχουσας κατάστασης καθόσον θα προστεθούν και νέες δίκες. Για το λόγο αυτόν, με την κατάργηση του αυτοτελούς ποινικού τμήματος, θα ενταχθούν στις ποινικές δίκες οι εφέτες που υπηρετούν στο Εφετείο Αθηνών ως σύνεδροι, ώστε ο συνολικός αριθμός των ποινικών υπηρεσιών να κατανέμεται μεταξύ περισσότερων δικαστών. Παράλληλα στο τμήμα βουλευμάτων θα υπηρετούν δικαστές που θα εκλέγονται με κλήρωση από το τριμελές Εφετείο.

5. Με την προτεινόμενη τροποποίηση της περίπτωσης γ' της παραγράφου 2 του άρθρου 28 του Κώδικα Οργανισμού Δικαστηρίων και Κατάστασης Δικαστικών Λειτουργών (ν. 1756/1988, Α' 35), αυξάνεται κατά μία ο αριθμός των θέσεων των Αντεπιτρόπων που ανήκουν στον κλάδο της Γενικής Επιτροπείας της Επικρατείας των τακτικών διοικητικών δικαστηρίων. Η αύξηση αυτή κρίνεται απολύτως αναγκαία, ενόψει της σημαντικής διεύρυνσης του αριθμού των δικαστικών λειτουργών και υπαλλήλων των τακτικών διοικητικών δικαστηρίων, αλλά και λόγω των αυξημένων αρμοδιοτήτων που έχει επωμιστεί η ίδια η Γενική Επιτροπεία της Επικρατείας, καθώς και του νέου ρόλου που καλείται να αναπτύξει, ως η μοναδική, επιτελική - εποπτική, μονάδα σε ολόκληρο το δικαστικό μας σύστημα. Ειδικότερα: Στη Γενική Επιτροπεία της Επικρατείας των τακτικών διοικητικών δικαστηρίων, ήδη με το ν. 4125/1960 (Α' 202), είχε προβλεφθεί (άρθρο 18ο) η σύσταση τριών θέσεων Αντεπιτρόπων, όταν ακόμη τα διοικητικά δικαστήρια που συστάθηκαν το έτος 1961 ανέρχονταν συνολικά σε 14 (πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια) και ο αριθμός των οργανικών θέσεων των δικαστικών λειτουργών, σε μόλις 197. Σήμερα, ο αριθμός των τακτικών διοικητικών δικαστηρίων, τα οποία εποπτεύει η Γενική Επιτροπεία της Επικρατείας, ανέρχεται σε 39 και των θέσεων των δικαστικών λειτουργών που υπηρετούν σε αυτά, σε 933. Αντίστοιχα, ο αριθμός των οργανικών θέσεων των δικαστικών υπαλλήλων στα ίδια δικαστήρια ανερχόταν το έτος 1962 σε 192 και σήμερα σε 1.009.

6. Με την προτεινόμενη τροποποίηση της παραγράφου 4 του άρθρου 40 του ν. 1756/1988 προσαρμόζεται ο Κώ-

δικας Οργανισμού Δικαστηρίων και Κατάστασης Δικαστικών Λειτουργών στις σύγχρονες συνθήκες όσον αφορά την κατάσταση άσκησης των υπηρεσιακών καθηκόντων των δικαστικών λειτουργών, αφενός αντιμετωπίζοντας με ρεαλιστικό και ορθολογικό τρόπο την υφιστάμενη πραγματικότητα αφετέρου διασφαλίζοντας την εύρυθμη λειτουργία των δικαστηρίων και των εισαγγελιών.

7. Με την αντικατάσταση του τελευταίου εδαφίου στην παραγράφου 2 του άρθρου 41 του ν. 1756/1988 κρίνεται αναγκαία η εισαγωγή κριτηρίων για τη συμμετοχή δικαστικών λειτουργών σε νομοπαρασκευαστικές επιτροπές, προκειμένου να διασφαλισθεί η συμμετοχή μελών με τα υψηλότερα δυνατά εχέγγυα υπηρεσιακής επάρκειας.

8. Ενόψει του ότι οι θέσεις των Προέδρων Εφετών στο Πολιτικό Τμήμα του Εφετείου είναι περιορισμένες και οι περισσότεροι Πρόεδροι Εφετών υπηρετούν αναγκαστικά στο Ποινικό Τμήμα, οπότε, μετά τη λήξη της προβλεπόμενης από τον νόμο θητείας τους θα πρέπει να μετακινηθούν στο Πολιτικό Τμήμα, κρίνεται σκόπιμο να τροποποιηθούν τα εδάφια ε', στ' και ζ' της παραγράφου 5Α του άρθρου 4 του ν. 1756/1988 για τη «Συγκρότηση των δικαστηρίων-τμήματα» και να παραταθεί η θητεία των υπηρετούντων στο Ποινικό Τμήμα για δύο(2) ακόμη έτη και, εφόσον υπάρχει συναίνεση του δικαστή, για ένα(1) επιπλέον έτος, η δε συνολική συνεχόμενη θητεία τους να μην υπερβαίνει τα πέντε έτη.

Άρθρο 33

Αύξηση οργανικών θέσεων δικαστικών λειτουργών πολιτικής και ποινικής δικαιοσύνης

Από τα στατιστικά στοιχεία που τηρούνται στο Υπουργείο Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, προκύπτει ότι ο αριθμός των υποθέσεων που κατατίθενται ετησίως στις Εισαγγελίες της χώρας είναι συνεχώς αυξανόμενος, ενώ οι διεθνείς δεσμεύσεις που έχει αναλάβει η χώρα μας επιβάλλουν την ταχύτερη περαιώση των υποθέσεων αυτών. Δεδομένου ότι η δικαιοσύνη αποτελεί αδιαμφισβήτητο έναν από τους πλέον νευραλγικούς τομείς στον οποίον είναι απαραίτητο να καταβληθούν προσπάθειες βελτίωσης της ποιότητας και αποτελεσματικότητας των παρεχομένων υπηρεσιών, οι οργανικές θέσεις των Εισαγγελικών λειτουργών πρέπει να αυξηθούν. Και τούτο διότι από διατάξεις νόμου επιβάλλεται η απόσπαση εισαγγελικών λειτουργών σε θέσεις πλήρους και αποκλειστικής απασχόλησης (Επιτροπή ελέγχου «πόθεν έσχες», Αρχή καταπολέμησης νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες, εποπτεία της εθνικής υπηρεσίας πληροφοριών, εποπτεία της αντιτρομοκρατικής υπηρεσίας, οικονομικοί εισαγγελέες κ.λπ.). Περαιτέρω, κρίνεται απαραίτητη η ενίσχυση της Εισαγγελίας του Αρείου Πάγου, ο οποίος είναι επιφορτισμένος με την εποπτεία όλων των δικαστικών λειτουργών της πολιτικής και ποινικής δικαιοσύνης και το γενικότερο συντονισμό του έργου της.

Άρθρο 34

Αύξηση οργανικών θέσεων Παρέδρων ΣτΕ

Ανακύπτει αδήριτη υπηρεσιακή ανάγκη αύξησης των οργανικών θέσεων των Παρέδρων του Συμβουλίου της Επικρατείας κατά δύο (2), με σκοπό την ομαλή λειτουρ-

γία του δικαστηρίου. Η αύξηση των οργανικών θέσεων των Παρέδρων θα συμβάλει αποφασιστικά στην αύξηση της αποδοτικότητας και στην εντεύθεν επιτάχυνση της απονομής της διοικητικής δικαιοσύνης, ενώ δεν προκαλεί πρόσθετο δημοσιονομικό κόστος, δεδομένης της μισθολογικής προαγωγής των αρχαιότερων υπηρετούντων Εισηγητών.

Άρθρο 35
Ανακατανομή οργανικών θέσεων
δικαστικών υπαλλήλων

Η τελευταία κατανομή των οργανικών θέσεων των δικαστικών υπαλλήλων έγινε με την 112742/27.9.2004 (Β' 1498) απόφαση του Υπουργού Δικαιοσύνης, ενώ κατά το διάστημα που μεσολάβησε, υπήρξε σημαντική αύξηση των οργανικών θέσεων των δικαστικών λειτουργών (άρθρα 10 του ν. 3514/2006, 43 του ν. 3659/2008, 61 του ν. 3900/2010, 19 του ν. 4429/2016), επήλθαν δε σημαντικές διαφοροποιήσεις στον φόρτο εργασίας του κάθε δικαστηρίου και των αντιστοιχών υπηρεσιών. Τούτο, παρότι στο άρθρο 3 του Κώδικα Οργανισμού Δικαστηρίων και Κατάστασης Δικαστικών Λειτουργών που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του ν. 1756/1988 (Α' 35), προβλέπεται ότι η κατανομή των οργανικών θέσεων των δικαστικών υπαλλήλων της γραμματείας στα δικαστήρια και στις εισαγγελίες γίνεται ανάλογα με τον αριθμό των υποθέσεων και τη δικαστηριακή τους κίνηση, με απόφαση του Υπουργού Δικαιοσύνης, κάθε δύο (2) χρόνια, κατά μήνα Ιούνιο ή εκτάκτως σε περίπτωση αύξησης των θέσεων (όπως το σχετικό εδάφιο αντικαταστάθηκε με το άρθρο 6 παρ. 8 του ν. 2408/1996, Α' 104). Εξάλλου, πληθώρα οργανικών θέσεων συγκεκριμένων κλάδων (και δη των κλάδων ΔΕ Δακτυλογράφων και ήδη ΔΕ Δακτυλογράφων-Χειριστών Η/Υ), παρέμεναν κενές επί σειρά ετών, χωρίς να είναι πια αναγκαίες. Οι θέσεις των Δακτυλογράφων από τη μία, καθώς πλέον η καθαρογραφή συρρικνώθηκε δραστικά αφού οι δικαστικοί λειτουργοί, μετά και τις διατάξεις του ν. 4055/2012 (Α' 51), παραδίδουν σε ηλεκτρονική μορφή το κείμενο της απόφασης που συντάσσουν, και οι θέσεις των Επιμελητών Δικαστηρίων από την άλλη, λόγω του περιορισμού του όγκου των σχετικών εργασιών και της εισαγωγής, στο άμεσο μέλλον, της ηλεκτρονικής κοινοποίησης, αποτελούν μία μεγάλη δεξαμενή κενών θέσεων που μπορούν, στο μεγαλύτερο μέρος τους, να μετατραπούν, παραμένοντας ακόμη και στο ίδιο δικαστήριο ή δικαστική υπηρεσία, σε θέσεις άλλων κλάδων, χρησιμότερων σήμερα για τη διεκπεραίωση του δικαστικού έργου.

Με την με αριθ. 9454οικ./2.3.2017 (Β' 1158) απόφαση του Υπουργού Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων αποφασίστηκε η σύσταση και συγκρότηση Ομάδας Εργασίας, με αντικείμενο την ανακατανομή οργανικών θέσεων των δικαστικών υπαλλήλων των δικαστηρίων και δικαστικών υπηρεσιών της χώρας. Το πόρισμα της Ομάδας παραδόθηκε στις 10 Αυγούστου 2017, με συνημμένους πέντε πίνακες και έναν συγκεντρωτικό. Οι πίνακες αυτοί αφορούν, ξεχωριστά, τα Ανώτατα Δικαστήρια της Χώρας, τα Τακτικά Διοικητικά Δικαστήρια (Εφετεία και Πρωτοδικεία) και τη Γενική Επιτροπεία της Επικρατείας στα δικαστήρια αυτά, τα πολιτικά - ποινικά Εφετεία και Πρωτοδικεία, τα Ειρηνοδικεία και τα 41 αυτοτελή Πταισματοδικεία, καθώς και τις Εισαγγελίες Εφε-

τών και Πρωτοδικών. Στους πίνακες αυτούς αποτυπώνεται συνολικά ο αριθμός των προβλεπόμενων και των προτεινόμενων από την Ομάδα Εργασίας ανά κλάδο δικαστικών υπαλλήλων οργανικών θέσεων, στους τομείς ιδίως των πολιτικών και ποινικών δικαστηρίων και εισαγγελιών και των τακτικών διοικητικών δικαστηρίων και της Γενικής Επιτροπείας της Επικρατείας, αφετέρου δε, καταγράφονται οι προσθαφαιρούμενες ανά ειδικότερο κλάδο και βαθμό δικαιοσύνης οργανικές θέσεις. Όπως προκύπτει από το πόρισμα που συντάχθηκε, για την ανακατανομή λήφθηκαν υπόψη τα αντικειμενικά κριτήρια που προβλέπει ο νόμος, καθώς και οι απαντήσεις των δικαστηρίων και δικαστικών υπηρεσιών, αναφορικά με τους υπαλλήλους των συγκεκριμένων κλάδων που θεωρούνται σήμερα απαραίτητοι για τη διεκπεραίωση των τρεχουσών εργασιών τους.

Ο διαθέσιμος όγκος μετατρεπόμενων θέσεων, μπορεί να αυξηθεί μελλοντικά, ενόψει εισαγωγής της ηλεκτρονικής κοινοποίησης ή της σύστασης της δικαστικής αστυνομίας, αλλά και της αποδέσμευσης θέσεων που, προς το παρόν, προορίζονται να πληρωθούν από επιτυχόντες του διαγωνισμού του 1998. Η αποδέσμευση αυτή θα επιτρέψει τη μετατροπή και ενός συμπληρωματικού αριθμού θέσεων από τους Κλάδους Επιμελητών Δικαστηρίων και Δακτυλογράφων, στους νέους κλάδους δικαστικών υπαλλήλων που προτείνονται από τη Νομοπαρασκευαστική Επιτροπή υπό την προεδρία του Αντιπροέδρου του Συμβουλίου της Επικρατείας κ. Ι. Γράβαρη, για τη σύνταξη σχεδίου νέου Κώδικα Δικαστικών Υπαλλήλων. Ένας αριθμός περί τις ογδόντα (80) θέσεις απαιτήθηκε για να καλύψει τη διαφορά μισθολογικού κόστους από τη μετατροπή οργανικών θέσεων ιδίως του κλάδου ΥΕ Επιμελητών Δικαστηρίων σε θέσεις άλλων κλάδων.

Άρθρο 36
Τροποποίηση του ν. 3689/2008

Λαμβανομένου υπόψη ότι οι γραπτές εξετάσεις διενεργούνται με απόκριση των ονομάτων των υποψηφίων και με κοινά ερωτήματα για κάθε κλάδο υποψηφίων, η σχετική αντικατάσταση κρίνεται αναγκαία προκειμένου να ενισχυθούν περαιτέρω η διαφάνεια, η ισότητα και η αντικειμενικότητα κατά τις εισαγωγικές εξετάσεις της Εθνικής Σχολής Δικαστικών Λειτουργών.

Άρθρο 37
Αύξηση οργανικών θέσεων στην ΑΔΑΕ

Με τις προτεινόμενες διατάξεις ενισχύεται το προσωπικό της ΑΔΑΕ με επιπλέον δώδεκα (12) οργανικές θέσεις, προκειμένου να αξιοποιηθεί από την Ανεξάρτητη Αρχή το νέο θεσμικό πλαίσιο της κινητικότητας, χωρίς να προκαλείται δαπάνη εις βάρος του Κρατικού Προϋπολογισμού.

Άρθρο 38
Θέματα εξωτερικής φρουράς καταστημάτων κράτησης

1. Με την πρώτη παράγραφο του παρόντος άρθρου παρατείνεται η παρεχόμενη από την Ελληνική Αστυνομία συνδρομή στο Υπουργείο Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων για την ενίσχυση της υπηρεσίας εξωτερικής φρούρησης των καταστημάτων κράτη-

σης καθώς και για τη διενέργεια μεταγωγών κρατουμένων (υποδίκων και καταδίκων) στους Ν. Αττικής, Θεσσαλονίκης και Αχαΐας. Η εν λόγω ενίσχυση είναι αναγκαία καθώς μέχρι σήμερα δεν έχουν προαχθεί στο βαθμό του Υπαρχιφύλακα υπάλληλοι της υπηρεσίας εξωτερικής φρούρησης, ώστε να στελεχωθούν με βαθμοφόρους οι εν λόγω υπηρεσίες. Οι προθεσμίες του παρόντος άρθρου έχουν ήδη παραταθεί με το άρθρο 89 του ν. 4139/2013 (Α' 74) και με την με αριθμό 72831/9.10.2014 (Β' 3242) κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών, Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και Προστασίας του Πολίτη, που εκδόθηκε κατ' εξουσιοδότηση του άρθρου 37 του ν. 3904/2010.

2. Με τη δεύτερη παράγραφο διευκολύνεται η διαδικασία διάθεσης κατασχεμένων οχημάτων στις αρχές που αναφέρονται, προκειμένου οι τελευταίες να προβαίνουν σε αναγκαία ανανέωση των μεταφορικών μέσων που χρησιμοποιούν για τις ανάγκες της υπηρεσίας.

Άρθρο 39

Τροποποίηση του άρθρου 93 του ν. 4129/2013

Με την προτεινόμενη διάταξη ορίζεται ότι η αξίωση προς καταλογισμό υπολόγου χρηματικής διαχείρισης παραγράφεται μετά την πάροδο δέκα (10) ετών από τη δημιουργία του ελλείμματος και ότι τα δικαιολογητικά των ενταλμάτων πληρωμής και λοιπά διαχειριστικά στοιχεία που δεν έχουν ελεγχθεί, φυλάσσονται στο εξής για δέκα (10) έτη από τη λήξη του οικονομικού έτους στο οποίο αφορούν. Η αρχή της ασφάλειας του δικαίου, η οποία απορρέει από την αρχή του κράτους δικαίου και ιδίως από τις διατάξεις των άρθρων 2 παράγραφος 1 και 25 παράγραφος 1 εδάφιο α' του Συντάγματος, ειδικότερη εκδήλωση της οποίας αποτελεί η αρχή της προστατευόμενης εμπιστοσύνης του διοικουμένου, επιβάλλει, ιδίως, τη σαφήνεια και την προβλέψιμη εφαρμογή των διατάξεων και πρέπει να τηρείται με ιδιαίτερη αυστηρότητα, όταν πρόκειται για διατάξεις που μπορούν να έχουν σοβαρές οικονομικές επιπτώσεις στους ενδιαφερόμενους.

Ειδικότερα, η ως άνω θεμελιώδης αρχή απαιτεί την ύπαρξη ειδικής προθεσμίας παραγραφής και για την περίπτωση ενίσχυσης του κατασταλτικού ελέγχου, η οποία πρέπει να ορίζεται εκ των προτέρων, δεδομένου ότι μέχρι σήμερα δεν υπάρχει ειδική διάταξη περί τούτου. Η παραγραφή αυτή πρέπει επίσης, να έχει, συνολικά, εύλογη διάρκεια, δηλαδή να συνάδει προς την αρχή της αναλογικότητας, ώστε να επιτρέπει τον αποτελεσματικό έλεγχο και να μην αφήνει τους μεν υπολόγους έκθετους σε μακρά περίοδο ανασφάλειας δικαίου -που αποτελεί παράγοντα αποτρεπτικό για την ανάπτυξη οικονομικών δραστηριοτήτων με δυσμενείς επιπτώσεις στην εθνική οικονομία- και στον κίνδυνο να μην είναι πλέον σε θέση, μετά την παρέλευση μακρού χρόνου από το γεγονός που γεννά τη υποχρέωση, να αμυνθούν προσηκόντως έναντι σχετικού ελέγχου, το δε Δημόσιο έκθετο στον κίνδυνο αδυναμίας ανάκτησης του δημοσίου χρήματος μέσω της καταλογιστικής διαδικασίας. Εν όψει αυτών, ο ορισμός της παραγραφής σε δέκα (10) έτη και η συνακόλουθη αντίστοιχη σύντμηση του χρόνου φύλαξης των διαχειριστικών στοιχείων κρίνεται αναγκαία για λόγους ασφάλειας δικαίου, προκειμένου να εκκαθαρίζονται ε-

ντός ευλόγου χρόνου οι αξιώσεις του Δημοσίου, των Ο.Τ.Α. α' και β' βαθμού και των λοιπών νομικών προσώπων που υπάγονται στον κατασταλτικό έλεγχο του Ελεγκτικού Συνεδρίου και να εκδίδονται οι οικείες καταλογιστικές πράξεις εις βάρος των υποχρέων (υπολόγων, συνευθυνομένων, αχρεωστήτως λαβόντων) για την αποκατάσταση των ελλειμμάτων που διαπιστώνονται. Επιπλέον, ο περιορισμός του χρόνου παραγραφής επιβάλλεται για την αναβάθμιση του κατασταλτικού ελέγχου, ο οποίος θα καταστεί αμεσότερος και, ως εκ τούτου, ουσιαστικότερος και πλέον αποτελεσματικός, με συνέπεια την περαιτέρω διαφύλαξη των συμφερόντων του Δημοσίου.

Άρθρο 40

Ποινική ευθύνη ψυχιάτρων, ψυχολόγων και κοινωνικών λειτουργών

Τα τελευταία χρόνια παρατηρείται μεγάλη αύξηση των καταγγελιών για παιδική κακοποίηση (σεξουαλική, σωματική, ψυχική) με αποτέλεσμα οι ψυχίατροι, οι ψυχολόγοι και οι κοινωνικοί λειτουργοί που εργάζονται σε δημόσια νοσοκομεία, δημόσια κέντρα ψυχικής υγιεινής ή σε άλλες δημόσιες δομές ψυχικής υγείας, καλούνται συχνά από τις δικαστικές αρχές να διακριβώσουν τη βασιμότητα των καταγγελιών αυτών, ούτως ώστε να είναι δυνατή η έγκαιρη παρέμβαση για την προστασία του κακοποιημένου ανηλίκου. Ωστόσο, παρατηρείται συχνά το φαινόμενο οι επαγγελματίες ψυχικής υγείας να ενάγονται ή να μηνούνται για γνώμη που διατύπωσαν στο πλαίσιο των καθηκόντων που τους ανατέθηκαν από τις δικαστικές αρχές, με στόχο τον εκφοβισμό τους και με αποτέλεσμα την εμπλοκή τους σε πολύχρονους δικαστικούς αγώνες. Τα ανωτέρω βαίνουν εις βάρος της προστασίας του ανηλίκου, καθώς οι επαγγελματίες αυτοί εμποδίζονται στην άσκηση των καθηκόντων τους. Ως εκ τούτου, οι προτεινόμενες ρυθμίσεις τείνουν στην προστασία τόσο των επαγγελματιών αυτών όσο, και κυρίως, των ανήλικων θυμάτων.

Άρθρο 41

Τροποποίηση του άρθρου 308Α του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας

Η επιλογή των κακουργημάτων που ήδη υπάγονται στην ευέλικτη διαδικασία του άρθρου 308Α του Κ.Π.Δ. είχε ως κριτήρια αφενός μεν τη μη ύπαρξη δυσχερών νομικών ζητημάτων για τον σαφή εννοιολογικό προσδιορισμό των ποινικών τους υποστάσεων, αφετέρου δε τη σχετική ευχέρεια διερεύνησής τους κατά την αποδεικτική διαδικασία. Τα ως άνω δεδομένα επέτρεψαν τον δικονομικό νομοθέτη του ν. 3904/2010, το άρθρο 16 του οποίου προσέθεσε το άρθρο 308Α στον Κ.Π.Δ., να παρακάμψει ως προς τα επιλεγέντα κακουργήματα την ενώπιον των δικαστικών συμβουλίων διαδικασία του άρθρου 308 παρ. 1 του Κ.Π.Δ.. Κατά μείζονα λόγο, και στα μετά το ν. 3904/2010 θεσπισθέντα κακουργήματα: α) της παράνομης υλοτομίας με προξενηθείσα ζημία στο δάσος άνω των 10.000 ευρώ (άρθρο 268 παρ. 1 περιπτώσεις β' έως και ε', 3 ν.δ. 86/1969 «Δασικός Κώδικας», όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 1 του ν. 4138/2013) και β) της κατασκευής κτίσματος εντός δασών, δασικών ή αναστασμένων εκτάσεων (άρθρο 71 παρ. 1 ν. 998/1979 «περί

προστασίας δασών» όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 41 ν. 4280/2014), συντρέχουν οι ανωτέρω προϋποθέσεις, δηλαδή η ερμηνευτική ευκολία προσδιορισμού των ποινικών τους υποστάσεων και η έλλειψη αποδεικτικών δυσχερειών για τη διερεύνησή τους. Ενόψει αυτών κρίνεται αφενός μεν αντίθετο προς την αρχή της οικονομίας της ποινικής δίκης και τη ratio του άρθρου 308Α του Κ.Π.Δ. τα ως άνω κακουργήματα να υπάγονται κατά την προδικασία στην καθ' ύλην αρμοδιότητα του συμβουλίου πλημμελειοδικών, αφετέρου υπερβολικό κατά την κυρία επ' ακροατηρίου διαδικασία να υπάγονται στην καθ' ύλην αρμοδιότητα των Μικτών Ορκωτών Δικαστηρίων (άρθρο 109 περίπτωση α' Κ.Π.Δ.). Συνακόλουθα προτείνεται η ένταξη και των ανωτέρω κακουργημάτων στην ευέλικτη διαδικασία του άρθρου 308Α του Κ.Π.Δ. με σχετική αντικατάσταση της πρώτης παραγράφου του.

Άρθρο 42

Ευρωπαϊκή Διαταγή Δέσμευσης Λογαριασμού

Με τις προτεινόμενες διατάξεις η ελληνική νομοθεσία προσαρμόζεται στον Κανονισμό (ΕΕ) 655/2014 για την εισαγωγή «Ευρωπαϊκής Διαταγής Δέσμευσης Λογαριασμού προς διευκόλυνση της διασυννοριακής είσπραξης οφειλών σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις». Οι απαιτούμενες προσαρμογές εισάγονται απευθείας στον Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας, όπως συμβαίνει σε άλλα κράτη-μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Γερμανία, Αυστρία). Ειδικότερα:

Εισάγεται νέο Κεφάλαιο στον Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας («Κεφάλαιο Θ'») με τίτλο «Ευρωπαϊκή Διαταγή Δέσμευσης Λογαριασμού», το οποίο εισάγεται στο Πέμπτο Βιβλίο του Κώδικα που αφορά τα Ασφαλιστικά Μέτρα. Το κεφάλαιο αποτελείται από ένα άρθρο, με αριθμό 738Α, με έξι παραγράφους στις οποίες ρυθμίζονται τα επιμέρους ζητήματα.

Η ρύθμιση για την Ευρωπαϊκή Διαταγή Δέσμευσης Λογαριασμού εισάγεται στο Βιβλίο των Ασφαλιστικών Μέτρων (και όχι στο Βιβλίο των Ειδικών Διαδικασιών και στο εκεί Κεφάλαιο Δ' «Διαταγές»), επειδή η Ευρωπαϊκή Διαταγή Δέσμευσης Λογαριασμού διαμορφώνεται στον Κανονισμό 655/2014 ως ασφαλιστικό μέτρο και δη ως ειδικότερος τύπος συντηρητικής κατάσχεσης συγκεκριμένου περιουσιακού στοιχείου (απαίτησης από σύμβαση τραπεζικού λογαριασμού) εις χείρας τρίτου (τράπεζας). Αντιθέτως, οι «Διαταγές» που προβλέπονται στο βιβλίο των Ειδικών Διαδικασιών (Διαταγή Πληρωμής και Διαταγή Απόδοσης Χρήσης Μισθίου) ρυθμίζονται ως εκτελεστοί τίτλοι που παρέχουν οριστική και όχι προσωρινή δικαστική προστασία του αιτούντος. Παρά την ως άνω συστηματική ένταξη, η ρύθμιση της Ευρωπαϊκής Διαταγής Δέσμευσης Λογαριασμού έχει αρκετά από τα στοιχεία των Διαταγών, ιδίως της διαταγής πληρωμής. Έτσι ακολουθείται σε αρκετά σημεία η νομοτεχνική ρύθμιση των Διαταγών, η οποία είναι οικεία στον Έλληνα νομικό και η οποία εντάσσεται αβίαστα στο σύστημα εννοιών και διατάξεων που αυτός γνωρίζει.

Ως προς τις επιμέρους παραγράφους:

Παρ. 1: Αρμοδιότητα: Η διατύπωση ως προς την αρμοδιότητα ακολουθεί νομοτεχνικά τη διάταξη του άρθρου 625 Κ.Πολ.Δικ.. Το Κεφάλαιο Θ' έχει τίτλο «Ευρωπαϊκή Διαταγή Δέσμευσης Λογαριασμού», για το λόγο αυτόν

το άρθρο ξεκινά με την αρμοδιότητα, όπως ακριβώς και η διάταξη του άρθρου 625 Κ.Πολ.Δικ..

Παρ. 2: Έκδοση της διαταγής: απόρριψη της αίτησης: έφεση: Η παράγραφος 2 προβλέπει (ακολουθώντας και εδώ νομοτεχνικά την αντίστοιχη ρύθμιση της διαταγής πληρωμής) τις προϋποθέσεις υπό τις οποίες απορρίπτεται η αίτηση κατά τους ορισμούς του Κανονισμού. Ορίζεται ότι η απορριπτική απόφαση περιέχει συνοπτική αιτιολογία. Ενόψει του ότι ο Κανονισμός καθιερώνει ρητώς δυνατότητα έφεσης κατά της απορριπτικής απόφασης, η απόρριψη της αίτησης γίνεται με δικαστική απόφαση (λαμβάνει, δηλαδή, ξεχωριστό αριθμό) που φέρει συνοπτική αιτιολογία, ώστε να μπορεί να εκκληθεί. Προβλέπεται, περαιτέρω, γνωστοποίηση της απορριπτικής απόφασης στον αιτούντα, επιμελεία του δικαστηρίου, ενώ δίδεται και η δυνατότητα ηλεκτρονικής ενημέρωσης. Η έφεση εκδικάζεται από το αρμόδιο κατά τις γενικές διατάξεις δικαστήριο. Εφαρμόζονται, επομένως, οι διατάξεις των άρθρων 17Α και 19 Κ.Πολ.Δικ., σύμφωνα με τις οποίες οι μεν εφέσεις κατά της απορριπτικής απόφασης του Ειρηνοδικείου υπάγονται στην αρμοδιότητα του Μονομελούς Πρωτοδικείου, οι δε εφέσεις κατά της απορριπτικής απόφασης του Δικαστή του Μονομελούς Πρωτοδικείου υπάγονται στην αρμοδιότητα του Μονομελούς Εφετείου.

Παρ. 3: Διαδικασία και βάρη εμπλεκόμενων μερών: Η διατύπωση της παραγράφου 3 ακολουθεί τη διατύπωση των διατάξεων του δεύτερου εδαφίου της παραγράφου 1 και της παραγράφου 2 του άρθρου 712 Κ.Πολ.Δικ., με την επιφύλαξη των διατάξεων του Κανονισμού. Η διαδικασία δέσμευσης λογαριασμού εντάσσεται με αυτόν τον τρόπο ομαλά στο ισχύον σύστημα της συντηρητικής κατάσχεσης του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας.

Παρ. 4: Υποχρέωση άσκησης αγωγής: Στην παράγραφο 4 εισάγεται στον Κ.Πολ.Δικ. η αντίστοιχη πρόβλεψη του Κανονισμού, που είναι οικεία στον Έλληνα νομικό από τη ρύθμιση της διάταξης του άρθρου 693 Κ.Πολ.Δικ., της οποίας ακολουθείται η διατύπωση.

Παρ. 5: Αποτελέσματα διαταγής: Και ως προς τα αποτελέσματα και τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Διαταγής Δέσμευσης Λογαριασμού ακολουθείται η διατύπωση της διάταξης της παραγράφου 2 του άρθρου 722 Κ.Πολ.Δικ.. Και με τον τρόπο αυτό, η Ευρωπαϊκή Διαταγή Δέσμευσης Λογαριασμού εντάσσεται ομαλά στην οικεία, στον Έλληνα νομικό, ρύθμιση.

Παρ. 6: Ευθύνη δανειστή: Η παράγραφος 6 επαναλαμβάνει τη ρύθμιση της ευθύνης του δανειστή, όπως αυτή προβλέπεται στον Κανονισμό 655/2014. Επομένως, δεν ισχύει η ρύθμιση της διάταξης του άρθρου 940 Κ.Πολ.Δικ., η οποία προβλέπει αυστηρότερες προϋποθέσεις για την αποζημιωτική ευθύνη του κατασχόντος κατά τις κοινές διατάξεις. Προβλέπεται, τέλος, ανάλογη εφαρμογή της διάταξης του άρθρου 703 Κ.Πολ.Δικ..

Σημειωτέον ότι, σε ό,τι αφορά την Αρχή Εκτέλεσης της Ευρωπαϊκής Διαταγής Δέσμευσης Λογαριασμού που προβλέπεται στον Κανονισμό 655/2014, δεν απαιτείται να εισαχθεί ειδική ρύθμιση, δεδομένου ότι, σύμφωνα με το ελληνικό δίκαιο, οι κατά τόπον αρμόδιοι δικαστικοί επιμελητές είναι τα όργανα που διενεργούν τις πράξεις της εκτελεστικής διαδικασίας, επομένως και της κατάσχεσης στα χέρια τρίτου.

Άρθρο 43
Τροποποίηση του ν. 4170/2013

Η Αρχή Πληροφόρησης που προβλέπεται στον Κανονισμό (άρθρο 4 παρ. 13 και άρθρο 14 του Κανονισμού 655/2014) είναι η Αρχή που χειρίζεται το «Σύστημα Μητρώων Τραπεζικών Λογαριασμών και Λογαριασμών Πληρωμών» (Σ.Μ.Τ.Λ. και Λ.Π.) του άρθρου 62 του ν. 4170/2013 (Α' 163). Στο σύστημα αυτό οδηγούνται τα αιτήματα αλλοδαπών δικαστηρίων ενώπιον των οποίων εκκρεμεί αίτηση για έκδοση Διαταγής Δέσμευσης Λογαριασμού κατά προσώπου που φέρεται να τηρεί λογαριασμό σε πιστωτικό ίδρυμα στην Ελλάδα.

Αθήνα, 20 Νοεμβρίου 2017

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ	ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ, ΔΙΑΦΑΝΕΙΑΣ ΚΑΙ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ
Π. Σκουρλέτης	Στ. Κοντονής
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ	ΥΓΕΙΑΣ
Ευκλ. Τσακαλώτος	Α. Ξανθός
ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΤΡΟΦΙΜΩΝ	ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗΣ ΑΝΑΣΥΓΚΡΟΤΗΣΗΣ
Ευάγ. Αποστόλου	Όλ. Γεροβασίλη
Ο ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ	Ο ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΥΓΕΙΑΣ
Ν. Τόσκας	Π. Πολάκης

Πίνακας

τροποποιούμενων – καταργούμενων διατάξεων

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ

Μέτρα Θεραπείας ατόμων που απαλλάσσονται από την ποινή λόγω ψυχικής ή διανοητικής διαταραχής

1. Με το άρθρο 1 αντικαθίσταται το άρθρο 69 του Ποινικού Κώδικα (π.δ. 283/1985) με τίτλο «φύλαξη ακαταλόγιστων εγκληματιών», το οποίο ορίζει τα εξής:

«Αν κάποιος, λόγω νοσηρής διατάραξης των πνευματικών λειτουργιών του (άρθρο 34) ή κωφλαλίας (άρθρο 33 παρ. 1), απαλλάχθηκε από την ποινή ή τη δίωξη για κακούργημα ή πλημμέλημα, για το οποίο ο νόμος απειλεί ποινή ανώτερη από έξι μήνες, το δικαστήριο διατάσσει τη φύλαξή του σε δημόσιο θεραπευτικό κατάστημα εφόσον κρίνει ότι είναι επικίνδυνος για τη δημόσια ασφάλεια».

2. Με το άρθρο 2 αντικαθίσταται το άρθρο 70 του Ποινικού Κώδικα (π.δ. 283/1985) με τίτλο «Διάρκεια της φύλαξης», το οποίο ορίζει τα εξής:

«1. Για να εκτελεσθεί η διάταξη της απόφασης που αφορά τη φύλαξη φροντίζει η εισαγγελική αρχή.

2. Η φύλαξη συνεχίζεται όσο χρόνο το επιβάλλει η δημόσια ασφάλεια.

3. Κάθε τρία έτη το δικαστήριο των πλημμελειοδικών στην περιφέρεια του οποίου εκτελείται η φύλαξη αποφασίζει αν αυτή πρέπει να εξακολουθήσει. Το ίδιο δικαστήριο μπορεί όμως οποτεδήποτε με αίτηση του εισαγγελέα ή της διεύθυνσης του καταστήματος να διατάξει την απόλυση εκείνου που φυλάσσεται».

3. Με το άρθρο 4 προστίθεται εδάφιο γ' στην παράγραφο 2 του άρθρου 282 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας (π.δ. 258/1986) , η οποία έχει ως εξής:

«2. Περιοριστικοί όροι είναι ιδίως η παροχή εγγύησης, η υποχρέωση του κατηγορουμένου να εμφανίζεται κατά διαστήματα στον ανακριτή ή σε άλλη αρχή, η

απαγόρευση να μεταβαίνει ή να διαμένει σε ορισμένο τόπο ή στο εξωτερικό, η απαγόρευση να συναναστρέφεται ή να συναντάται με ορισμένα πρόσωπα και ο κατ' οίκον περιορισμός με ηλεκτρονική επιτήρηση. Για τους ανηλίκους ως περιοριστικοί όροι είναι δυνατόν να διατάσσονται ένα ή περισσότερα από τα αναμορφωτικά μέτρα που προβλέπονται στις περιπτώσεις α' έως ια' του άρθρου 122 παρ. 1 του Ποινικού Κώδικα. Σε περίπτωση παραβίασης των όρων αυτών είναι δυνατή η αντικατάστασή τους με το μέτρο της περίπτωσης ιβ' της παρ. 1 του άρθρου 122 του Ποινικού Κώδικα».

4. Με το άρθρο 5 προστίθεται εδάφιο β' (και το ισχύον, το οποίο προστέθηκε με το άρθρο 102 παρ.7 του ν. 4139/2013, Α' 74), καθίσταται γ') στο άρθρο 313 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας (π.δ. 258/1986), το οποίο έχει ως εξής:

«Το συμβούλιο αποφασίζει την παραπομπή του κατηγορουμένου στο ακροατήριο του αρμόδιου δικαστηρίου, όταν διαπιστώσει ότι υπάρχουν επαρκείς ενδείξεις που στηρίζουν κατηγορία εναντίον του για ορισμένη πράξη. Αν κατά του κατηγορουμένου έχει εκδοθεί ένταλμα προσωρινής κράτησης, το σχετικό βούλευμα του συμβουλίου εκδίδεται υποχρεωτικά εντός τριάντα ημερών από την υποβολή σε αυτό της πρότασης του εισαγγελέα».

5. Με το άρθρο 6 προστίθεται πέμπτη παράγραφος στο άρθρο 315 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας (π.δ. 258/1986), το οποίο έχει ως εξής:

« 1. Αν ο κατηγορούμενος κρατείται προσωρινά ή τελεί υπό περιοριστικούς όρους, το συμβούλιο αποφασίζει ταυτόχρονα και για την απόλυση του ή τη συνέχιση της προσωρινής του κράτησης, καθώς και για τη διατήρηση ή όχι της ισχύος των περιοριστικών όρων.

2. Αν είχε εκδοθεί εναντίον του κατηγορουμένου ένταλμα σύλληψης και αυτός διέφυγε, το συμβούλιο διατάσσει ταυτόχρονα την κατάργηση ή τη διατήρηση της ισχύος του εντάλματος, καθώς και την προσωρινή κράτηση του κατηγορουμένου στην περίπτωση που θα συλληφθεί σύμφωνα με τις διακρίσεις της παρ. 1.

3. Το συμβούλιο, παραπέμποντας τον κατηγορούμενο στο ακροατήριο, αν συντρέχει νόμιμη περίπτωση, επιβάλλει περιοριστικούς όρους ή διατάσσει τη

σύλληψη και προσωρινή κράτηση του, ακόμη και αν δεν έχει εκδοθεί ένταλμα σύλληψης ή προσωρινής κράτησης.

4. Όταν η υπόθεση παραπέμπεται στο πταισματοδικείο, ο προσωρινά κρατούμενος απολύεται, και διατάσσεται η κατάργηση του εντάλματος προσωρινής κράτησης».

6. Με το άρθρο 8 προστίθεται τελευταίο εδάφιο στο άρθρο 500 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας (π.δ. 258/1986), το οποίο έχει ως εξής:

«Ο γραμματέας (άρθρ. 474) οφείλει να στείλει στον αρμόδιο εισαγγελέα το πολύ μέσα σε τρεις (3) ημέρες την έκθεση για την έφεση και την αντέφεση μαζί με τα υπόλοιπα έγγραφα, σύμφωνα με το άρθρο 499, διαφορετικά τιμωρείται πειθαρχικά. Αν ο κατηγορούμενος κρατείται σε άλλο μέρος, ο εισαγγελέας διατάσσει τη μεταφορά του στις φυλακές της έδρας του δευτεροβάθμιου δικαστηρίου. Κατόπιν κλητεύει εμπρόθεσμα (άρθρ. 166) εκείνον που ασκεί την έφεση και όλους τους άλλους διαδίκους που παραστάθηκαν στην πρωτόδικη δίκη, τον παθόντα, το μηνυτή και, αν η έφεση δεν στρέφεται κατά της απόφασης πταισματοδικείου, δύο τουλάχιστον μάρτυρες, τους πιο σημαντικούς από εκείνους που εξετάστηκαν στην πρωτόδικη δίκη μπορεί επίσης να κλητεύσει νέους μάρτυρες που δεν εξετάστηκαν στο πρωτοβάθμιο δικαστήριο. Η διάταξη του άρθρου 327 εφαρμόζεται και σ' αυτή την περίπτωση. Επίσης εφαρμόζονται και οι διατάξεις των άρθρων 321, 325, 326 και 328. Όταν ο κατηγορούμενος κρατείται με βάση την εκκαλούμενη απόφαση, ο ορισμός δικασίμου για την εκδίκαση της έφεσης γίνεται κατ' απόλυτη προτεραιότητα».

και αντικαθίσταται το άρθρο 555 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας (π.δ. 258/1986), με τίτλο «πότε αναβάλλεται», το οποίο έχει ως εξής:

«Η εκτέλεση της στερητικής της ελευθερίας ποινής αναβάλλεται αν ο καταδικασμένος προσβλήθηκε μετά την καταδίκη του από ψυχοπάθεια σε βαθμό που να μην έχει συνείδηση της εκτελούμενης ποινής ταυτόχρονα διατάσσεται ο εγκλεισμός του καταδίκου σε δημόσιο ψυχιατρείο».

7. Με την πρώτη παρ. του άρθρου 21 καταργούνται τα άρθρα 38 έως 41 του Ποινικού Κώδικα (π.δ. 283/1985), τα οποία ορίζουν τα εξής:

« Άρθρο 38 - Επικίνδυνοι εγκληματίες με ελαττωμένο καταλογισμό

1. Αν εκείνος που έχει κατά το άρθρο 36 ελαττωμένη ικανότητα για καταλογισμό λόγω διατάραξης των πνευματικών λειτουργιών ή ο κατά το άρθρο 33 παρ. 2 κωφάλαλος είναι επικίνδυνος στη δημόσια ασφάλεια και η πράξη που τέλεσε είναι κακούργημα ή πλημμέλημα για το οποίο ο νόμος απειλεί ποινή στερητική της ελευθερίας ανώτερη από έξι μήνες, το δικαστήριο τον καταδικάζει σε περιορισμό στα ψυχιατρικά καταστήματα ή παραρτήματα των φυλακών του άρθρου 37.
2. Στην απόφαση καθορίζεται μόνο το ελάχιστο όριο διάρκειας του περιορισμού, το οποίο δεν μπορεί ποτέ να είναι κατώτερο από το μισό του ανώτατου κατά το άρθρο 36 παρ. 1 ορίου ποινής για την πράξη που τελέστηκε.
3. Στην ίδια απόφαση το δικαστήριο προσδιορίζει για την περίπτωση εφαρμογής του άρθρου 40 την ποινή Φυλάκισης ή Κάθειρξης που πρέπει να εκτιθεί σε αντικατάσταση του περιορισμού. Ο προσδιορισμός γίνεται μέσα στα όρια ποινής που καθορίζει ο νόμος για την πράξη που τελέστηκε, χωρίς αυτή να ελαττώνεται κατά τις διατάξεις του άρθρου 36. Πάντως, η ποινή που προσδιορίζεται σύμφωνα με τα παραπάνω δεν μπορεί ποτέ να είναι κατώτερη από το μισό του ανώτατου ορίου ποινής που ορίζει ο νόμος για την πράξη που τελέστηκε. Αν στο νόμο προβλέπεται ποινή θανάτου ή ισόβιας Κάθειρξης, ως ποινή που πρέπει να εκτιθεί προσδιορίζεται πρόσκαιρη Κάθειρξη είκοσι ετών.

Άρθρο 39 - Διάρκεια του περιορισμού στα ψυχιατρικά καταστήματα

1. Αφού συμπληρωθεί το ελάχιστο όριο που όρισε η απόφαση σύμφωνα με το άρθρο 38 παρ. 2 και κατόπιν κάθε δύο έτη, εξετάζεται, είτε με αίτηση του κρατούμενου είτε και αυτεπαγγέλτως, αν αυτός μπορεί να απολυθεί. Για το θέμα αυτό αποφασίζει, ύστερα από γνωμοδότηση ειδικών εμπειρογνομόνων, το δικαστήριο των πλημμελειοδικών στην περιφέρεια του οποίου εκτελείται η ποινή.

2. Η απόλυση χορηγείται πάντοτε υπό όρο και μπορεί να ανακληθεί σύμφωνα με τους όρους που ορίζει το άρθρο 107. Γίνεται οριστική, αν μέσα σε πέντε έτη δεν ανακληθεί κατά τις διατάξεις του άρθρου 109.

3. Πάντως, αφού συμπληρωθεί το ελάχιστο όριο που όρισε η απόφαση, ο περιορισμός δεν μπορεί να εξακολουθήσει πέρα από δέκα έτη για τα πλημμελήματα και πέρα από δεκαπέντε έτη για τα κακουργήματα.

Άρθρο 40 - Μετατροπή του περιορισμού σε φυλάκιση ή κάθειρξη

Το δικαστήριο που προβλέπεται από το προηγούμενο άρθρο μπορεί οποτεδήποτε, με αίτηση του εισαγγελέα και μετά γνωμοδότηση ειδικών εμπειρογνομόνων, να αποφασίσει την αντικατάσταση του περιορισμού με την ποινή φυλάκισης ή κάθειρξης που προσδιορίστηκε σύμφωνα με την παρ. 3 του άρθρου 38, αν κρίνει ότι η παραμονή του καταδίκου στο ψυχιατρικό κατάστημα ή παράρτημα φυλακής δεν είναι αναγκαίο. Στην περίπτωση αυτή από τη στερητική της ελευθερίας ποινή που είχε επιβληθεί αφαιρείται ο χρόνος που διανύθηκε στο ψυχιατρικό κατάστημα ή παράρτημα φυλακής.

Άρθρο 41 - Εγκληματίες καθ' έξη με ελαττωμένο καταλογισμό

1. Αν αυτός που καταδικάστηκε κατά το άρθρο 38 σε περιορισμό σε ψυχιατρικό κατάστημα κριθεί σύμφωνα με τα άρθρα 90 και 91 ως καθ' έξη ή κατ' επάγγελμα εγκληματίας, το ελάχιστο όριο διάρκειας του περιορισμού καθορίζεται μέσα στα όρια ποινής του άρθρου 89, χωρίς η ποινή αυτή να ελαττώνεται κατά τις διατάξεις του άρθρου 36 παρ. 1. Και το μέγιστο όριο καθορίζεται σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 91. Αν η ποινή που προβλέπει ο νόμος για την πράξη που τελέστηκε είναι θάνατος ή ισόβια κάθειρξη, επιβάλλεται ισόβια κάθειρξη.

2. Το δικαστήριο μπορεί οποτεδήποτε να μετατρέπει κατά τους όρους του προηγούμενου άρθρου τον περιορισμό στην ποινή της αόριστης κάθειρξης που προβλέπουν τα άρθρα 90 και 92.»

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ

Διατάξεις που αφορούν τα πολιτικά, ποινικά και διοικητικά δικαστήρια

Άρθρο 22**Διατάξεις που αφορούν το συναινετικό διαζύγιο**

1. Το άρθρο 1438 του Αστικού Κώδικα, όπως το δεύτερο εδάφιο αυτού αντικαταστάθηκε με την παρ. 1 του άρθρου 3 του ν. 4055/2012 (Α' 51), το οποίο αντικαθίσταται εκ νέου, έχει ως εξής:

«Ο γάμος μπορεί να λυθεί με διαζύγιο. Το διαζύγιο απαγγέλλεται με αμετάκλητη δικαστική απόφαση.»

2. Το άρθρο 1441 του Αστικού Κώδικα, όπως το άρθρο αυτό αντικαταστάθηκε με την παρ. 2 του άρθρου 3 του ν. 4055/2012 (Α' 51), το οποίο αντικαθίσταται εκ νέου, έχει ως εξής:

«Οι σύζυγοι μπορούν με έγγραφη συμφωνία να λύσουν το γάμο τους, εφόσον έχει διαρκέσει τουλάχιστον έξι μήνες πριν από την κατάρτιση της. Η συμφωνία αυτή υπογράφεται από τα συμβαλλόμενα μέρη και από τους πληρεξουσίους δικηγόρους τους ή μόνον από τους τελευταίους, εφόσον είναι εφοδιασμένοι με ειδικό πληρεξούσιο, το οποίο πρέπει να έχει δοθεί μέσα στον τελευταίο μήνα πριν από την υπογραφή του συμφωνητικού. Αν υπάρχουν ανήλικα τέκνα, για να λυθεί ο γάμος πρέπει η ανωτέρω συμφωνία να συνοδεύεται με άλλη έγγραφη συμφωνία των συζύγων που να ρυθμίζει την επιμέλεια των τέκνων και την επικοινωνία με αυτά, η οποία ισχύει ώσπου να εκδοθεί η απόφαση για το θέμα αυτό σύμφωνα με το άρθρο 1513. Η κατά τα ανωτέρω έγγραφη συμφωνία, καθώς και το έγγραφο συμφωνητικό που αφορά την επιμέλεια και την επικοινωνία των ανήλικων τέκνων ή τη διατροφή αυτών, εφόσον έχει συμφωνηθεί, υποβάλλονται μαζί με τα ειδικά πληρεξούσια, όταν απαιτείται, στο αρμόδιο μονομελές πρωτοδικείο, το οποίο με απόφαση του, που εκδίδεται κατά τη διαδικασία της εκούσιας δικαιοδοσίας, επικυρώνει τις συμφωνίες και κηρύσσει τη λύση του

γάμου, εφόσον συντρέχουν οι νόμιμες προϋποθέσεις. Η απόφαση του μονομελούς πρωτοδικείου που αφορά την επιμέλεια, επικοινωνία και διατροφή των ανήλικων τέκνων αποτελεί εκτελεστό τίτλο.».

Άρθρο 23

Τροποποίηση του άρθρου 686 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας

Η παρ. 6 του άρθρου 686 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας, όπως αυτή αντικαταστάθηκε από το άρθρο 1 άρθρο πέμπτο παρ. 2 του ν. 4335/2015 (Α' 87) και η οποία αντικαθίσταται εκ νέου, έχει ως εξής:

«Στη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων στο μονομελές πρωτοδικείο ή στο ειρηνοδικείο η πρόσθετη παρέμβαση μπορεί να ασκηθεί και προφορικά.».

Άρθρο 25

Τροποποιήσεις του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας

1. Το δεύτερο εδάφιο του άρθρου 70 του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας αντικαθίσταται ως εξής:

«Είναι απαράδεκτη η άσκηση δεύτερης προσφυγής από τον ίδιο προσφεύγοντα κατά της αυτής πράξης ή παράλειψης. Κατ' εξαίρεση, επιτρέπεται η άσκηση δεύτερης προσφυγής όταν η πρώτη έχει απορριφθεί τελεσιδίκως για λόγους τυπικούς, εκτός από την περίπτωση της απόρριψης αυτής ως εκπρόθεσμης και τις περιπτώσεις εφαρμογής των διατάξεων των άρθρων 28 παρ. 3, 139Α και 277 παρ. 1 του παρόντος Κώδικα. Η προσφυγή αυτή ασκείται εντός προθεσμίας εξήντα (60) ημερών από την κοινοποίηση της τελεσιδίκης απόφασης και τα αποτελέσματα της άσκησης της ανατρέχουν στο χρόνο άσκησης της πρώτης.»

4. Οι παρ. 3 και 4 του άρθρου 110 του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας οι οποίες αντικαθίστανται έχουν ως εξής:

«3. Η διαδικασία της αυτεπάγγελτης διόρθωσης δεν υπόκειται σε προθεσμία και κινείται με πράξη του προέδρου του συμβουλίου ή του δικαστή που διευθύνει το δικαστήριο, με την οποία προσδιορίζονται τα λάθη και ορίζεται η δικάσιμος.

4. Κατά τα λοιπά, εφαρμόζονται αναλόγως οι διατάξεις που ρυθμίζουν την εκδίκαση του ένδικου βοηθήματος ή μέσου, το οποίο προκάλεσε την έκδοση της απόφασης.».

6. Το άρθρο 139 Α, το οποίο προστέθηκε με την παρ. 5 άρθρο 22 του ν. 3226/2004 (Α' 24) και το οποίο αντικαθίσταται, έχει ως εξής:

«1. Αν υπάρχουν τυπικές παραλείψεις, ο πρόεδρος του πολυμελούς δικαστηρίου ή ο εισηγητής ή ο δικαστής του μονομελούς δικαστηρίου καλεί, και μετά τη συζήτηση, τον πληρεξούσιο δικηγόρο ή το διάδικο, εφόσον παρίσταται αυτοπροσώπως, να τις καλύψει, τάσσοντας εύλογη κατά την κρίση του προθεσμία.

2. Η πρόσκληση γίνεται τηλεφωνικώς από τον γραμματέα, ο οποίος βεβαιώνει με σημείωση στο εσωτερικό του φακέλου της δικογραφίας το χρόνο της ειδοποίησης, τα ζητούμενα στοιχεία και την προθεσμία. Αν η τηλεφωνική πρόσκληση είναι αδύνατη ή δυσχερής, αποστέλλεται έγγραφο, αντίγραφο του οποίου τηρείται στο φάκελο της δικογραφίας. Στο αντίγραφο αυτό σημειώνεται η ημερομηνία αποστολής του εγγράφου.».

9. Το πρώτο εδάφιο της παρ. 4 του άρθρου 277 του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας αντικαθίσταται ως εξής:

«Τα ένδικα βοηθήματα και μέσα της παραγράφου 3 απορρίπτονται ως απαράδεκτα, εάν κατά την κατάθεση του εισαγωγικού δικογράφου της δίκης δεν καταβληθεί, από τον υπόχρεο, το 1/3 του κατά την προηγούμενη παράγραφο παραβόλου, έως δεν την πρώτη συζήτηση της υπόθεσης τα υπόλοιπα 2/3 αυτού.».

Άρθρο 27

Τροποποίηση του άρθρου 358 του Ποινικού Κώδικα

Το άρθρο 358 του Ποινικού Κώδικα, το οποίο αντικαθίσταται, έχει ως εξής:

«Παραβίαση της υποχρέωσης για διατροφή

Όποιος κακόβουλα παραβιάζει την υποχρέωση διατροφής που του την έχει επιβάλει ο νόμος και έχει αναγνωρίσει, έστω και προσωρινά, το δικαστήριο, με τρόπο τέτοιο ώστε ο δικαιούχος να υποστεί στερήσεις ή να αναγκαστεί να δεχτεί βοήθεια άλλων, τιμωρείται με φυλάκιση μέχρι ενός έτους».

Άρθρο 28**Τροποποίηση του ν. 4139/2013**

Η παρ. 3 του άρθρου 1 του ν. 4139/2013 (Α' 74), η οποία αντικαθίσταται, έχει ως εξής:

«3. Στις παραπάνω ουσίες δεν περιλαμβάνονται τα ακατέργαστα συγκομιζόμενα προϊόντα που προκύπτουν από την καλλιέργεια ποικιλιών κάνναβης του είδους *Cannabis Sativa L* χαμηλής περιεκτικότητας σε τετραϋδροκανναβινόλη (THC) και συγκεκριμένα μέχρι 0,2%, σύμφωνα με τις εκάστοτε ισχύουσες διατάξεις της νομοθεσίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και Δικαιοσύνης, Διαφανείς και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων ορίζονται οι όροι και οι προϋποθέσεις καλλιέργειας των ποικιλιών κάνναβης του είδους *Cannabis Sativa L*, οι έλεγχοι τήρησης των όρων και προϋποθέσεων και κάθε σχετικό θέμα.».

Άρθρο 30**Τροποποιήσεις του Κώδικα Συμβολαιογράφων**

1. Η παρ. 4 του άρθρου 3 του Κώδικα Συμβολαιογράφων, η οποία αντικαθίσταται, έχει ως εξής:

«4. Ο αναπληρωτής του συμβολαιογράφου δικαιούται μέχρι το ήμισυ των δικαιωμάτων και αποδίδει το υπόλοιπο στον αναπληρούμενο. Κατ' εξαίρεση, αν η αναπλήρωση γίνεται λόγω κωλύματος του άρθρου 7 του Κώδικα αυτού, εκείνος που αναπληρώνει το συμβολαιογράφο μπορεί να λάβει μειωμένη αμοιβή.».

2. Η περίπτ. ζ' της παρ. 1 του άρθρου 107 του ν. 2830/2000 (Α' 96), η οποία αντικαθίσταται, έχει ως εξής:

«ζ) Να ασκεί έλεγχο με τα ίδια τα μέλη του, τους υπαλλήλους του συλλόγου ή συμβολαιογράφους για την ακριβή τήρηση των υποχρεώσεων των μελών για τα κρατικά συμβόλαια και να καθορίζει το χρόνο λειτουργίας των συμβολαιογραφείων εντός του πλαισίου των υπουργικών αποφάσεων και»

Άρθρο 32

Τροποποιήσεις του Κώδικα Οργανισμού Δικαστηρίων και Κατάστασης Δικαστικών Λειτουργιών

1. Η παρ. 5Α του άρθρου 4 του ν. 1756/1988 (Α' 35), η οποία προστέθηκε με το άρθρο 41 του ν. 4264/2014 (Α' 118) και η οποία καταργείται από 16 Σεπτεμβρίου 2017, έχει ως εξής:

«5Α. α) Στο Εφετείο Αθηνών συνιστάται ιδιαίτερο Ποινικό Τμήμα, του οποίου η λειτουργία θα αρχίσει τη 16η Σεπτεμβρίου 2014. Στο Τμήμα αυτό υπάγονται όλες οι ποινικές υποθέσεις αρμοδιότητας του Πενταμελούς Εφετείου, του Μικτού Ορκωτού Εφετείου και των Τριμελών και Μονομελών Εφετείων, καθώς και του Συμβουλίου Εφετών. Οι δικαστές που είναι αναγκαίοι για τη συγκρότηση του Ποινικού Τμήματος ορίζονται για μια διετία με απόφαση της Ολομέλειας του Εφετείου Αθηνών με αντίστοιχη τροποποίηση του Κανονισμού Εσωτερικής Υπηρεσίας αυτού. Κατά τον ορισμό των δικαστών του Ποινικού Τμήματος λαμβάνονται υπόψη και οι ανάγκες συγκρότησης των πολιτικών τμημάτων του Εφετείου. Η θητεία των δικαστών, οι οποίοι θα απασχολούνται αποκλειστικά στο Ποινικό Τμήμα, μπορεί να παραταθεί, με απόφαση της ίδιας Ολομέλειας, για ένα ακόμη έτος. Η Ολομέλεια μπορεί να ανανεώσει τη θητεία των δικαστών για τη συγκρότηση του Ποινικού Τμήματος για μία επιπλέον διετία, εφόσον υπάρχει προς τούτο συναίνεση των τελευταίων. Σε αυτή την περίπτωση η συνολική συνεχόμενη θητεία στο Ποινικό Τμήμα δεν μπορεί να υπερβεί τα τέσσερα έτη. Μετά τη θητεία τους στο Ποινικό Τμήμα, οι δικαστές που είχαν οριστεί σε αυτό, μπορούν να οριστούν εκ νέου για τη συγκρότηση αυτού, μετά την πάροδο χρονικού διαστήματος τουλάχιστον δύο (2) ετών. Η Ολομέλεια του Εφετείου Αθηνών, η οποία συγκαλείται εντός του μηνός Ιουνίου, καθορίζει τον απαιτούμενο για τη συγκρότηση του Ποινικού Τμήματος αριθμό δικαστών, προσαυξημένο σε ποσοστό 20%. Η Ολομέλεια του Αρείου Πάγου, ασκώντας την κατά το άρθρο 17Α παρ. 7 του ν. 1756/1998 αρμοδιότητα της, περιορίζει τον αριθμό των δικαστών που καθόρισε το Εφετείο Αθηνών μέχρι τον απαιτούμενο για τη συγκρότηση του Ποινικού Τμήματος αριθμό δικαστών. Για την κάλυψη των κενών που δημιουργούνται στο Ποινικό Τμήμα από οποιεσδήποτε υπηρεσιακές μεταβολές

των δικαστών, η Ολομέλεια του Εφετείου Αθηνών μπορεί οποτεδήποτε να τροποποιεί και συμπληρώνει τις ως άνω αποφάσεις της. Στις ποινικές συνεδριάσεις του Εφετείου Αθηνών και του Συμβουλίου Εφετών Αθηνών μετέχουν με ποινή ακυρότητας της διαδικασίας αυτοί που υπηρετούν στο Ποινικό Τμήμα.».

2. Η παρ. 1 του στοιχείου «Β. Κλήρωση των συνθέσεων» του άρθρου 17 του ν. 1756/1988 (Α' 35), όπως αυτή αντικαταστάθηκε με το άρθρο 35 του ν. 4274/2014 (Α' 147), η οποία αντικαθίσταται εκ νέου, έχει ως εξής:

1.«1. Σε όσα πρωτοδικεία και εφετεία και στις αντίστοιχες εισαγγελίες προβλέπεται οργανικός αριθμός δεκαπέντε (15) τουλάχιστον δικαστών, οι συνθέσεις των ποινικών δικαστηρίων καταρτίζονται με κλήρωση. Στα Εφετεία Πειραιώς και Θεσσαλονίκης, προκειμένου να επιτευχθεί η επιτάχυνση της ποινικής δίκης, ορίζονται για μια διετία από την Ολομέλεια των δικαστηρίων αυτών δικαστές, που θα προεδρεύουν αποκλειστικά στα ποινικά δικαστήρια, με δυνατότητα ανανέωσης της θητείας τους για δύο (2) ακόμη έτη. Στους πίνακες που καταρτίζονται από την Ολομέλεια, περιλαμβάνεται ο ανάλογος με τις ανάγκες του δικαστηρίου αριθμός δικαστών, μεταξύ των οποίων γίνεται η κλήρωση των τακτικών και αναπληρωματικών, κατά τις επόμενες παραγράφους.»

5. Η περιπτ. γ' της παρ. 2 του άρθρου 28 του ν. 1756/1988 (Α' 35), η οποία αντικαθίσταται, έχει ως εξής:

«γ. δύο θέσεις αντεπιτρόπων.».

6. Η παρ. 4 του άρθρου 40 του ν. 1756/1988 (Α' 35), η οποία αντικαθίσταται, έχει ως εξής:

«4. Επιτρέπεται απομάκρυνση του δικαστικού λειτουργού από την έδρα του κατά τις ημέρες της αργίας, εφ' όσον δεν υπάρχει υπηρεσιακή ανάγκη, ύστερα από συναίνεση του προϊσταμένου του δικαστηρίου ή της εισαγγελίας στην οποία υπηρετεί.».

7. Το τελευταίο εδάφιο της παρ. 2 του άρθρου 41 του ν. 1756/1988 (Α' 35), το οποίο προστέθηκε με το άρθρο 2 του ν. 3472/2006 (Α' 135), το οποίο αντικαθίσταται, έχει ως εξής:

«Ειδικώς στις νομοπαρασκευαστικές επιτροπές, εφόσον δεν συμμετέχει δικαστικός λειτουργός με το βαθμό του Προέδρου ή Αντιπροέδρου του Αρείου Πάγου ή αντίστοιχο, ως Πρόεδρος της επιτροπής μπορεί να ορίζεται μέλος το οποίο δεν έχει τη δικαστική ιδιότητα.».

8. Η παρ. 4 του άρθρου 80 του ν 1756/1988 (Α' 35), όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 101 του ν. 4055/2012 (Α' 51) και η οποία αντικαθίσταται εκ νέου, έχει ως εξής:

«4. Δεν μπορούν να ορισθούν τακτικά ή αναπληρωματικά μέλη του Συμβουλίου Επιθεώρησης ή επιθεωρητές όσοι άσκησαν καθήκοντα στις αντίστοιχες θέσεις κατά τα αμέσως δύο προηγούμενα χρόνια.».

Άρθρο 36

Τροποποίηση του ν. 3689/2008

Η περίπτ. α' της παρ. 4 του άρθρου 13 του ν. 3689/2008 (Α' 164), η οποία αντικαθίσταται, έχει ως εξής:

«4.α. Ο τελικός βαθμός επιτυχίας κάθε υποψηφίου προκύπτει από το άθροισμα του μέσου όρου της γραπτής δοκιμασίας, με ποσοστό αξιολόγησης 70% και του μέσου όρου της προφορικής δοκιμασίας, με ποσοστό αξιολόγησης 30%.».

Άρθρο 37

Αύξηση οργανικών θέσεων στην ΑΔΑΕ

1. Η παρ. 1 του άρθρου 8 του ν. 3115/2003 (Α' 47), όπως αντικαταστάθηκε με την παρ. 1 του άρθρου 19 του ν. 3472/2006 (Α' 135), και η οποία αντικαθίσταται, έχει ως εξής:

«1. Για τη στελέχωση της Α.Δ.Α.Ε. συνιστώνται συνολικά σαράντα (40) θέσεις, από τις οποίες οι δεκαοκτώ (18) είναι θέσεις Ειδικού Επιστημονικού Προσωπικού, οι δεκαεννέα (19) θέσεις τακτικού προσωπικού, οι δύο (2) θέσεις δικηγόρων παρ' εφέταις με έμμισθη εντολή και μία (1) θέση Νομικού Συμβούλου.»

2. Από την παρ. 4 του άρθρου 8 του ν. 3115/2003 (Α' 47), όπως τροποποιήθηκε με την παρ. 1 του άρθρου 19 του ν. 3472/2006 (Α' 135), διαγράφεται το τελευταίο εδάφιο το οποίο έχει ως εξής:

«4..... Η ισχύς της παρούσας παραγράφου παύει μετά πάροδο τετραετίας από τη δημοσίευση του παρόντος νόμου στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.»

3. Οι περίπτ. α' και β' της παρ. 5 του άρθρου 8 του ν. 3115/2003, όπως τροποποιήθηκαν με την παρ. 1 του άρθρου 19 του ν. 3472/2006 (Α' 135), οι οποίες αντικαθίστανται, έχουν ως εξής:

«5.α. Οι θέσεις του τακτικού προσωπικού κατανέμονται κατά κατηγορίες και κλάδους ως εξής:

Πανεπιστημιακής εκπαίδευσης (ΠΕ): Κλάδος ΠΕ Διοικητικού -Οικονομικού, θέσεις τρεις (3).

Τεχνολογικής εκπαίδευσης (ΤΕ): Κλάδος ΤΕ Διοικητικού -Λογιστικού, θέσεις τρεις (3), Κλάδος ΤΕ2 Τεχνολογικών Εφαρμογών, θέσεις πέντε (5).

Δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης (ΔΕ): Κλάδος ΔΕ, θέσεις επτά (7).

Πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης (ΥΕ): Κλάδος ΥΕ Βοηθητικού Προσωπικού, θέση μία (1),

β. Οι θέσεις του Ειδικού Επιστημονικού Προσωπικού κατανέμονται ως εξής:

Δεκατέσσερις (14) θέσεις διπλωματούχων ηλεκτρολόγων μηχανικών και μηχανικών Η/Υ ή ηλεκτρονικών μηχανικών ή τηλεπικοινωνιακών μηχανικών ή μηχανικών πληροφορικής ή πληροφορικής ή φυσικών.

Δύο (2) θέσεις πτυχιούχων ανωτάτων εκπαιδευτικών ιδρυμάτων ή αναγνωρισμένων ισότιμων σχολών αλλοδαπής, Διεθνών ή Ευρωπαϊκών σπουδών ή Πολιτικών ή Οικονομικών σπουδών ή Οργάνωσης και Διοίκησης Επιχειρήσεων και δύο (2) θέσεις πτυχιούχων νομικής, οι οποίες συνεπάγονται την αναστολή άσκησης του δικηγορικού λειτουργήματος.».

Άρθρο 38

Θέματα εξωτερικής φρουράς καταστημάτων κράτησης

2. Η παρ. 1 του άρθρου 6 του ν. 3938/2011 (Α' 226), η οποία αντικαθίσταται, έχει ως εξής:

«Χερσαία, πλωτά και εναέρια μεταφορικά μέσα που έχουν κατασχεθεί οποτεδήποτε από αστυνομικές ή λιμενικές αρχές ως αντικείμενα λαθρεμπορίας, ως μέσα μεταφοράς ναρκωτικών ουσιών, λαθρεμπορευμάτων ή παράνομων μεταναστών ή ως μέσα παράνομης διακίνησης όπλων ή αρχαιοτήτων, μπορεί να διατίθενται στις Υπηρεσίες της Ελληνικής Αστυνομίας ή του Λιμενικού Σώματος - Ελληνικής Ακτοφυλακής που ενήργησαν την κατάσχεση ή σε άλλες Υπηρεσίες του ίδιου Σώματος για κάλυψη των αναγκών τους, εφόσον παρέλθουν τρεις (3) μήνες από την ημερομηνία κατάσχεσης τους και στο διάστημα αυτό δεν έχει εκδοθεί ή δεν έχει καταστεί αμετάκλητο βούλευμα ή απόφαση του αρμόδιου δικαστηρίου για την άρση της κατάσχεσης και την απόδοση των μέσων αυτών στους ιδιοκτήτες τους. Για τη διάθεση των ως άνω μέσων εκδίδεται αντίστοιχα απόφαση του Υπουργού Δημόσιας Τάξης και Προστασίας του Πολίτη ή του Υπουργού Ναυτιλίας και Αιγαίου, ύστερα από πρόταση του Αρχηγού του Σώματος στο οποίο ανήκει η υπηρεσία που προέβη στην κατάσχεση. Από τα ανωτέρω μεταφορικά μέσα ορισμένα μπορεί να διατίθενται για την κάλυψη αναγκών καταστημάτων κράτησης, μετά από κοινή απόφαση του Υπουργού Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και του Υπουργού Δημόσιας Τάξης και Προστασίας του Πολίτη ή του Υπουργού Ναυτιλίας και Αιγαίου, κατά περίπτωση.».

Άρθρο 39

Τροποποίηση άρθρου 93 ν. 4129/2013

Ο τίτλος και η παρ. 1 του άρθρου 93 του ν. 4129/2013 (Α' 52) που τροποποιούνται, έχουν ως εξής:

«Άρθρο 93

Καταστροφή δικαιολογητικών και

λοιπών εγγράφων - Διαδικασία

1. Τα δικαιολογητικά ενταλμάτων πληρωμής και κάθε διαχείρισης φυλάσσονται για δέκα χρόνια από το οικονομικό έτος το οποίο αφορούν, εφόσον ελεγχθούν μέσα στο χρονικό αυτό διάστημα. Σε κάθε άλλη περίπτωση φυλάσσονται για είκοσι

χρόνια, χωρίς πάντως να επιτρέπεται η καταστροφή ή η εκποίηση τους πριν παρέλθει η προθεσμία για την άσκηση των ένδικων μέσων.».

Άρθρο 41

Τροποποίηση του άρθρου 308Α του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας

Η παρ. 1 του άρθρου 308Α του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας, το οποίο προστέθηκε με το άρθρο 16 του ν. 3904/2010 (Α' 218), και η οποία αντικαθίσταται, έχει ως εξής:

«1. Κατ' εξαίρεση, στις περιπτώσεις των κακουρηγημάτων των νόμων 2168/1993, 2523/1997, 3386/2005, 2960/2001 και 3459/2006, του εμπρησμού δασών και των άρθρων 374 και 380 του Ποινικού Κώδικα, μετά την περάτωση της ανάκρισης, η δικογραφία υποβάλλεται από τον εισαγγελέα πλημμελειοδικών στον εισαγγελέα εφετών, ο οποίος, αν κρίνει ότι προκύπτουν επαρκείς ενδείξεις για την παραπομπή της υπόθεσης στο ακροατήριο και ότι δεν χρειάζεται να συμπληρωθεί η ανάκριση, προτείνει στον πρόεδρο εφετών να εισαχθεί η υπόθεση, μαζί με τα τυχόν συναφή εγκλήματα, απευθείας στο ακροατήριο.».

ΣΧΕΔΙΟ ΝΟΜΟΥ

Μέτρα θεραπείας ατόμων που απαλλάσσονται από την ποινή λόγω ψυχικής ή διανοητικής διαταραχής και άλλες διατάξεις

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ
ΜΕΤΡΑ ΘΕΡΑΠΕΙΑΣ ΑΤΟΜΩΝ ΠΟΥ
ΑΠΑΛΛΑΣΣΟΝΤΑΙ ΑΠΟ ΤΗΝ ΠΟΙΝΗ ΛΟΓΩ ΨΥΧΙΚΗΣ
Ή ΔΙΑΝΟΗΤΙΚΗΣ ΔΙΑΤΑΡΑΧΗΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄
ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΕΙΣ ΔΙΑΤΑΞΕΩΝ ΤΟΥ ΠΟΙΝΙΚΟΥ ΚΩΔΙΚΑ

Άρθρο 1

Το άρθρο 69 του Ποινικού Κώδικα αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 69

Μέτρα θεραπείας ατόμων που απαλλάσσονται από την ποινή λόγω ψυχικής ή διανοητικής διαταραχής

1. Αν κάποιος που τέλεσε αξιόποινη πράξη, η οποία απειλείται με ποινή στερητική της ελευθερίας τουλάχιστον ενός (1) έτους, απαλλάχθηκε από την ποινή λόγω ψυχικής ή διανοητικής διαταραχής (άρθρο 34), το δικαστήριο διατάσσει κατάλληλο για τη θεραπεία του μέτρο, εφόσον κρίνει ότι, εξαιτίας της κατάστασής του, υπάρχει κατά το χρόνο έκδοσης της απόφασης κίνδυνος, αν αφεθεί ελεύθερος, να τελέσει και άλλα τουλάχιστον ανάλογης βαρύτητας εγκλήματα. Η διάταξη της απόφασης που αφορά το θεραπευτικό μέτρο εκτελείται με φροντίδα της εισαγγελικής αρχής.

2. Η παράγραφος 1 ισχύει για όλα τα εγκλήματα κατά της ζωής ή της σωματικής ακεραιότητας που απειλούνται με ποινή στερητική της ελευθερίας τουλάχιστον τριών (3) μηνών. Δεν ισχύει για τα εγκλήματα κατά της ιδιοκτησίας και της περιουσίας που δεν εμπεριέχουν χρήση βίας ή απειλή βίας.

3. Κατάλληλα θεραπευτικά μέτρα είναι: (α) η νοσηλεία σε ειδικό τμήμα δημόσιου ψυχιατρικού ή γενικού νοσοκομείου, (β) η νοσηλεία σε ψυχιατρικό τμήμα δημόσιου ψυχιατρικού ή γενικού νοσοκομείου και (γ) η υποχρεωτική θεραπεία και ψυχιατρική παρακολούθηση κατά τακτά χρονικά διαστήματα σε κατάλληλη εξωνοσοκομειακή Μονάδα Ψυχικής Υγείας ή εξωτερικά ιατρεία δημόσιου ψυχιατρικού ή γενικού νοσοκομείου.

4. Οι προϋποθέσεις επιβολής του μέτρου βεβαιώνονται με μία τουλάχιστον πραγματογνωμοσύνη που διενεργείται αμέσως μετά τη σύλληψη και με άλλη μία τουλάχιστον πραγματογνωμοσύνη που διενεργείται όσο το δυνατό πλησιέστερα προς τη δικάσιμο, που διενεργούνται από πραγματογνώμονα που επιλέγεται, κατά προτίμηση, από τον κατάλογο που τηρείται στο οικείο Πρωτοδικείο. Στις πραγματογνωμοσύνες προτείνεται και το τυχόν κατάλληλο μέτρο θεραπείας.»

Άρθρο 2

Το άρθρο 70 του Ποινικού Κώδικα αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 70

Διάρκεια του θεραπευτικού μέτρου

1. Στην απόφαση που διατάσσει το θεραπευτικό μέτρο ορίζεται ο μέγιστος χρόνος της διάρκειάς του, ο οποίος δεν μπορεί να υπερβαίνει τα δύο (2) έτη για τα πλημμελήματα και τα πέντε (5) έτη για τα κακούργηματα. Ένα (1) μήνα τουλάχιστον πριν από τη συμπλήρωση του χρόνου αυτού, το Τριμελές Πλημμελειοδικείο στην περιφέρεια του οποίου εκτελείται το θεραπευτικό μέτρο, μπορεί, με ειδικά αιτιολογημένη απόφαση, να διατάξει την παράταση του μέτρου ή την αντικατάστασή του με άλλο για τον ίδιο κατά ανώτατο όριο χρόνο, εφόσον τούτο επιβάλλεται για τις ανάγκες της θεραπείας και εξακολουθούν να υπάρχουν οι προϋποθέσεις της παραγράφου 1 του άρθρου 69. Πριν από την έκδοση της απόφασης, το δικαστήριο καλεί τον θεραπευόμενο και τον συνήγορό του, καθώς και τη διεύθυνση της μονάδας όπου εκτελείται το μέτρο, να διατυπώσουν τις απόψεις τους.

2. Το ίδιο δικαστήριο, κάθε έτος, τηρώντας την ίδια διαδικασία, αποφασίζει αν το θεραπευτικό μέτρο που έχει επιβληθεί πρέπει να εξακολουθήσει ή να αντικατασταθεί με άλλο. Μπορεί όμως και οποτεδήποτε, με αίτηση του εισαγγελέα, του θεραπευόμενου ή της διεύθυνσης της μονάδας όπου εκτελείται το μέτρο, μετά από εισήγηση του θεράποντος ιατρού, να διατάξει την άρση ή την αντικατάστασή του. Σε περίπτωση απόρριψης της αίτησης, απαιτείται να υπάρχει στην απόφαση ειδική αιτιολογία ως προς την ανάγκη διατήρησης του θεραπευτικού μέτρου. Νέα αίτηση μπορεί να υποβληθεί μετά την πάροδο τεσσάρων (4) μηνών από την απόρριψη της προηγούμενης.

3. Στη διαδικασία ενώπιον του Τριμελούς Πλημμελειοδικείου του παρόντος άρθρου, καθώς και ενώπιον του Εφετείου σε περίπτωση άσκησης έφεσης, αν ο θεραπευόμενος δεν έχει συνήγορο, διορίζεται συνήγορος αυτεπαγγέλτως, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 340 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας.»

Άρθρο 3

Μετά το άρθρο 70 του Ποινικού Κώδικα προστίθεται άρθρο 70Α ως εξής:

«Άρθρο 70Α

Μέτρα θεραπείας ατόμων μειωμένου καταλογισμού λόγω ψυχικής ή διανοητικής διαταραχής

1. Αν κάποιος τέλεσε αξιόποινη πράξη λόγω ψυχικής ή διανοητικής διαταραχής που μειώνει σημαντικά τον καταλογισμό του (άρθρο 36 παράγραφος 1) και η πράξη του απειλείται με ποινή στερητική της ελευθερίας τουλάχιστον ενός (1) έτους, το δικαστήριο, εκτός από την επιβολή μειωμένης ποινής (άρθρο 83), διατάσσει την εισαγωγή του σε ψυχιατρικό παράρτημα καταστήματος κράτησης ή, σε περίπτωση αναστολής εκτέλεσης της ποινής του, τα θεραπευτικά μέτρα της παραγράφου 3 του άρθρου 69, εφόσον κρίνει ότι συντρέχει ο κίνδυνος της παραγράφου 1 του άρθρου 69. Οι παράγραφοι 2 και 4 του άρθρου 69 έχουν και στην περίπτωση αυτή εφαρμογή.

2. Η εκτέλεση του μέτρου γίνεται αμέσως μετά από

την έκδοση της απόφασης, με φροντίδα της εισαγγελικής αρχής.

3. Το άρθρο 70 εφαρμόζεται αναλόγως. Μετά την ολοκλήρωση του θεραπευτικού μέτρου, ο καταδικασθείς εκτίει την ποινή του, εφόσον δεν έχει ανασταλεί η εκτέλεσή της. Από την ποινή αφαιρείται ο χρόνος νοσηλείας στο ψυχιατρικό παράρτημα καταστήματος κράτησης ή στις μονάδες των περιπτώσεων α' και β' της παραγράφου 3 του άρθρου 69. Το Τριμελές Πλημμελειοδικείο του τόπου εκτέλεσης του μέτρου μπορεί όμως να διατάξει τη μη έκτιση της ποινής, αν το έγκλημα για το οποίο επιβλήθηκε είναι πλημμέλημα.»

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β' **ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΕΙΣ ΔΙΑΤΑΞΕΩΝ ΤΟΥ ΚΩΔΙΚΑ** **ΠΟΙΝΙΚΗΣ ΔΙΚΟΝΟΜΙΑΣ**

Άρθρο 4

Στο τέλος της παραγράφου 2 του άρθρου 282 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας προστίθεται εδάφιο ως εξής:

«Για τους κατηγορουμένους που εμφανίζουν ψυχική ή διανοητική διαταραχή ως περιοριστικός όρος είναι δυνατόν να διατάσσεται ένα από τα μέτρα της παραγράφου 3 του άρθρου 69 του Ποινικού Κώδικα.»

Άρθρο 5

Στο άρθρο 313 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας μετά το πρώτο εδάφιο προστίθεται δεύτερο εδάφιο ως εξής:

«Ομοίως, κατ' εξαίρεση των οριζόμενων στο πρώτο εδάφιο της παραγράφου 1 του άρθρου 310, το δικαστικό συμβούλιο διατάσσει την εισαγωγή της υπόθεσης στο ακροατήριο του αρμόδιου δικαστηρίου και όταν κρίνει ότι συντρέχει περίπτωση απαλλαγής από την ποινή λόγω ψυχικής ή διανοητικής διαταραχής και επιβολής μέτρου θεραπείας κατά το άρθρο 69 του Ποινικού Κώδικα.»

Άρθρο 6

Στο άρθρο 315 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας προστίθεται παράγραφος 5 ως εξής:

«5. Όταν η δικογραφία εισάγεται στο αρμόδιο δικαστήριο λόγω συνδρομής των προϋποθέσεων της παραγράφου 1 του άρθρου 69 του Ποινικού Κώδικα, το δικαστικό συμβούλιο επιβάλλει υποχρεωτικά ως περιοριστικό όρο ένα από τα μέτρα της παραγράφου 3 του άρθρου 69 του Ποινικού Κώδικα, αν δε ο κατηγορούμενος κρατείται προσωρινά, αντικαθιστά υποχρεωτικά την προσωρινή κράτηση με το ίδιο μέτρο.»

Άρθρο 7

Μετά το άρθρο 486 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας προστίθεται άρθρο 486Α ως εξής:

«Άρθρο 486Α

1. Ο κατηγορούμενος μπορεί να ασκήσει έφεση κατά της απόφασης η οποία τον κηρύσσει αθώο λόγω ψυχικής ή διανοητικής διαταραχής κατά το άρθρο 34 του Ποινικού Κώδικα και επιβάλλει σε αυτόν μέτρο θεραπείας, σύμφωνα με το άρθρο 69 του Ποινικού Κώδικα.

2. Εκείνος στον οποίο έχει επιβληθεί το μέτρο θερα-

πείας μπορεί να ασκήσει έφεση κατά της απόφασης του Τριμελούς Πλημμελειοδικείου που διατάσσει την παράταση του μέτρου, σύμφωνα με το δεύτερο εδάφιο της παραγράφου 1 του άρθρου 70 του Ποινικού Κώδικα.»

Άρθρο 8

1. Στο τέλος του άρθρου 500 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας προστίθεται εδάφιο ως εξής:

«Στην περίπτωση άσκησης έφεσης κατά αθωωτικής απόφασης που επιβάλλει μέτρο θεραπείας, σύμφωνα με το άρθρο 69 του Ποινικού Κώδικα (άρθρο 486Α παρ. 1), καθώς και κατά απόφασης του Τριμελούς Πλημμελειοδικείου που διατάσσει την παράταση του μέτρου σύμφωνα με το δεύτερο εδάφιο της παραγράφου 1 του άρθρου 70 του Ποινικού Κώδικα (άρθρο 486Α παρ. 2), ο ορισμός δικασίμου από τον αρμόδιο εισαγγελέα γίνεται υποχρεωτικά σε ημέρα που δεν απέχει περισσότερο από τρεις (3) μήνες από τη διαβίβαση των εγγράφων σε αυτόν.»

2. Το άρθρο 555 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 555

Η εκτέλεση της στερητικής της ελευθερίας ποινής αναβάλλεται αν ο καταδικασθείς παρουσίασε μετά την καταδίκη του ψυχική ή διανοητική διαταραχή τέτοιας έντασης, ώστε να μην έχει συνείδηση της εκτελούμενης ποινής. Ταυτόχρονα διατάσσεται η νοσηλεία του σε δημόσιο ψυχιατρικό ή γενικό νοσοκομείο. Το άρθρο 70 του Ποινικού Κώδικα εφαρμόζεται αναλόγως. Μετά την ολοκλήρωση της θεραπείας ο καταδικασθείς εκτίει την ποινή του, από την οποία αφαιρείται ο χρόνος νοσηλείας του.»

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ' **ΚΑΝΟΝΕΣ ΕΚΤΕΛΕΣΗΣ ΤΩΝ ΜΕΤΡΩΝ ΘΕΡΑΠΕΙΑΣ** **ΤΩΝ ΑΡΘΡΩΝ 69 ΚΑΙ 70Α ΤΟΥ ΠΟΙΝΙΚΟΥ ΚΩΔΙΚΑ**

Άρθρο 9

Βασικές αρχές εκτέλεσης των μέτρων

1. Τα μέτρα που προβλέπονται στα άρθρα 69 και 70Α του Ποινικού Κώδικα υπηρετούν θεραπευτικούς σκοπούς.

2. Κατά την εφαρμογή τους λαμβάνονται υπόψη οι διεθνώς αναγνωρισμένοι κανόνες προστασίας των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Καμία επιμέρους πράξη δεν πρέπει να προσβάλει την αξιοπρέπεια του ατόμου ή να παραβιάζει την αρχή της αναλογικότητας.

3. Θέματα που δεν ρυθμίζονται από τον παρόντα νόμο αντιμετωπίζονται με βάση τον Κώδικα Ιατρικής Δεοντολογίας, τον Κώδικα Νοσηλευτικής Δεοντολογίας, τα πρωτόκολλα ψυχιατρικής φροντίδας, καθώς και με αναλογική εφαρμογή των διατάξεων του Σωφρονιστικού Κώδικα, εφόσον αυτή δεν προσκρούει στους επιδιωκόμενους θεραπευτικούς σκοπούς.

Άρθρο 10

Περιεχόμενο των μέτρων

1. Η θεραπευτική αντιμετώπιση του ατόμου, στο οποίο έχει επιβληθεί κάποιο από τα μέτρα των άρθρων 69 και 70Α του Ποινικού Κώδικα, είναι εξατομικευμένη και περιλαμβάνει την κατάλληλη θεραπευτική προσέγγιση, όπως

φαρμακευτική αγωγή, ψυχολογική υποστήριξη ή ψυχοθεραπεία του ίδιου και της οικογένειάς του, εφόσον υπάρχει σχετική συναίνεση, ψυχοκοινωνικές παρεμβάσεις, ιδίως εκπαίδευση και επαγγελματική κατάρτιση, ανάπτυξη δεξιοτήτων για αυτόνομη διαβίωση, διαβίωση με την οικογένεια ή διαβίωση σε μονάδες ψυχοκοινωνικής αποκατάστασης, κυρίως οικοτροφεία, ξενώνες, προστατευμένα διαμερίσματα ή ανάδοχη οικογένεια, απασχόληση σε κοινωνικούς συνεταιρισμούς ή σε άλλους χώρους εργασίας.

2. Η θεραπευτική αντιμετώπιση εξασφαλίζει συνεχή παρακολούθηση και ψυχιατρική φροντίδα κατά τη διάρκεια εκτέλεσης των μέτρων, με στόχο την επίτευξη της κοινωνικής επανένταξης.

Άρθρο 11

Μονάδες εκτέλεσης των μέτρων

1. Το ειδικό τμήμα που προβλέπεται στην περίπτωση α' της παραγράφου 3 του άρθρου 69 του Ποινικού Κώδικα αποτελεί τμήμα δημόσιου ψυχιατρικού ή γενικού νοσοκομείου, με μικρό αριθμό κλινών και διαθέτει κατάλληλη υλικοτεχνική υποδομή και εξοπλισμό για την εξυπηρέτηση των αναγκών των ατόμων που νοσηλεύονται. Παρέχει εξειδικευμένες υπηρεσίες αυξημένης φροντίδας και ασφάλειας, για τις οποίες προβλέπεται αριθμητικά αυξημένο και κλινικά ειδικά εκπαιδευμένο προσωπικό.

2. Το ψυχιατρικό τμήμα που προβλέπεται στην περίπτωση β' της παραγράφου 3 του άρθρου 69 του Ποινικού Κώδικα αποτελεί τμήμα δημόσιου ψυχιατρικού ή γενικού νοσοκομείου και παρέχει υπηρεσίες ψυχικής υγείας ανάλογες προς τις προσφερόμενες στους ακούσια νοσηλευόμενους ψυχικά ασθενείς.

3. Η εξωνοσοκομειακή Μονάδα Ψυχικής Υγείας που προβλέπεται στην περίπτωση γ' της παραγράφου 3 του άρθρου 69 του Ποινικού Κώδικα περιλαμβάνει: (α) τα δημόσια Κέντρα Ψυχικής Υγείας του άρθρου 5 του ν. 2716/1999 (Α' 96), τα οποία παρέχουν υπηρεσίες θεραπείας και παρακολούθησης ατόμων που χρειάζονται ψυχιατρική φροντίδα και (β) τις δημόσιες κινητές μονάδες ψυχικής υγείας, που παρέχουν υπηρεσίες θεραπείας ή ειδικής φροντίδας στις μονάδες πρωτοβάθμιας φροντίδας ψυχικής υγείας ή και κατ' οίκον σε άτομα που διαβιβάζονται σε απομακρυσμένες περιοχές και είτε δεν έχουν εύκολη πρόσβαση σε εξωτερικό ιατρείο δημόσιου ψυχιατρικού ή γενικού νοσοκομείου ή Κέντρου Ψυχικής Υγείας είτε δεν υπάρχουν υπηρεσίες στον τομέα ψυχικής υγείας, σύμφωνα με τα άρθρα 7 και 11 παρ. 1 του ν. 2716/1999.

4. Το εξωτερικό ιατρείο που προβλέπεται στην περίπτωση γ' της παραγράφου 3 του άρθρου 69 του Ποινικού Κώδικα αποτελεί τμήμα δημόσιου ψυχιατρικού ή γενικού νοσοκομείου που παρέχει υπηρεσίες ψυχικής υγείας σε εξωτερικούς ασθενείς.

Άρθρο 12

Έναρξη εκτέλεσης των μέτρων

1. Η έναρξη εκτέλεσης των μέτρων γίνεται με έγγραφη παραγγελία του αρμόδιου Εισαγγελέα Πρωτοδικών προς τον Διευθυντή των μονάδων που αναφέρονται στο άρθρο 11, ο οποίος και οφείλει να εκτελέσει την παραγγελία.

2. Ο προσδιορισμός της μονάδας όπου θα εκτελεστούν τα μέτρα, γίνεται από κατάλογο μονάδων κατάλληλων για την εκτέλεσή τους, ο οποίος καταρτίζεται με κοινή απόφαση των Υπουργών Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και Υγείας και αποστέλλεται στα πρωτοδικεία και εφετεία της χώρας και στις αντίστοιχες εισαγγελίες, καθώς και στους Διευθυντές όλων των μονάδων του καταλόγου.

3. Μεταξύ περισσότερων μονάδων που ανήκουν στην ίδια κατηγορία, ο αρμόδιος Εισαγγελέας Πρωτοδικών, αρχικώς ή στη συνέχεια, επιλέγει εκείνη που είναι εγγύτερα στον τόπο κατοικίας του ατόμου ή της οικογένειάς του ή κρίνεται καταλληλότερη για αυτό.

Άρθρο 13

Εισαγωγή σε ειδικό ή κοινό τμήμα νοσοκομείου

1. Η εισαγγελική παραγγελία προς τον Διευθυντή του ειδικού ή κοινού ψυχιατρικού τμήματος δημόσιου ψυχιατρικού ή γενικού νοσοκομείου (άρθρο 69 παράγραφος 3 περιπτώσεις α' και β' του Ποινικού Κώδικα) συνοδεύεται από πλήρες αντίγραφο δικαστικής απόφασης ή βουλεύματος ή διάταξης του ανακριτή ή απόφασης αλλοδαπής δικαστικής αρχής. Αν δεν έχει καταγραφεί η απόφαση ή το βούλευμα, επισυνάπτεται απόσπασμα και στη συνέχεια διαβιβάζεται υποχρεωτικά και πλήρες αντίγραφο.

2. Κατά την εισαγωγή συντάσσεται έκθεση και διενεργούνται τα εξής: α) έκδοση εισιτηρίου, β) καταγραφή ατομικών στοιχείων (στοιχεία ταυτότητας, τόπος τελευταίας διαμονής, νόμιμος αντιπρόσωπος ή πρόσωπα επικοινωνίας, θρήσκευμα κ.ά.), γ) καταγραφή χρημάτων και εγγράφων (δελτίου ταυτότητας, βιβλιαρίου υγείας και ΑΜΚΑ ή βιβλιαρίου πρόνοιας / απορίας ή πιστοποιητικού κοινωνικής προστασίας για ανθρωπιστικούς λόγους ή δελτίου υποβολής αίτησης για πολιτικό άσυλο ή το σχετικό έγγραφο αναγνώρισης της ιδιότητας του πρόσφυγα, διαβατηρίου και ευρωπαϊκής κάρτας υγείας (E111) κ.ά.) και φύλαξη αυτών αν συντρέχει λόγος, δ) εξέταση ιατρική και ψυχιατρική, ε) τήρηση ηλεκτρονικού ή έγγραφου ιατρικού φακέλου, στ) συνέντευξη με κοινωνικό λειτουργό, ζ) τήρηση φακέλου από την κοινωνική υπηρεσία.

3. Η δαπάνη θεραπείας καλύπτεται από τον ασφαλιστικό φορέα του ατόμου και, εφόσον δεν υπάρχει, από το κράτος.

4. Η μονάδα, αμέσως μετά την εισαγωγή, παραδίδει στον θεραπευόμενο, σε γλώσσα που κατανοεί, έντυπο με κατάλογο των βασικών του δικαιωμάτων, όπως προσδιορίζονται στον Ποινικό Κώδικα, τον Κώδικα Ποινικής Δικονομίας, τον Κώδικα Ιατρικής Δεοντολογίας, τον Κώδικα Νοσηλευτικής Δεοντολογίας, το Σωφρονιστικό Κώδικα και τα πρωτόκολλα ψυχιατρικής φροντίδας.

5. Κατά την παραμονή του ατόμου για θεραπεία τηρούνται τα προβλεπόμενα αρχεία και βιβλία κατά τις κείμενες διατάξεις και επιπλέον βιβλίο καταγραφής των χρησιμοποιηθέντων μέσων αυξημένης ψυχιατρικής φροντίδας και ασφάλειας του παρόντος νόμου.

Άρθρο 14

Έναρξη της υποχρεωτικής θεραπείας και παρακολούθησης

1. Για την έναρξη της υποχρεωτικής θεραπείας και παρακολούθησης σε τακτά χρονικά διαστήματα σε εξωνο-

σοκομειακή Μονάδα Ψυχικής Υγείας ή σε εξωτερικό ιατρείο δημόσιου ψυχιατρικού ή γενικού νοσοκομείου (άρθρο 69 παράγραφος 3 περίπτωση γ' του Ποινικού Κώδικα) εφαρμόζονται αναλόγως οι παράγραφοι 1 και 2 του άρθρου 13.

2. Ο θεράπων ψυχίατρος εκπροσωπεί τη θεραπευτική ομάδα και προτείνει εξατομικευμένο θεραπευτικό σχέδιο που περιλαμβάνει ένα ή περισσότερα από τα μέτρα του άρθρου 10, καθώς και την εποπτεία των συνθηκών εκτέλεσής τους. Το σχέδιο αυτό οφείλει να κοινοποιήσει αμελλητί στον αρμόδιο εισαγγελέα, τον οποίο και ενημερώνει για την ανταπόκριση και συμμόρφωση του θεραπευομένου προς αυτό, αλλά και για την πιθανή ανάγκη τροποποίησής του.

3. Τυχόν δαπάνη εισιτηρίου καλύπτεται από τον ασφαλιστικό φορέα του ατόμου και, εφόσον δεν υπάρχει, από το κράτος.

Άρθρο 15

Αντικατάσταση ή άρση θεραπευτικών μέτρων

Κατά την αντικατάσταση ή την άρση των θεραπευτικών μέτρων, σύμφωνα με την παράγραφο 2 του άρθρου 70 του Ποινικού Κώδικα, συνεκτιμάται η κατάσταση της ψυχικής υγείας του ατόμου, το στάδιο βελτίωσής της και η ύπαρξη κατάλληλου υποστηρικτικού συγγενικού ή άλλου περιβάλλοντος. Πιο συγκεκριμένα συνεκτιμάται αν το άτομο: α) ευρίσκεται σε στάσιμη κατάσταση ή υποτροπή, β) ευρίσκεται σε στάδιο βελτίωσης ή αποθεραπείας, γ) συμμετέχει σε αναγνωρισμένα προγράμματα ψυχοκοινωνικής αποκατάστασης και κοινωνικής επανένταξης, δ) λαμβάνει άδειες και τηρεί τους όρους τους και ε) διαβίει σε μονάδες ψυχοκοινωνικής αποκατάστασης στην κοινότητα ή σε ανάδοχη οικογένεια ή με την οικογένειά του.

Άρθρο 16

Εκτέλεση θεραπευτικών μέτρων

1. Οι συνθήκες νοσηλείας πρέπει να εξυπηρετούν τις ανάγκες της θεραπείας. Τα αναγκαία περιοριστικά μέτρα δεν επιτρέπεται να αποκλείουν απαραίτητα για τη θεραπεία μέσα, όπως οι άδειες, οι οργανωμένες έξοδοι ή η διαμονή σε εποπτευόμενους εξωτερικούς χώρους, εφόσον δεν τίθεται σε κίνδυνο η ζωή ή η σωματική ακεραιότητα άλλων ή και του ίδιου του θεραπευομένου.

2. Τη χορήγηση άδειας αποφασίζει ο (Επιστημονικός) Διευθυντής της μονάδας όπου εκτελείται το μέτρο, ύστερα από εισήγηση του θεράποντος ψυχιάτρου. Η χορήγηση της άδειας υπογράφεται από αυτόν και τον Διοικητή της μονάδας και τίθεται υπόψη του αρμόδιου εισαγγελέα. Ο θεραπευόμενος δηλώνει την ακριβή διεύθυνση διαμονής του και η κοινωνική υπηρεσία εξετάζει αν είναι εξασφαλισμένη η διαβίωσή του κατά τη διάρκεια της άδειας. Η άδεια μπορεί να εξαρτηθεί και από τον όρο ότι κατά την έξοδό του από το τμήμα και την επιστροφή του θα συνοδεύεται από συγγενικό του πρόσωπο ή τον δικαστικό συμπαραστάτη του.

3. Σε περίπτωση παραβίασης της άδειας ή φυγής ενημερώνονται αμέσως οι αστυνομικές αρχές και ο αρμόδιος εισαγγελέας. Ο θεραπευόμενος δεν θεωρείται κρατούμενος σύμφωνα με την έννοια των άρθρων 172 και 173 του Ποινικού Κώδικα. Το προηγούμενο εδάφιο δεν ισχύει σε περίπτωση θεραπείας σε ψυχιατρικό παράρτη-

μα καταστήματος κράτησης.

4. Μέσα αυξημένης ψυχιατρικής φροντίδας και ασφάλειας, όπως η προστατευτική απομόνωση και ο σωματικός περιορισμός, μπορούν να ληφθούν μόνο για όσους εκδηλώνουν αυτοκαταστροφική ή βίαιη συμπεριφορά, εναντίον του προσωπικού ή τρίτων. Τα μέσα του προηγούμενου εδαφίου αποφασίζονται και εφαρμόζονται, σύμφωνα με τις ψυχιατρικές οδηγίες και τις κατευθυντήριες αρχές της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την πρόληψη των βασανιστηρίων και της απάνθρωπης ή ταπεινωτικής μεταχείρισης ή τιμωρίας (CPT) και της Ειδικής Επιτροπής Ελέγχου Προστασίας των Δικαιωμάτων των Ατόμων με Ψυχικές Διαταραχές, αφού προηγηθούν και αποτύχουν τεχνικές αποκλιμάκωσης της βίαιης συμπεριφοράς.

5. Απαγορεύεται απολύτως η λήψη μέσων, όπως η στείρωση, λοβοτομή και άλλες ανάλογες επεμβάσεις ή θεραπείες οι οποίες προξενούν μη αναστρέψιμες καταστάσεις στην υγεία του ατόμου.

Άρθρο 17

Σύσταση και στελέχωση ειδικών τμημάτων νοσοκομείων

1. Η σύσταση, κατάργηση ή συγχώνευση των ειδικών τμημάτων δημόσιων ψυχιατρικών ή γενικών νοσοκομείων της παραγράφου 1 του άρθρου 11 γίνεται με προεδρικό διάταγμα, ύστερα από πρόταση των Υπουργών Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και Υγείας. Ο τρόπος οργάνωσης, στελέχωσης και λειτουργίας των ανωτέρω τμημάτων καθορίζεται με κοινή απόφαση των ίδιων Υπουργών.

2. Τα τμήματα του παρόντος άρθρου στελεχώνονται από διεπιστημονική θεραπευτική ομάδα που αποτελείται από ψυχιάτρους, νοσηλευτές, ψυχολόγους, κοινωνικούς λειτουργούς, εργοθεραπευτές, επισκέπτες υγείας και άλλους επαγγελματίες ψυχικής υγείας, οι οποίοι διαθέτουν ειδικές γνώσεις και εμπειρία για την εκπλήρωση των καθηκόντων τους.

3. Το διοικητικό προσωπικό και το προσωπικό φύλαξης που υπηρετεί στα τμήματα του παρόντος άρθρου, λαμβάνει κατάλληλη εκπαίδευση σχετικά με το περιεχόμενο των υποχρεώσεών του και τον τρόπο άσκησης των καθηκόντων του πριν από την ανάληψη των καθηκόντων αυτών.

Άρθρο 18

Αρμοδιότητες εισαγγελικού λειτουργού

1. Στις Εισαγγελίες Πρωτοδικών Αθηνών και Θεσσαλονίκης, καθώς και στις Εισαγγελίες στην περιφέρεια των οποίων λειτουργεί ειδικό τμήμα δημόσιου ψυχιατρικού ή γενικού νοσοκομείου ή ψυχιατρικό τμήμα τέτοιου νοσοκομείου ή στις οποίες εκτελούνται τα μέτρα της περίπτωσης γ' της παραγράφου 3 του άρθρου 69 του Ποινικού Κώδικα, στην αρχή κάθε δικαστικού έτους, με απόφαση του διευθύνοντος την Εισαγγελία, ορίζεται ένας Εισαγγελέας ή Αντεισαγγελέας Πρωτοδικών με τον αναπληρωτή του, ως αρμόδιος:

α) για την εκτέλεση των δικαστικών αποφάσεων που επιβάλλουν μέτρο των άρθρων 69 και 70Α του Ποινικού Κώδικα,

β) για την εποπτεία της λειτουργίας του ειδικού τμήματος του δημόσιου ψυχιατρικού ή γενικού νοσοκομείου και

γ) για το συντονισμό και τη συνεργασία της Εισαγγελίας με τη Διεύθυνση της μονάδας όπου εκτελείται το μέτρο που προβλέπεται στα άρθρα 69 και 70Α του Ποινικού Κώδικα αναφορικά με τον αυτεπάγγελτο δικαστικό έλεγχο της διάρκειας του μέτρου (ανά έτος εξακολούθηση, παράταση του μέγιστου χρόνου διάρκειας) και την εισαγωγή στο Τριμελές Πλημμελειοδικείο των αιτήσεων για άρση ή αντικατάστασή του.

2. Οι αρμοδιότητες της παραγράφου 1 ασκούνται με προσωπική παρουσία του εισαγγελικού λειτουργού στη μονάδα, την οποία επισκέπτεται τουλάχιστον μία (1) φορά τον μήνα για να διαπιστώσει τη νόμιμη εκτέλεση του επιβληθέντος μέτρου, να ενημερωθεί από το προσωπικό, να συνεργασθεί με τον επιστημονικά υπεύθυνο ιατρό και να δεχθεί σε ακρόαση τα ενδιαφερόμενα πρόσωπα.

3. Κατά την άσκηση των καθηκόντων του ο εισαγγελέας μπορεί να ζητήσει τη διατύπωση γνώμης του Επιστημονικού Συμβουλίου της μονάδας όπου εκτελείται το μέτρο σχετικά με την εφαρμοζόμενη θεραπευτική αγωγή και ιδίως σχετικά με την αναγκαιότητα μέσων αυξημένης ψυχιατρικής φροντίδας και ασφάλειας.

Άρθρο 19

Έλεγχος της εκτέλεσης των μέτρων

1. Η είσοδος στις μονάδες εκτέλεσης των μέτρων της παραγράφου 3 του άρθρου 69 και της παραγράφου 1 του άρθρου 70Α του Ποινικού Κώδικα για την πραγματοποίηση ελέγχου σχετικά με πιθανή παραβίαση δικαιωμάτων των θεραπευομένων επιτρέπεται: α) στο Συνήγορο του Πολίτη, β) στο Σώμα Επιθεώρησης και Ελέγχου καταστημάτων κράτησης, ειδικά για τα ψυχιατρικά τμήματα των καταστημάτων κράτησης, γ) στο Σώμα Επιθεωρητών Υπηρεσιών Υγείας Πρόνοιας, ειδικά για τις μονάδες που λειτουργούν εντός ψυχιατρικών ή γενικών νοσοκομείων, τα Κέντρα ψυχικής υγείας και τις κινητές μονάδες ψυχικής υγείας, δ) στην Ειδική Επιτροπή Ελέγχου Προστασίας των Δικαιωμάτων των Ατόμων με Ψυχικές Διαταραχές του Υπουργείου Υγείας και ε) σε κάθε άλλη αρχή που της παραχωρείται δικαίωμα ελέγχου με ειδική διάταξη νόμου.

2. Όσοι έχουν ελεγκτική αρμοδιότητα σύμφωνα με την παράγραφο 1 μπορούν να διενεργούν τη σχετική έρευνα και χωρίς προειδοποίηση, με επισκέψεις στις μονάδες εκτέλεσης του μέτρου, να ζητούν έγγραφες ή προφορικές πληροφορίες από τον Διευθυντή και το προσωπικό της μονάδας και να καλούν σε ακρόαση τους θεραπευομένους. Ο Διευθυντής υποχρεούται να διευκολύνει την έρευνα και δεν μπορεί να αντιτάξει το ιατρικό απόρρητο, το οποίο, σε κάθε περίπτωση, οι ελέγχοντες διαφυλάσσουν έναντι τρίτων.

3. Μετά τον έλεγχο συντάσσεται έκθεση, η οποία μπορεί να περιλαμβάνει συστάσεις προς τη διεύθυνση της μονάδας και αποστέλλεται προς αυτήν, τα συναρμόδια Υπουργεία Υγείας και Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και τον επόπτη Εισαγγελέα.

Άρθρο 20

Λήξη των μέτρων

1. Τα μέτρα λήγουν όταν εκλείψει ο θεραπευτικός λόγος για τον οποίο επιβλήθηκαν.

2. Η άρση των μέτρων αποφασίζεται από το Τριμελές

Πλημμελειοδικείο στην περιφέρεια του οποίου εκτελούνται, σύμφωνα με τα άρθρα 70 και 70Α του Ποινικού Κώδικα και παραγγέλλεται από τον αρμόδιο Εισαγγελέα, ο οποίος διαβιβάζει και αντίγραφο της σχετικής απόφασης στον Διευθυντή της μονάδας όπου εκτελούνται τα μέτρα για να τεθεί στον φάκελο του θεραπευομένου.

3. Ο επιστημονικός Διευθυντής της μονάδας ενημερώνει τον Τομέα Ψυχικής Υγείας του τόπου διαμονής του ατόμου στο οποίο είχε επιβληθεί κάποιο από τα μέτρα των άρθρων 69 και 70Α του Ποινικού Κώδικα, ο οποίος μεριμνά για τη συνέχεια της φροντίδας, καθώς και για την ομαλή επάνοδο και προσαρμογή του στο κοινωνικό, επαγγελματικό και οικογενειακό του περιβάλλον, εφόσον κρίνεται απαραίτητο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ΄

ΚΑΤΑΡΓΟΥΜΕΝΕΣ ΚΑΙ ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 21

Καταργούμενες και μεταβατικές διατάξεις

1. Από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου καταργούνται τα άρθρα 38 έως 41 του Ποινικού Κώδικα και κάθε άλλη γενική ή ειδική διάταξη που αντίκειται στις διατάξεις του παρόντος νόμου.

2. Το Τριμελές Πλημμελειοδικείο, στην περιφέρεια του οποίου εκτελείται η ποινή που προβλέπεται στα καταργούμενα άρθρα 38 έως 41 του Ποινικού Κώδικα, αποφασίζει αυτεπαγγέλτως ή μετά από αίτηση του κρατουμένου σχετικά με την αντικατάσταση της ποινής από το μέτρο του άρθρου 70Α του Ποινικού Κώδικα. Η ποινή της φυλάκισης ή της κάθειρξης που έχει επιβάλλει το δικαστήριο κατ' εφαρμογή του καταργούμενου άρθρου 40 του Ποινικού Κώδικα, εκτελείται σύμφωνα με όσα ορίζει το άρθρο 70Α του Ποινικού Κώδικα, μετά την ολοκλήρωση του μέτρου θεραπείας.

3. Μέτρο που έχει επιβληθεί σύμφωνα με το άρθρο 69 του Ποινικού Κώδικα και δεν έχει ολοκληρωθεί, εκτελείται σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος νόμου. Εντός τριών (3) μηνών, από την έναρξη ισχύος του παρόντος, ο Εισαγγελέας που ορίζεται στο άρθρο 18, εξετάζει όλους του φακέλους των προσώπων που τελούν υπό το καθεστώς του άρθρου 69 του Ποινικού Κώδικα.

4. Μέχρι την έκδοση του προεδρικού διατάγματος του άρθρου 17, ως ειδικό τμήμα δημόσιου ψυχιατρικού ή γενικού νοσοκομείου ή ψυχιατρικό τμήμα δημόσιου ψυχιατρικού ή γενικού νοσοκομείου νοείται το ανήκον στο Ψυχιατρικό Νοσοκομείο Αττικής «Δαφνί», το Ψυχιατρικό Νοσοκομείο Αττικής «Δρομοκαίτειο» και το Ψυχιατρικό Νοσοκομείο Θεσσαλονίκης.

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ

ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΠΟΥ ΑΦΟΡΟΥΝ ΤΑ ΠΟΛΙΤΙΚΑ, ΠΟΙΝΙΚΑ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΑ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΑ

Άρθρο 22

Διατάξεις για το συναινετικό διαζύγιο

1. Το άρθρο 1438 του Αστικού Κώδικα αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 1438

Ο γάμος μπορεί να λυθεί με διαζύγιο, το οποίο απαγγέλλεται με αμετάκλητη δικαστική απόφαση ή με συμ-

φωνία μεταξύ των συζύγων, όπως ορίζεται στο άρθρο 1441.»

2. Το άρθρο 1441 του Αστικού Κώδικα αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 1441

1. Οι σύζυγοι μπορούν με έγγραφη συμφωνία να λύσουν τον γάμο τους. Η συμφωνία αυτή συνάπτεται μεταξύ των συζύγων με την παρουσία πληρεξούσιου δικηγόρου για καθέναν από αυτούς και υπογράφεται από τους ίδιους και από τους πληρεξούσιους δικηγόρους τους ή μόνον από τους τελευταίους, εφόσον είναι εφοδιασμένοι με ειδικό πληρεξούσιο. Η πληρεξουσιότητα πρέπει να έχει δοθεί μέσα στον τελευταίο μήνα πριν από την υπογραφή της συμφωνίας.

2. Αν υπάρχουν ανήλικα τέκνα, για να λυθεί ο γάμος πρέπει να ρυθμίζεται η επιμέλειά τους, η επικοινωνία με αυτά και η διατροφή τους, με την ίδια ή με άλλη έγγραφη συμφωνία μεταξύ των συζύγων, που υπογράφεται όπως ορίζεται στην παράγραφο 1 και ισχύει για δύο (2) έτη τουλάχιστον.

3. α) Η έγγραφη συμφωνία για τη λύση του γάμου, καθώς και η συμφωνία για την επιμέλεια, την επικοινωνία και τη διατροφή των ανήλικων τέκνων υποβάλλονται από τους πληρεξούσιους δικηγόρους του κάθε συζύγου, μαζί με τα ειδικά πληρεξούσια σε συμβολαιογράφο.

β) Η κατάρτιση της συμβολαιογραφικής πράξης της παραγράφου 4 του παρόντος άρθρου απέχει τουλάχιστον δέκα (10) ημέρες από την έγγραφη συμφωνία των συζύγων, η ημερομηνία της οποίας αποδεικνύεται με βεβαίωση του γνησίου της υπογραφής των συζύγων από τη Γραμματεία του Ειρηνοδικείου της έδρας του συμβολαιογράφου που θα καταρτίσει τη συμβολαιογραφική πράξη.

4. Ο συμβολαιογράφος συντάσσει πράξη με την οποία βεβαιώνει τη λύση του γάμου, επικυρώνει τις συμφωνίες των συζύγων και τις ενσωματώνει σε αυτή. Τη συμβολαιογραφική πράξη υπογράφουν οι σύζυγοι και οι πληρεξούσιοι δικηγόροι τους ή μόνον οι τελευταίοι, εφόσον είναι εφοδιασμένοι με ειδικό πληρεξούσιο. Η πληρεξουσιότητα πρέπει να έχει δοθεί μέσα στον τελευταίο μήνα πριν από την υπογραφή της πράξης. Όταν η βεβαίωση αφορά στην επιμέλεια, επικοινωνία και διατροφή των ανήλικων τέκνων, η πράξη αποτελεί εκτελεστό τίτλο, εφόσον έχουν συμπεριληφθεί στη συμφωνία οι ρυθμίσεις των άρθρων 950 και 951 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας. Μετά τη λήξη ισχύος της επικυρωμένης συμφωνίας, μπορεί να ρυθμίζεται η επιμέλεια, η επικοινωνία και η διατροφή των τέκνων για περαιτέρω χρονικό διάστημα με νέα συμφωνία και με την ίδια διαδικασία.

5. Η λύση του γάμου επέρχεται με την κατάθεση αντιγράφου της συμβολαιογραφικής πράξης στο ληξιαρχείο όπου έχει καταχωρισθεί η σύσταση του γάμου.»

3. Η ρύθμιση της παραγράφου 5 δεν καταλαμβάνει τις ήδη κατατεθειμένες αιτήσεις στα δικαστήρια, οι οποίες εκδικάζονται κατά τη διαδικασία που ίσχυε κατά τον χρόνο της κατάθεσής τους.

4. Σε περίπτωση θρησκευτικού γάμου, παραγγέλλεται η λύση αυτού από τον αρμόδιο Εισαγγελέα Πρωτοδικών, ύστερα από αίτηση του έχοντος έννομο συμφέρον η ο-

ποία συνοδεύεται από αντίγραφο της συμβολαιογραφικής πράξης. Η αίτηση με την παραγγελία συνοποβάλλονται στην Ιερά Μητρόπολη στην οποία ανήκει ο ιερός ναός όπου τελέστηκε ο γάμος. Η πνευματική λύση του γάμου είναι υποχρεωτική.

Άρθρο 23

Τροποποίηση του άρθρου 686 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας

Η παράγραφος 6 του άρθρου 686 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας αντικαθίσταται ως εξής:

«6. Στη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων στο μονομελές πρωτοδικείο ή στο ειρηνοδικείο η πρόσθετη παρέμβαση και η ανταίτηση μπορεί να ασκηθεί και προφορικά.»

Άρθρο 24

Νομοθεσία περί αλλοδαπών

1. Αιτήσεις ακύρωσης και αιτήσεις αναστολής που ασκήθηκαν μέχρι τις 31.12.2014 και αφορούν ακυρωτικές διαφορές υπαγόμενες στην αρμοδιότητα του τριμελούς διοικητικού πρωτοδικείου, οι οποίες δημιουργήθηκαν από την προσβολή ατομικών διοικητικών πράξεων που εκδόθηκαν κατ' εφαρμογή της νομοθεσίας περί αλλοδαπών (άρθρο 15 του ν. 3068/2002, Α' 274), απορρίπτονται με συνοπτική απόφαση ως προδήλως απαράδεκτες, εφόσον παρέλθει άπρακτη η προθεσμία της παραγράφου 2, εφαρμοζομένης αναλόγως της διάταξης του άρθρου 34Α του π.δ. 18/1989 (Α' 8).

2. Η γραμματεία του δικαστηρίου όπου κατατέθηκε το ένδικο βοήθημα οφείλει εντός δύο (2) μηνών από την έναρξη ισχύος του παρόντος να ενημερώσει τον αλλοδαπό διάδικο ή τον πληρεξούσιο δικηγόρο που υπογράφει το ένδικο βοήθημα με κάθε πρόσφορο μέσο, ιδίως: α) τηλεφωνικώς ή β) με ταχυδρομική επιστολή ή γ) με μήνυμα στην ηλεκτρονική διεύθυνση ή δ) με τηλεομοιοτυπία, για την εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος. Η σχετική ενέργεια της γραμματείας σημειώνεται επί του φακέλου της δικογραφίας, στον οποίο τίθενται όλα τα αποδεικτικά στοιχεία των ανωτέρω ενεργειών. Οι πληρεξούσιοι που υπογράφουν τα ένδικα βοηθήματα της παραγράφου 1 οφείλουν μέσα σε έξι (6) μήνες από τη λήξη της προθεσμίας των δύο (2) μηνών του πρώτου εδαφίου να καταθέσουν στη γραμματεία του αρμόδιου δικαστηρίου εξουσιοδότηση του αλλοδαπού διαδίκου, θεωρημένη για το γνήσιο της υπογραφής του, ή συμβολαιογραφικό πληρεξούσιο, με τα οποία να δηλώνεται ότι επιθυμεί τη συζήτηση της υπόθεσης. Η παραπάνω δήλωση μπορεί να γίνει και με αυτοπρόσωπη παράσταση του διαδίκου στη γραμματεία του δικαστηρίου. Μετά την παρέλευση της προθεσμίας των έξι (6) μηνών οι δικογραφίες για τις οποίες δεν έχει προσκομισθεί η σχετική δήλωση παραδίδονται στον Πρόεδρο του δικαστηρίου ή στον οριζόμενο από αυτόν δικαστή για επεξεργασία σύμφωνα με την παράγραφο 1. Για διάστημα έξι (6) μηνών από την επομένη της λήξης της ανωτέρω προθεσμίας, ο υπογράφων το δικόγραφο δικηγόρος ή άλλος οριζόμενος από τον αλλοδαπό διάδικο πληρεξούσιος δικηγόρος, μπορεί με αίτηση

που απευθύνεται στον Πρόεδρο που διευθύνει το δικαστήριο ή στον οριζόμενο από αυτόν Δικαστή να ζητήσει την εισαγωγή της υπόθεσης για συζήτηση στο ακροατήριο, επικαλούμενος λόγους έλλειψης ενημέρωσης ή ανώτερης βίας ή σοβαρούς λόγους υγείας που συνέτρεχαν στο πρόσωπο του δικηγόρου ή του αλλοδαπού διαδίκου και εμπόδισαν την εμπρόθεσμη υποβολή της εξουσιοδότησης. Επί της αίτησης του προηγούμενου εδαφίου εκδίδεται ειδικά αιτιολογημένη πράξη αποδοχής ή απόρριψης του αρμόδιου Προέδρου ή του οριζόμενου από αυτόν Δικαστή. Η αίτηση υποβάλλεται άπαξ.

3. Οι διατάξεις του παρόντος άρθρου δεν εφαρμόζονται σε υποθέσεις των οποίων η αρχική ή η μετά από αναβολή δικάσιμος έχει ορισθεί εντός της οριζόμενης στην παράγραφο 2 εξαμήνης προθεσμίας.

Άρθρο 25

Τροποποιήσεις του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας

1. Το δεύτερο εδάφιο του άρθρου 70 του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας αντικαθίσταται ως εξής:

«Κατ' εξαίρεση, επιτρέπεται η άσκηση δεύτερης προσφυγής, όταν η πρώτη έχει απορριφθεί τελεσιδικώς για οποιονδήποτε τυπικό λόγο και σε κάθε περίπτωση, εκτός από αυτή της απόρριψής της ως εκπρόθεσμης, καθώς και όταν ο προσφεύγων κλήθηκε κατ' εφαρμογή των άρθρων 28 παράγραφος 3, 139Α και 277 παράγραφος 1 του παρόντος Κώδικα.»

2. Στην παράγραφο 4 του άρθρου 92 του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας προστίθεται περίπτωση στ' ως εξής:

«στ) αν η προσβαλλόμενη απόφαση έρχεται σε αντίθεση με απόφαση άλλου δικαστηρίου που επιλύει υπόθεση φορολογικού αντικειμένου εκ κληρονομίας η οποία στηρίζεται στην ίδια νομική και πραγματική βάση ακόμη και για διαφορετικό διάδικο.»

3. Οι διατάξεις των παραγράφων 1 και 2 καταλαμβάνουν και τις εκκρεμείς υποθέσεις, δύναται δε να ασκηθεί δεύτερη προσφυγή κατά την παράγραφο 1 ή έφεση κατά την παράγραφο 2 εντός προθεσμίας εξήντα (60) ημερών από τη δημοσίευση του παρόντος.

4. Οι παράγραφοι 3 και 4 του άρθρου 110 του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας αντικαθίστανται ως εξής:

«3. Ως προς τη διαδικασία των παραγράφων 1 και 2 εφαρμόζονται αναλόγως οι διατάξεις που ρυθμίζουν την εκδίκαση του ενδίκου βοηθήματος ή μέσου, το οποίο προκάλεσε την έκδοση της απόφασης.

4. Η διαδικασία της αυτεπάγγελτης διόρθωσης δεν υπόκειται σε προθεσμία και κινείται με πράξη του Προέδρου του συμβουλίου διεύθυνσης ή του Δικαστή που διευθύνει το δικαστήριο ή του εισηγητή Δικαστή, με την οποία προσδιορίζονται τα λάθη και εισάγεται σε συμβούλιο, εφαρμοζομένης αναλόγως της διάταξης του άρθρου 126Α του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας.»

5. Στην παράγραφο 3 του άρθρου 126 του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας προστίθεται δεύτερο εδάφιο ως εξής:

«Μαζί με τα ένδικα βοηθήματα ή μέσα κατατίθεται και αντίγραφο της προσβαλλόμενης ατομικής διοικητικής πράξης ή της δικαστικής απόφασης, εφόσον έχουν κοινοποιηθεί.»

6. Η παράγραφος 1 του άρθρου 139Α του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Αν υπάρχουν τυπικές παραλείψεις, ο Πρόεδρος του πολυμελούς δικαστηρίου ή ο εισηγητής ή ο Δικαστής του μονομελούς δικαστηρίου καλεί, και μετά τη συζήτηση, τον πληρεξούσιο δικηγόρο ή τον υπογράφοντα το δικόγραφο δικηγόρο, στους οποίους έχει χορηγηθεί σχετική πληρεξουσιότητα, σε κάθε περίπτωση, είτε αυτοί έχουν παρασταθεί αυτοπροσώπως ή με δήλωση είτε δεν έχουν παρασταθεί, ή τον διάδικο, στην περίπτωση που ο τελευταίος παρίσταται αυτοπροσώπως, να τις συμπληρώσουν ή να τις καλύψουν, τάσσοντας εύλογη κατά την κρίση του προθεσμία. Τα στοιχεία που προσκομίζονται για την κάλυψη των τυπικών παραλείψεων επιτρέπεται να είναι και μεταγενέστερα της συζήτησης.»

7. Στην παράγραφο 2 του άρθρου 142 του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας προστίθεται δεύτερο εδάφιο ως εξής:

«Ως προς την απόφαση αυτή μπορούν να τύχουν ανάλογης εφαρμογής οι διατάξεις της παραγράφου 6 του άρθρου 189 και της παραγράφου 3 του άρθρου 193.»

8. Στο τέλος της παραγράφου 2 του άρθρου 218 του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας προστίθεται δεύτερο εδάφιο ως εξής:

«Ειδικώς, όταν πρόκειται για κατασχέσεις εις χείρας πιστωτικών ιδρυμάτων, αρμόδιο είναι και το δικαστήριο του τόπου κατοικίας του οφειλέτη.»

9. Το πρώτο εδάφιο της παραγράφου 4 του άρθρου 277 του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας αντικαθίσταται ως εξής:

«4. Κατά την κατάθεση του εισαγωγικού δικογράφου των ενδίκων βοηθημάτων και μέσων της παραγράφου 3 καταβάλλεται από τον υπόχρεο το 1/3 του κατά την προηγούμενη παράγραφο παραβόλου, έως δε την πρώτη συζήτηση της υπόθεσης τα υπόλοιπα 2/3 αυτού, εφαρμοζομένης της διάταξης του άρθρου 139Α.»

10. Οι διατάξεις των παραγράφων 6 και 9 εφαρμόζονται και στις εκκρεμείς δίκες. Σε περίπτωση ενδίκων βοηθημάτων ή μέσων που έχουν απορριφθεί, αυτά μπορεί να ασκηθούν εκ νέου εντός προθεσμίας εξήντα (60) ημερών από τη δημοσίευση του παρόντος και με την επιφύλαξη της παραγράφου 2 του άρθρου 94 του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας, όπως ισχύει.

Άρθρο 26

Τροποποιήσεις του π.δ. 18/1989

1. Στο άρθρο 33 του π.δ. 18/1989 (Α' 8) προστίθεται παράγραφος 6 ως εξής:

«6. Οι διάδικοι μπορούν να συμφωνήσουν ότι δεν θα εμφανισθούν στο ακροατήριο, αλλά θα παραστούν με κοινή δήλωση που υπογράφεται από τους πληρεξούσιους δικηγόρους τους. Τέτοια δήλωση μπορεί να γίνει και από έναν ή ορισμένους μόνο πληρεξούσιους. Η δήλωση κατατίθεται από τον πληρεξούσιο δικηγόρο ή, σε περίπτωση κοινής δήλωσης, από έναν τουλάχιστον πληρεξούσιο δικηγόρο, στον αρμόδιο γραμματέα, το αργότερο έως την παραμονή της δικασίμου.»

2. Στο άρθρο 53 του π.δ. 18/1989 προστίθεται παράγραφος 6 ως εξής:

«6. Επιτρέπεται πάντοτε η άσκηση αίτησης αναιρέσεως ανεξαρτήτως ποσού, ακόμη και εάν δεν συντρέχουν οι προϋποθέσεις της παραγράφου 3, όταν η προσβαλλόμενη απόφαση έρχεται σε αντίθεση με τελεσίδικη από-

φαση άλλου δικαστηρίου που επιλύει υπόθεση του ιδίου φορολογικού αντικειμένου εκ κληρονομίας, η οποία στηρίζεται στην ίδια νομική και πραγματική βάση, ακόμη και για διαφορετικό διάδικο.»

3. Η αίτηση αναίρεσας της παραγράφου 2 μπορεί να κατατεθεί εντός προθεσμίας εξήντα (60) ημερών από τη δημοσίευση του παρόντος.

Άρθρο 27

Τροποποίηση του άρθρου 358 του Ποινικού Κώδικα

Το άρθρο 358 του Ποινικού Κώδικα αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 358

Παραβίαση της υποχρέωσης για διατροφή και της συμφωνίας για επικοινωνία

1. Όποιος κακόβουλα παραβιάζει την υποχρέωση διατροφής που του την έχει επιβάλει ο νόμος και έχει αναγνωρίσει, έστω και προσωρινά, το δικαστήριο ή προκύπτει από συμφωνία που έχει επικυρώσει ο συμβολαιογράφος κατά το άρθρο 1441 του Αστικού Κώδικα, με τρόπο τέτοιο ώστε ο δικαιούχος να υποστεί στερήσεις ή να αναγκαστεί να δεχτεί βοήθεια άλλων, τιμωρείται με φυλάκιση μέχρι ενός (1) έτους.

2. Όποιος με πρόθεση δεν συμμορφώνεται σε συμφωνία που επικυρώθηκε από συμβολαιογράφο κατά το άρθρο 1441 του Αστικού Κώδικα και αφορά την επικοινωνία των ανήλικων τέκνων, τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον έξι (6) μηνών, αν η πράξη δεν τιμωρείται βαρύτερα με άλλη διάταξη.»

Άρθρο 28

Τροποποίηση του ν. 4139/2013

Η παρ. 3 του άρθρου 1 του ν. 4139/2013 (Α' 74) αντικαθίσταται ως εξής:

«3. Στις παραπάνω ουσίες δεν περιλαμβάνονται τα ακατέργαστα συγκομιζόμενα προϊόντα που προκύπτουν από την καλλιέργεια ποικιλιών κάνναβης του είδους *Cannabis Sativa L* χαμηλής περιεκτικότητας σε τετραϋδροκανναβινόλη (THC) μέχρι 0,2%, σύμφωνα με τη νομοθεσία της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων αναπροσαρμόζεται το ανώτερο όριο, ορίζονται οι όροι και οι προϋποθέσεις καλλιέργειας των ποικιλιών κάνναβης του είδους *Cannabis Sativa L*, οι έλεγχοι τήρησης των όρων και προϋποθέσεων και κάθε άλλο σχετικό θέμα. Αν, κατά τον έλεγχο της συγκομιδής εγκεκριμένου καλλιεργητή βιομηχανικής κάνναβης, διαπιστώνεται ότι η περιεκτικότητα της καλλιέργειας σε τετραϋδροκανναβινόλη (THC) υπερβαίνει το όριο του 0,2% αλλά δεν εκτείνεται πέραν του ορίου του 0,8%, ποινική δίωξη ασκείται μόνο ύστερα από αίτηση του Προϊσταμένου της Αρχής που διεξήγαγε τον έλεγχο προς τον κατά τόπον αρμόδιο Εισαγγελέα Πρωτοδικών. Στην αίτηση πρέπει να αιτιολογείται ειδικά και εμπεριστατωμένα ότι: α) η υπέρβαση του νόμιμου ορίου σε τετραϋδροκανναβινόλη δεν οφείλεται στις ειδικές περιβαλλοντικές συνθήκες ή άλλους παράγοντες που ήταν άγνωστοι στον παραγωγό και β) ότι η συγκομιδή είναι πρόσφορη να οδηγήσει στην παραγωγή ουσίας που προκαλεί ψυχική ή σωματική ε-

ξάρτηση. Πριν από την υποβολή της αίτησης, καλείται ο ελεγχόμενος προς ακρόαση και παροχή εξηγήσεων. Η κλήση κοινοποιείται στον ελεγχόμενο τουλάχιστον πέντε (5) ημέρες πριν από την ημέρα της ακρόασης.»

Άρθρο 29

Τροποποίηση του ν. 4039/2012

Στο άρθρο 20 του ν. 4039/2012 (Α' 15) προστίθεται παράγραφος 7 ως εξής:

«7. Στις περιπτώσεις εγκλημάτων του παρόντος νόμου, ως πολιτικώς ενάγων μπορεί να παρίσταται αυτοτελώς και κάθε φιλοζωικό σωματείο που δραστηριοποιείται σε τοπικό ή εθνικό επίπεδο, ανεξάρτητα αν έχει υποστεί περιουσιακή ζημία, προς υποστήριξη της κατηγορίας και μόνο. Η σχετική δήλωση μπορεί να γίνει τόσο κατά την προδικασία όσο και στο ακροατήριο, σύμφωνα με το άρθρο 84 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας.»

Άρθρο 30

Τροποποιήσεις του Κώδικα Συμβολαιογράφων

1. Η παράγραφος 4 του άρθρου 3 του Κώδικα Συμβολαιογράφων (ν. 2830/2000, Α' 96) αντικαθίσταται ως εξής:

«4. Ο αναπληρωτής του συμβολαιογράφου μπορεί να λάβει μέχρι το ήμισυ των δικαιωμάτων, οπότε, στην περίπτωση αυτή, αποδίδει το υπόλοιπο στον αναπληρούμενο.»

2. Η περίπτωση ζ' της παρ. 1 του άρθρου 107 του Κώδικα Συμβολαιογράφων αντικαθίσταται ως εξής:

«ζ) Να ασκεί έλεγχο με τα ίδια τα μέλη του, τους εν ενεργεία ή συνταξιούχους υπαλλήλους του Συλλόγου ή τους εν ενεργεία ή συνταξιούχους συμβολαιογράφους, για την ακριβή τήρηση των υποχρεώσεων των μελών για κρατικά συμβόλαια, να καθορίζει την ημερήσια αποζημίωση των ασκούντων τον έλεγχο αυτό και να καθορίζει τον χρόνο λειτουργίας των συμβολαιογραφείων εντός του πλαισίου των υπουργικών αποφάσεων.»

Άρθρο 31

Τροποποίηση του Κώδικα Δικηγόρων

Μετά το πρώτο εδάφιο της παραγράφου 4 του άρθρου 61 του Κώδικα Δικηγόρων (ν. 4194/2013, Α' 208) προστίθεται εδάφιο ως εξής:

«Η υποχρέωση προκαταβολής της παράστασης κατά τη συζήτηση κάθε είδους ενδίκων βοηθημάτων ή μέσων θεωρείται τυπική παράλειψη η οποία μπορεί να καλυφθεί μετά τη συζήτηση και πριν από την έκδοση της απόφασης, ύστερα από σχετική ειδοποίηση του πληρεξούσιου δικηγόρου από το δικαστήριο.»

Άρθρο 32

Τροποποιήσεις του Κώδικα Οργανισμού Δικαστηρίων και Κατάστασης Δικαστικών Λειτουργιών

1. Η παράγραφος 5Α του άρθρου 4 του Κώδικα Οργανισμού Δικαστηρίων και Κατάστασης Δικαστικών Λειτουργιών (ν. 1756/1988, Α' 35) καταργείται από την 1η Ιανουαρίου 2018.

2. Η παράγραφος 1 του στοιχείου Β' του άρθρου 17 του Κώδικα Οργανισμού Δικαστηρίων και Κατάστασης Δικαστικών Λειτουργιών αντικαθίσταται ως εξής:

«Σε όσα Πρωτοδικεία και Εφετεία, καθώς και στις αντίστοιχες εισαγγελίες, προβλέπεται οργανικός αριθμός δεκαπέντε (15) τουλάχιστον Δικαστών, οι συνθέσεις των ποινικών δικαστηρίων καταρτίζονται με κλήρωση. Στα Εφετεία Αθηνών, Πειραιώς και Θεσσαλονίκης, προκειμένου να επιτευχθεί η επιτάχυνση της ποινικής δίκης, ορίζονται από την Ολομέλεια των δικαστηρίων αυτών, δικαστές που θα προεδρεύουν αποκλειστικά στα ποινικά δικαστήρια. Στο Εφετείο Αθηνών οι ανωτέρω δικαστές ορίζονται για μια τριετία με δυνατότητα ανανέωσης της θητείας τους για ένα (1) ακόμα έτος. Η Ολομέλεια μπορεί να ανανεώσει τη θητεία των δικαστών για ένα (1) επιπλέον έτος, εφόσον υπάρχει προς τούτο συναίνεση των τελευταίων. Για την κάλυψη των κενών που δημιουργούνται στους δικαστές που θα προεδρεύουν αποκλειστικά στα ποινικά δικαστήρια από οποιεσδήποτε υπηρεσιακές μεταβολές, η Ολομέλεια του Εφετείου Αθηνών μπορεί οποτεδήποτε να τροποποιεί και να συμπληρώνει τις ανωτέρω αποφάσεις της. Στα Εφετεία Πειραιώς και Θεσσαλονίκης οι δικαστές, που θα προεδρεύουν αποκλειστικά στα ποινικά δικαστήρια, ορίζονται από την Ολομέλεια για μία διετία με δυνατότητα παράτασης της θητείας τους για δύο (2) ακόμα έτη. Στους πίνακες που καταρτίζονται από την Ολομέλεια περιλαμβάνεται ο ανάλογος, με τις ανάγκες του δικαστηρίου, αριθμός δικαστών, μεταξύ των οποίων γίνεται η κλήρωση των τακτικών και αναπληρωματικών, σύμφωνα με τις επόμενες παραγράφους.»

3. Οι παράγραφοι 9, 10, 11 και 12 του στοιχείου Β' του άρθρου 17 του Κώδικα Οργανισμού Δικαστηρίων και Κατάστασης Δικαστικών Λειτουργιών αναριθμούνται σε 8, 9, 10 και 11 αντίστοιχα.

4. Μετά την αναριθμημένη παράγραφο 11 του στοιχείου Β' του άρθρου 17 του Κώδικα Οργανισμού Δικαστηρίων και Κατάστασης Δικαστικών Λειτουργιών προστίθεται παράγραφος 12 ως εξής:

«12.α. Στο Εφετείο Αθηνών λειτουργεί Τμήμα Βουλευμάτων για τη συγκρότηση του οποίου ορίζεται από την Ολομέλεια του Εφετείου Αθηνών ο αριθμός των δικαστών που είναι αναγκαίοι προς τούτο. Οι δικαστές, Πρόεδροι Εφετών και Εφέτες, που μετέχουν στο Τμήμα Βουλευμάτων με ισάριθμους αναπληρωματικούς, ορίζονται για δύο (2) δικαστικά έτη με κλήρωση μεταξύ των Προέδρων Εφετών που έχουν οριστεί για να προεδρεύουν αποκλειστικά στα ποινικά δικαστήρια και όλων των Εφετών που υπηρετούν στο Δικαστήριο αυτό. Σε περίπτωση κλήρωσης των δικαστών για μία διετία, αυτοί δεν περιλαμβάνονται στην κλήρωση για τα επόμενα δύο (2) δικαστικά έτη. Η κλήρωση γίνεται από το Α' Τριμελές Εφετείο κατά την τελευταία δικάσιμο του Ιουνίου σε δημόσια συνεδρίαση και με δύο κληρωτίδες. Αν δεν έχουν ολοκληρωθεί οι υπηρεσιακές μεταβολές, σύμφωνα με το άρθρο 50 του παρόντος Κώδικα, η κλήρωση μπορεί να διενεργηθεί το αργότερο μέχρι τις 15 Ιουλίου. Για την κλήρωση χρησιμοποιούνται ως κλήροι σφαιρίδια αδιαφανή. Αμέσως πριν από τη διενέργεια της κλήρωσης το ανωτέρω δικαστήριο συνέρχεται σε συμβούλιο προκειμένου να τοποθετηθούν τα σφαιρίδια, αφού προηγουμένως επιδειχθούν σε όλα τα μέλη του Συμβουλίου τα ονόματα όλων των Προέδρων Εφετών και των Εφετών. Στη συνέχεια, τοποθετούνται τα σφαιρίδια σε χωριστές κληρωτίδες για τους Προέδρους Εφετών και Εφέτες. Κατά τη δημόσια συνεδρίαση ο Πρόεδρος εξάγει από την πρώτη

κληρωτίδα, που περιέχει τα σφαιρίδια με τα ονόματα όλων των Προέδρων Εφετών, τον ορισθέντα από την Ολομέλεια αριθμό Προέδρων Εφετών, μετά των αναπληρωματικών τους. Ακολούθως, εξάγει από τη δεύτερη κληρωτίδα, που περιέχει τα σφαιρίδια με τα ονόματα όλων των Εφετών, αριθμό κλήρων ίσο προς το διπλάσιο αριθμό των Εφετών που πρόκειται να υπηρετήσουν στο Τμήμα Βουλευμάτων. Από τους κληρωθέντες οι πρώτοι κατά σειρά της κλήρωσης μέχρι τη συμπλήρωση του ημίσεος του όλου αριθμού αποτελούν τα τακτικά και οι υπόλοιποι τα αναπληρωματικά μέλη του Τμήματος. Για τα δύο στάδια της κλήρωσης συντάσσονται πρόχειρα πρακτικά, σε δύο όμοια πρωτότυπα, τα οποία υπογράφονται στην έδρα. Το ένα από αυτά αναρτάται αμέσως στον πίνακα ανακοινώσεων του δικαστηρίου. Τα αναπληρωματικά μέλη αναπληρώνουν κατά τη σειρά κλήρωσής τους τα τακτικά, όταν ελλείπουν, απουσιάζουν ή κωλύονται.

β. Η θητεία των μελών του Τμήματος Βουλευμάτων αρχίζει στις 16 Σεπτεμβρίου του έτους της κλήρωσης και είναι διετής».

5. Η περίπτωση γ' της παραγράφου 2 του άρθρου 28 του Κώδικα Οργανισμού Δικαστηρίων και Κατάστασης Δικαστικών Λειτουργιών αντικαθίσταται ως εξής:

«γ. τρεις θέσεις αντεπιτρόπων».

6. Η παράγραφος 4 του άρθρου 40 του Κώδικα Οργανισμού Δικαστηρίων και Κατάστασης Δικαστικών Λειτουργιών αντικαθίσταται ως εξής:

«4. Επιτρέπεται η απομάκρυνση του δικαστικού λειτουργού από την έδρα του κατά τις ημέρες στις οποίες δεν έχει υπηρεσιακή απασχόληση, όπως αυτή καθορίζεται από τις κείμενες διατάξεις, τους κανονισμούς εσωτερικής υπηρεσίας, τις πράξεις των οργάνων που διευθύνουν τα δικαστήρια και τις εισαγγελίες και τις γενικές οδηγίες που εκδίδονται από τα όργανα των περιπτώσεων β', γ' και δ' της παραγράφου 1 του άρθρου 19.»

7. Το τελευταίο εδάφιο της παραγράφου 2 του άρθρου 41 του Κώδικα Οργανισμού Δικαστηρίων και Κατάστασης Δικαστικών Λειτουργιών αντικαθίσταται ως εξής:

«Ειδικώς στις νομοπαρασκευαστικές επιτροπές, δεν μπορεί να μετέχει ως μέλος δικαστικός λειτουργός στο πρόσωπο του οποίου συντρέχει κάποιο από τα κωλύματα των περιπτώσεων α', β' και γ' της παραγράφου 6 του άρθρου 15.

Εφόσον, στις ανωτέρω επιτροπές, δεν συμμετέχει δικαστικός λειτουργός με το βαθμό του Προέδρου ή Αντιπροέδρου του Αρείου Πάγου ή αντίστοιχο, ως Πρόεδρος της επιτροπής μπορεί να ορίζεται μέλος το οποίο δεν έχει τη δικαστική ιδιότητα.»

8. Η παράγραφος 4 του άρθρου 80 του Κώδικα Οργανισμού Δικαστηρίων και Κατάστασης Δικαστικών Λειτουργιών αντικαθίσταται ως εξής:

«4. Δεν μπορούν να ορισθούν τακτικά ή αναπληρωματικά μέλη του Συμβουλίου Επιθεώρησης ή επιθεωρητές όσοι άσκησαν καθήκοντα στις ίδιες θέσεις κατά τα αμέσως δύο (2) προηγούμενα χρόνια.»

Άρθρο 33

Αύξηση οργανικών θέσεων δικαστικών λειτουργών πολιτικής και ποινικής δικαιοσύνης

Από την 1.12.2017 οι οργανικές θέσεις των δικαστικών λειτουργών πολιτικής και ποινικής δικαιοσύνης αυξάνονται ως εξής:

α) των Αντεισαγγελέων Αρείου Πάγου κατά δύο (2), οριζομένου του συνολικού αριθμού αυτών σε είκοσι δύο (22),

β) των Εισαγγελέων Εφετών κατά δύο (2), οριζομένου του συνολικού αριθμού αυτών σε πενήντα (50),

γ) των Αντεισαγγελέων Εφετών κατά δύο (2), οριζομένου του συνολικού αριθμού αυτών σε εκατόν τριάντα επτά (137).

Άρθρο 34

Αύξηση οργανικών θέσεων Παρέδρων ΣτΕ

Από την 1.12.2017 οι οργανικές θέσεις των Παρέδρων του Συμβουλίου της Επικρατείας αυξάνονται κατά δύο (2), οριζομένου του συνολικού αριθμού αυτών σε πενήντα οκτώ (58).

Άρθρο 35

Ανακατανομή οργανικών θέσεων δικαστικών υπαλλήλων

1. Ο αριθμός των οργανικών θέσεων των δικαστικών υπαλλήλων της κατηγορίας ΥΕ επιμελητών δικαστηρίων μειώνεται:

α) Για τον Τομέα υπαλλήλων των πολιτικών και ποινικών δικαστηρίων και των εισαγγελιών, κατά πεντακόσιες ενενήντα μία (591) και ο συνολικός αριθμός τους ορίζεται σε χίλιες τριακόσιες τρεις (1.303).

β) Για τον Τομέα υπαλλήλων των τακτικών διοικητικών δικαστηρίων και της Γενικής Επιτροπείας της Επικρατείας στα τακτικά διοικητικά δικαστήρια, κατά εκατόν τέσσερις (104) και ο συνολικός αριθμός τους ορίζεται σε εκατόν τρεις (103).

2. Ο αριθμός των οργανικών θέσεων των δικαστικών υπαλλήλων της κατηγορίας ΔΕ Δακτυλογράφων (ήδη Κλάδου ΔΕ Δακτυλογράφων - Χειριστών Ηλεκτρονικών Υπολογιστών) μειώνεται:

α) Για τον Τομέα υπαλλήλων των πολιτικών και ποινικών δικαστηρίων και των εισαγγελιών, κατά ενενήντα πέντε (95) και ο συνολικός αριθμός τους ορίζεται σε διακόσιες επτά (207).

β) Για τον Τομέα υπαλλήλων των τακτικών διοικητικών δικαστηρίων και της Γενικής Επιτροπείας της Επικρατείας στα τακτικά διοικητικά δικαστήρια, κατά επτά (7) και ο συνολικός αριθμός τους ορίζεται σε εξήντα πέντε (65).

3. Από τις παραπάνω θέσεις που μειώνονται, μεταφέρονται:

α) Στον Τομέα υπαλλήλων του Συμβουλίου της Επικρατείας:

αα) δέκα (10) θέσεις στον Κλάδο Γραμματέων, του συνολικού αριθμού οργανικών θέσεων του Κλάδου αυτού οριζομένου σε εβδομήντα δύο (72), ββ) μία (1) θέση στον Κλάδο ΠΕ Πληροφορικής, του συνολικού αριθμού οργανικών θέσεων του Κλάδου αυτού οριζομένου σε έξι (6), γγ) μία (1) θέση στον Κλάδο ΤΕ Πληροφορικής και δδ) δύο (2) θέσεις στον Κλάδο ΥΕ Φυλάκων, του συνολικού αριθμού οργανικών θέσεων του Κλάδου αυτού οριζομένου σε τρεις (3).

β) Στον Τομέα υπαλλήλων των πολιτικών και ποινικών δικαστηρίων και των εισαγγελιών:

αα) πεντακόσιες πενήντα επτά (557) θέσεις στον Κλάδο Γραμματέων, του συνολικού αριθμού οργανικών θέσεων του Κλάδου αυτού οριζομένου σε πέντε χιλιάδες εννιακόσιες είκοσι (5.920), ββ) πέντε (5) θέσεις στον

Κλάδο ΠΕ Πληροφορικής, του συνολικού αριθμού οργανικών θέσεων του Κλάδου αυτού οριζομένου σε εξήντα οκτώ (68), γγ) έξι (6) θέσεις στον Κλάδο ΤΕ Πληροφορικής, του συνολικού αριθμού οργανικών θέσεων του Κλάδου αυτού οριζομένου σε εξήντα τέσσερις (64) και δδ) τρεις (3) θέσεις στον Κλάδο ΥΕ Φυλάκων.

γ) Στον Τομέα υπαλλήλων των τακτικών διοικητικών δικαστηρίων και της Γενικής Επιτροπείας της Επικρατείας στα τακτικά διοικητικά δικαστήρια:

αα) εκατόν δεκαεπτά (117) θέσεις στον Κλάδο Γραμματέων, του συνολικού αριθμού οργανικών θέσεων του Κλάδου αυτού οριζομένου σε οκτακόσιες ένδεκα (811), ββ) εννέα (9) θέσεις στον Κλάδο ΤΕ Πληροφορικής.

δ. Στον Τομέα υπαλλήλων του Ελεγκτικού Συνεδρίου και της υπηρεσίας του Γενικού Επιτρόπου της Επικρατείας στο Ελεγκτικό Συνέδριο:

αα) δύο (2) θέσεις στον Κλάδο ΠΕ Πληροφορικής, του συνολικού αριθμού οργανικών θέσεων του Κλάδου αυτού οριζομένου σε εννέα (9), ββ) τρεις (3) θέσεις στον Κλάδο ΔΕ Προσωπικού Η/Υ, του συνολικού αριθμού οργανικών θέσεων του Κλάδου αυτού οριζομένου σε δεκαεπτά (17) και γγ) μία (1) θέση στον Κλάδο ΥΕ Φυλάκων, του συνολικού αριθμού οργανικών θέσεων του Κλάδου αυτού οριζομένου σε τρεις (3).

Άρθρο 36

Τροποποίηση του ν. 3689/2008

Η περίπτωση α' της παρ. 4 του άρθρου 13 του ν. 3689/2008 (Α' 164) αντικαθίσταται ως εξής:

«4.α. Ο τελικός βαθμός επιτυχίας κάθε υποψηφίου προκύπτει από το άθροισμα του μέσου όρου της γραπτής δοκιμασίας, με ποσοστό αξιολόγησης ογδόντα πέντε τοις εκατό (85%) και του μέσου όρου της προφορικής δοκιμασίας, με ποσοστό αξιολόγησης δεκαπέντε τοις εκατό (15%).»

Άρθρο 37

Αύξηση οργανικών θέσεων στην Α.Δ.Α.Ε.

1. Η παρ. 1 του άρθρου 8 του ν. 3115/2003 (Α' 47) αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Για τη στελέχωση της Α.Δ.Α.Ε. συνιστώνται συνολικά πενήντα (50) θέσεις, από τις οποίες οι είκοσι τέσσερις (24) είναι θέσεις Ειδικού Επιστημονικού Προσωπικού, οι είκοσι τρεις (23) θέσεις τακτικού προσωπικού, οι δύο (2) θέσεις δικηγόρων παρ' Εφέταις ή παρ' Αρείω Πάγω με έμμισθη εντολή και μία (1) θέση Νομικού Συμβούλου.»

2. Το τελευταίο εδάφιο της παρ. 4 του άρθρου 8 του ν. 3115/2003 καταργείται.

3. Οι περιπτώσεις α' και β' της παρ. 5 του άρθρου 8 του ν. 3115/2003 αντικαθίστανται ως εξής:

«5.α) Οι θέσεις του τακτικού προσωπικού κατανέμονται κατά κατηγορίες και κλάδους ως εξής:

αα) Πανεπιστημιακής Εκπαίδευσης (ΠΕ): Κλάδος ΠΕ Διοικητικού - Οικονομικού, θέσεις τέσσερις (4), Κλάδος ΠΕ Πληροφορικής, θέση μία (1).

ββ) Τεχνολογικής Εκπαίδευσης (ΤΕ): Κλάδος ΤΕ Διοικητικού - Λογιστικού, θέσεις τέσσερις (4), Κλάδος ΤΕ Μηχανικών, θέσεις πέντε (5), Κλάδος ΤΕ Πληροφορικής, θέση μία (1).

γγ) Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης (ΔΕ): Κλάδος ΔΕ Διοικητικού - Λογιστικού, θέσεις τέσσερις (4), Κλάδος

ΔΕ Διοικητικών Γραμματέων, θέσεις δύο (2), Κλάδος ΔΕ Οδηγών, θέση μία (1).

δδ) Υποχρεωτικής Εκπαίδευσης (ΥΕ): Κλάδος ΥΕ Γενικών Καθηκόντων, θέση μία (1).

β) Οι θέσεις του Ειδικού Επιστημονικού Προσωπικού κατανέμονται ως εξής:

αα) Δεκαοκτώ (18) θέσεις διπλωματούχων ηλεκτρολόγων μηχανικών και μηχανικών Η/Υ ή ηλεκτρονικών μηχανικών ή τηλεπικοινωνιακών μηχανικών ή μηχανικών πληροφορικής ή πληροφορικής ή φυσικών.

ββ) Δύο (2) θέσεις πτυχιούχων Ανωτάτων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων ή αναγνωρισμένων ισότιμων σχολών αλλοδαπής, διεθνών ή ευρωπαϊκών σπουδών ή πολιτικών ή οικονομικών σπουδών ή οργάνωσης και διοίκησης επιχειρήσεων και τέσσερις (4) θέσεις πτυχιούχων νομικής, οι οποίες συνεπάγονται την αναστολή άσκησης του δικηγορικού λειτουργήματος.»

Άρθρο 38

Θέματα εξωτερικής φρουράς καταστημάτων κράτησης

1. Οι προθεσμίες που παρατάθηκαν με το άρθρο 89 του ν. 4139/2013 (Α' 74) και με την 72831/9.10.2014 (Β' 3242) κ.υ.α., παρατείνονται από τη λήξη τους για ακόμη δύο (2) έτη. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και Οικονομικών, οι προθεσμίες του προηγούμενου εδαφίου μπορούν να παραταθούν μέχρι δύο (2) ακόμη έτη.

2. Η παρ. 1 του άρθρου 6 του ν. 3938/2011 (Α' 61) αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Χερσαία, πλωτά και εναέρια μεταφορικά μέσα που έχουν κατασχεθεί οποτεδήποτε από αστυνομικές ή λιμενικές αρχές ως αντικείμενα λαθρεμπορίας, ως μέσα μεταφοράς ναρκωτικών ουσιών, λαθρεμπορευμάτων ή μεταναστών χωρίς νομιμοποιητικά έγγραφα ή ως μέσα παράνομης διακίνησης όπλων ή αρχαιοτήτων, μπορεί να διατίθενται στις Υπηρεσίες της Ελληνικής Αστυνομίας ή του Λιμενικού Σώματος - Ελληνικής Ακτοφυλακής ή του Πυροσβεστικού Σώματος που ενήργησαν την κατάσχεση ή σε άλλες Υπηρεσίες του ίδιου Σώματος ή στις υπηρεσίες των Καταστημάτων Κράτησης του Υπουργείου Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων για κάλυψη των αναγκών τους, εφόσον παρέλθουν για τα πλωτά μέσα τρεις (3) μήνες και για τα χερσαία και εναέρια μέσα έξι (6) μήνες από την ημερομηνία κατάσχεσής τους και στο διάστημα αυτό δεν έχει εκδοθεί ή δεν έχει καταστεί αμετάκλητο βούλευμα ή απόφαση του αρμόδιου δικαστηρίου για την άρση της κατάσχεσης και την απόδοση των μέσων αυτών στους ιδιοκτήτες τους. Για τη διάθεση των μέσων του προηγούμενου εδαφίου εκδίδεται αντίστοιχα απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών ή του Υπουργού Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής ή του Υπουργού Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, ύστερα από πρόταση του Αρχηγού του Σώματος, στο οποίο ανήκει η υπηρεσία που έχει προβεί στην κατάσχεση ή του Γενικού Γραμματέα Αντεγκληματικής και Σωφρονιστικής Πολιτικής του Υπουργείου Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, κατά περίπτωση.»

Άρθρο 39

Τροποποίηση του άρθρου 93 του ν. 4129/2013

Ο τίτλος και η παρ. 1 του άρθρου 93 του ν. 4129/2013 (Α' 52) αντικαθίστανται ως εξής:

«Άρθρο 93

Παραγραφή αξίωσης για αναπλήρωση ελλείμματος - Καταστροφή δικαιολογητικών και λοιπών εγγράφων – Διαδικασία

1.α. Η αξίωση του δικαιούχου να απαιτήσει την αναπλήρωση του διαχειριστικού ελλείμματος με την έκδοση καταλογιστικής πράξης εις βάρος του υποχρέου παραγράφεται μετά την πάροδο δέκα (10) ετών από τη λήξη του οικονομικού έτους εντός του οποίου δημιουργήθηκε το έλλειμμα. Αν το διαχειριστικό έλλειμμα προήλθε από αξιόποινη πράξη για την οποία έχει ασκηθεί ποινική δίωξη μέχρι την έναρξη ισχύος του παρόντος, η παραγραφή του προηγούμενου εδαφίου αναστέλλεται μέχρι την έκδοση αμετάκλητης απόφασης του ποινικού δικαστηρίου επί της ασκηθείσας ποινικής δίωξης.

β. Τα δικαιολογητικά ενταλμάτων πληρωμής και κάθε διαχείρισης φυλάσσονται για χρονικό διάστημα δέκα (10) ετών, το οποίο, εφόσον εντός του χρόνου αυτού έχουν συνταχθεί Φύλλα Μεταβολών και Ελλείψεων και εκκρεμεί διαδικασία καταλογισμού, παρατείνεται μέχρι την έκδοση αμετάκλητης απόφασης για τη δημοσιονομική διαφορά.»

Άρθρο 40

Ποινική ευθύνη ψυχιάτρων, ψυχολόγων και κοινωνικών λειτουργών

Οι ψυχίατροι, ψυχολόγοι και κοινωνικοί λειτουργοί, οι οποίοι εργάζονται σε δημόσιες παιδοψυχιατρικές μονάδες και ενεργούν στο πλαίσιο δικαστικής ή κοινωνικής έρευνας που διεξάγεται από δικαστικό λειτουργό για τη διακρίβωση κακοποίησης ανηλίκου, δεν εγκαλούνται και δεν ενάγονται για γνώμη που διατύπωσαν κατά την άσκηση των καθηκόντων τους, εκτός αν ενήργησαν με δόλο ή παραβίασαν το απόρρητο των πληροφοριών και στοιχείων που περιήλθαν σε γνώση τους κατά την άσκηση των καθηκόντων τους. Η ρύθμιση εφαρμόζεται και στις εκκρεμείς υποθέσεις.

Άρθρο 41

Τροποποίηση του άρθρου 308Α του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας

Η παρ. 1 του άρθρου 308Α του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Κατ' εξαίρεση, στις περιπτώσεις των κακουρηγμάτων του ν.δ. 86/1969 (Α' 7) και των νόμων 998/1979 (Α' 289), 2168/1993 (Α' 147), 4174/2013 (Α' 170), 4251/2014 (Α' 80), 2960/2001 (Α' 265) και 4139/2013 (Α' 74), του εμπρησμού δασών και των άρθρων 374 και 380 του Ποινικού Κώδικα, μετά την περάτωση της ανάκρισης, η δικογραφία υποβάλλεται από τον Εισαγγελέα Πλημμελειοδικών στον Εισαγγελέα Εφετών, ο οποίος, αν κρίνει ότι προκύπτουν επαρκείς ενδείξεις για την παραπομπή της υπόθεσης στο ακροατήριο και ότι δεν χρειάζεται να συ-

μπληρωθεί η ανάκριση, προτείνει στον Πρόεδρο Εφετών να εισαχθεί η υπόθεση, μαζί με τα τυχόν συναφή εγκλήματα ανεξαρτήτως βαρύτητας, απευθείας στο ακροατήριο. Το προηγούμενο εδάφιο εφαρμόζεται και στα κακουργήματα των νόμων 2523/1997 (Α' 179), 3386/2005 (Α' 212) και 3459/2006 (Α' 103), καθώς και σε κάθε άλλη περίπτωση στην οποία διτάξεις ειδικών ποινικών νόμων προβλέπουν την κατ' εξαίρεση περάτωση της ανάκρισης σύμφωνα με τις ρυθμίσεις του παρόντος άρθρου.»

Άρθρο 42

Ευρωπαϊκή Διαταγή Δέσμευσης Λογαριασμού

Εισάγεται «Κεφάλαιο Θ'» στο Βιβλίο Πέμπτο (Ασφαλιστικά Μέτρα) του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας αποτελούμενο από ένα άρθρο με αριθμό 738Α, ως εξής:

«Κεφάλαιο Θ'

Ευρωπαϊκή Διαταγή Δέσμευσης Λογαριασμού

Άρθρο 738Α

1. Αρμόδιος να εκδώσει Ευρωπαϊκή Διαταγή Δέσμευσης Λογαριασμού σύμφωνα με τον Κανονισμό 655/2014 είναι για απαίτηση της αρμοδιότητας ειρηνοδίκειου ο ειρηνοδίκης και για κάθε άλλη απαίτηση ο δικαστής του μονομελούς πρωτοδικείου.

2. Ο δικαστής απορρίπτει εν όλω ή εν μέρει την αίτηση: α) αν δεν συντρέχουν οι προϋποθέσεις του Κανονισμού για την έκδοση της διαταγής, β) αν ο αιτών δεν υποβάλει τα στοιχεία που απαιτούνται σύμφωνα με το άρθρο 8 του Κανονισμού ή δεν συμπληρώνει ή διορθώνει την αίτηση εντός της προθεσμίας που όρισε ο δικαστής. Η απορριπτική απόφαση περιέχει συνοπτική αιτιολογία και γνωστοποιείται επιμελεία του δικαστηρίου στον αιτούντα. Η γνωστοποίηση μπορεί να γίνεται και με ηλεκτρονικό μήνυμα στον πληρεξούσιο δικηγόρο του αιτούντος, με ηλεκτρονική υπογραφή και ηλεκτρονικό αποδεικτικό παραλαβής. Κατά της απορριπτικής απόφασης επιτρέπεται έφεση εντός τριάντα (30) ημερών από τη γνωστοποίησή της. Η έφεση εκδικάζεται από το αρμόδιο κατά τις γενικές διατάξεις δικαστήριο κατά τη διαδικασία του άρθρου 11 του Κανονισμού.

3. Ο οφειλέτης έχει τα δικαιώματα που προβλέπονται στα άρθρα 33 έως 38 του Κανονισμού. Με την επιφύλαξη των διατάξεων του Κανονισμού, για την εκτέλεση της Ευρωπαϊκής Διαταγής Δέσμευσης Λογαριασμού εφαρμόζονται οι διατάξεις της αναγκαστικής κατάσχεσης απαιτήσεων στα χέρια τρίτου και το πιστωτικό ίδρυμα, εκείνος που επέβαλε την κατάσχεση και ο οφειλέτης έχουν όλες τις υποχρεώσεις και τα δικαιώματα που προβλέπουν οι διατάξεις αυτές.

4. Αν η διαταγή δέσμευσης έχει εκδοθεί πριν από την άσκηση της αγωγής για την κύρια υπόθεση, η αγωγή πρέπει να ασκηθεί εντός τριάντα (30) ημερών από την επίδοση της διαταγής στον τρίτο. Αν παρέλθει άπρακτη η προθεσμία του προηγούμενου εδαφίου αίρεται αυτοδικαίως η δέσμευση, εκτός αν εκείνος που επέβαλε την κατάσχεση μέσα στην προθεσμία αυτή επιδώσει διαταγή πληρωμής για την ίδια απαίτηση.

5. Όποιος έχει επιδώσει Ευρωπαϊκή Διαταγή Δέσμευ-

σης Λογαριασμού γίνεται, από την τελεσιδικία της απόφασης που δέχεται την αγωγή για την κύρια υπόθεση ή από την τελεσιδικία της διαταγής πληρωμής που επιδικάζει την ίδια απαίτηση, δικαιούχος ολόκληρης της απαίτησης ή μέρους της, ανάλογα με το περιεχόμενο της απόφασης ή της διαταγής πληρωμής.

6. Η ευθύνη του δανειστή που έχει επιτύχει την έκδοση Ευρωπαϊκής Διαταγής Δέσμευσης Λογαριασμού για τη ζημία που προξενήθηκε στον οφειλέτη διέπεται από τις διατάξεις των παραγράφων 1 και 2 του άρθρου 13 του Κανονισμού. Το άρθρο 703 εφαρμόζεται ανάλογα.»

Άρθρο 43

Τροποποίηση του ν. 4170/2013

Στο άρθρο 62 του ν. 4170/2013 (Α' 163) προστίθεται παράγραφος 10 ως εξής:

«10. Το Σύστημα Μητρώων Τραπεζικών Λογαριασμών και Λογαριασμών Πληρωμών της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου παρέχει τις προβλεπόμενες στον Κανονισμό (ΕΕ) 655/2014 πληροφορίες προς τα αρμόδια δικαστήρια κρατών - μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, στα οποία εκκρεμεί αίτηση για την έκδοση Ευρωπαϊκής Διαταγής Δέσμευσης Λογαριασμού κατά φυσικού ή νομικού προσώπου που φέρεται να τηρεί τραπεζικό λογαριασμό σε πιστωτικό ίδρυμα της ημεδαπής.»

Άρθρο 44

Έναρξη ισχύος

Η ισχύς του παρόντος νόμου αρχίζει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως εκτός αν ορίζεται διαφορετικά σε επιμέρους διατάξεις του.

Αθήνα, 20 Νοεμβρίου 2017

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ	ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ, ΔΙΑΦΑΝΕΙΑΣ ΚΑΙ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ
Π. Σκουρλέτης	Στ. Κοντονής
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ	ΥΓΕΙΑΣ
Ευκλ. Τσακαλώτος	Α. Ξανθός
ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΤΡΟΦΙΜΩΝ	ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗΣ ΑΝΑΣΥΓΚΡΟΤΗΣΗΣ
Ευάγ. Αποστόλου	Όλ. Γεροβασίλη
Ο ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ	Ο ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΥΓΕΙΑΣ
Ν. Τόσκας	Π. Πολάκης

Αριθμ. 280 / 25 / 2017

ΕΚΘΕΣΗ**Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους**
(άρθρο 75 παρ. 1 του Συντάγματος)

στο σχέδιο νόμου του Υπουργείου Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων «Μέτρα θεραπείας ατόμων που απαλλάσσονται από την ποινή λόγω ψυχικής ή διανοητικής διαταραχής και άλλες διατάξεις»

Α. Με το υπόψη σχέδιο νόμου: α) επανακαθορίζεται το υφιστάμενο θεσμικό πλαίσιο σχετικά με τα μέτρα θεραπείας ατόμων που απαλλάσσονται από την ποινή λόγω ψυχικής ή διανοητικής διαταραχής και β) ρυθμίζονται επιμέρους θέματα οργάνωσης και λειτουργίας των πολιτικών, ποινικών και διοικητικών δικαστηρίων, κ.λπ.. Ειδικότερα:

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ

1. Τροποποιούνται – συμπληρώνονται συγκεκριμένες διατάξεις του Ποινικού Κώδικα και επαναπροσδιορίζονται οι όροι, οι προϋποθέσεις και η διαδικασία επιβολής μέτρων θεραπείας ατόμων που απαλλάσσονται από την ποινή λόγω ψυχικής ή διανοητικής διαταραχής.

α. Ορίζεται, μεταξύ άλλων, ότι το δικαστήριο διατάσσει το κατάλληλο θεραπευτικό μέτρο για άτομο, που διέπραξε αξιόποινη πράξη, η οποία απειλείται με ποινή στερητικής της ελευθερίας τουλάχιστον ενός (1) έτους (αντί για έξι (6) μήνες, κατά τα ισχύοντα), εφόσον υφάρχει ο κίνδυνος διάπραξης και άλλων, ανάλογης βαρύτητας, εγκλημάτων, σε περίπτωση που αφεθεί ελεύθερος.

Μνημονεύονται τα κατάλληλα θεραπευτικά μέτρα (νοσηλεία σε ειδικό ή ψυχιατρικό τμήμα δημόσιου ψυχιατρικού ή γενικού νοσοκομείου, κ.λπ.), ενώ οι προϋποθέσεις επιβολής του εκάστοτε μέτρου βεβαιώνονται μετά από πραγματογνωμοσύνη, που διενεργείται αμέσως μετά τη σύλληψη, καθώς και όσο το δυνατόν εγγύτερα προς τη δικάσιμο, από πραγματογνώμονα, που επιλέγεται κατά τα ειδικότερα οριζόμενα.

β. Ρυθμίζεται εκ νέου ο μέγιστος χρόνος διάρκειας του θεραπευτικού μέτρου και παρέχεται η δυνατότητα άρσης ή αντικατάστασης του μέτρου που επιβλήθηκε με αίτηση και του θεραπευόμενου. (Κατά τα ισχύοντα, η αίτηση υποβάλλεται από τον εισαγγελέα ή τη διεύθυνση της μονάδας όπου εκτελείται το μέτρο).

γ. Προβλέπεται η εφαρμογή αντίστοιχων, προς τα προαναφερόμενα, μέτρων θεραπείας και για τα άτομα μειωμένου καταλογισμού λόγω ψυχικής ή διανοητικής διαταραχής. (άρθρα 1 – 3)

2.α. Τροποποιούνται – συμπληρώνονται συγκεκριμένες διατάξεις του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας, προκειμένου να προσαρμοστούν οι εφαρμοστέες δικονομικές διατάξεις με τις προτεινόμενες ρυθμίσεις σχετικά με την επιβολή των μέτρων θεραπείας, κατά τα ανωτέρω.

β. Ορίζεται, μεταξύ άλλων, ότι τα αναφερόμενα μέτρα θεραπείας μπορούν να διαταχθούν ως περιοριστικοί όροι για τους κατηγορούμενους που εμφανίζουν ψυχική ή διανοητική διαταραχή.

γ. Παρέχεται η δυνατότητα στον κατηγορούμενο να ασκήσει έφεση κατά απόφασης που τον κηρύσσει αθώο

λόγω ψυχικής ή διανοητικής διαταραχής και συγχρόνως επιβάλλει σε αυτόν μέτρο θεραπείας κατά τα προαναφερόμενα. (άρθρα 4 – 8)

3. Εισάγονται κανόνες εκτέλεσης των μέτρων θεραπείας που επιβάλλονται, σύμφωνα με την προτεινόμενη διαδικασία. Συγκεκριμένα:

α. Παρατίθενται οι αρχές που διέπουν την εκτέλεση των μέτρων θεραπείας, καθορίζεται το περιεχόμενο αυτών και προσδιορίζονται οι μονάδες εκτέλεσης των εν λόγω μέτρων.

β. Καθορίζεται, επίσης, η διαδικασία έναρξης εκτέλεσης των μέτρων και ειδικότερα, προβλέπεται ότι, οι μονάδες που είναι κατάλληλες για την εκτέλεση των μέτρων θεραπείας, προσδιορίζονται από σχετικό κατάλογο, ο οποίος καταρτίζεται με κοινή υπουργική απόφαση, κατά τα ειδικότερα οριζόμενα.

γ. Αναφέρονται ο τρόπος και η διαδικασία για την εισαγωγή του θεραπευόμενου σε ειδικό ή κοινό ψυχιατρικό τμήμα δημόσιου ψυχιατρικού ή γενικού νοσοκομείου, καθώς και η διαδικασία για την έναρξη της υποχρεωτικής θεραπείας και παρακολούθησης σε τακτά χρονικά διαστήματα στις μνημονευόμενες μονάδες θεραπείας.

- Ειδικότερα, προβλέπεται ότι κατά την εισαγωγή συντάσσεται έκθεση και διενεργούνται, μεταξύ άλλων, έκδοση τυχόν εισιτηρίου, καταγραφή ατομικών στοιχείων, χρημάτων και εγγράφων, κ.λπ..

- Ορίζεται ότι οι δαπάνες θεραπείας και εισιτηρίου καλύπτονται από τον ασφαλιστικό φορέα του ατόμου και σε περίπτωση που δεν υπάρχει, από το κράτος.

δ. Εισάγονται κριτήρια που συνεκτιμώνται κατά την αντικατάσταση ή την άρση των θεραπευτικών μέτρων και εξειδικεύεται το πλαίσιο εκτέλεσης των θεραπευτικών μέτρων.

Μεταξύ άλλων, επιτρέπονται θεραπευτικά μέσα απαραίτητα για τη θεραπεία (χορήγηση αδειών, εξόδων κ.λπ.) και μέσα αυξημένης ψυχιατρικής φροντίδας και ασφάλειας (προστατευτική απομόνωση και σωματικός περιορισμός), στις οριζόμενες περιπτώσεις, ενώ απαγορεύεται απολύτως η λήψη μέτρων που προξενούν μη αναστρέψιμες καταστάσεις στην υγεία του ατόμου (στείρωση, λοβοτομή κ.λπ.).

ε. Παρέχεται η εξουσιοδότηση για τη σύσταση, κατάργηση ή συγχώνευση, με προεδρικό διάταγμα, των ειδικών τμημάτων δημόσιων ψυχιατρικών ή γενικών νοσοκομείων, ενώ ο τρόπος οργάνωσης, στελέχωσης και λειτουργίας αυτών καθορίζεται με κοινή υπουργική απόφαση.

- Η στελέχωση των ως άνω τμημάτων γίνεται από διεπιστημονική θεραπευτική ομάδα, με την ειδικότερα οριζόμενη σύνθεση (ψυχιάτρους, νοσηλευτές κ.λπ.), ενώ το διοικητικό προσωπικό και το προσωπικό φύλαξης λαμβάνει κατάλληλη εκπαίδευση σχετικά με τις υποχρεώσεις αυτού και τον τρόπο άσκησης των καθηκόντων του.

στ. Προβλέπεται ότι στις Εισαγγελίες Πρωτοδικών Αθηνών και Θεσσαλονίκης, καθώς και στις Εισαγγελίες, στην περιφέρεια των οποίων λειτουργεί ειδικό τμήμα δημόσιου ψυχιατρικού ή γενικού νοσοκομείου, ορίζεται εισαγγελικός λειτουργός, ο οποίος είναι αρμόδιος, μεταξύ άλλων, για την εκτέλεση των μέτρων θεραπείας, την εποπτεία της λειτουργίας του ειδικού ψυχιατρικού τμήματος κ.λπ..

ζ. Επιτρέπεται η διενέργεια ελέγχου στις μονάδες εκτέλεσης των μέτρων θεραπείας, από τους μνημονευόμενους φορείς (Συνήγορος του Πολίτη, Σώμα Επιθεωρη-

τών Υπηρεσιών Υγείας Πρόνοιας, κ.λπ.) σχετικά με πιθανή παραβίαση των δικαιωμάτων των θεραπευόμενων και καθορίζεται η σχετική διαδικασία.

η. Προβλέπεται η λήξη των μέτρων, όταν εκλείψει ο θεραπευτικός λόγος, για τον οποίο επιβλήθηκαν, κατά την ειδικότερα οριζόμενη διαδικασία. (άρθρα 9 – 20)

4. Παρατίθενται οι διατάξεις του Ποινικού Κώδικα που καταργούνται από την έναρξη ισχύος του υπό ψήφιση νόμου και περιλαμβάνονται μεταβατικές διατάξεις σχετικά με τη διαδικασία επιβολής και εκτέλεσης των μέτρων θεραπείας, τον καθορισμό συγκεκριμένου νοσοκομείου ως ειδικού τμήματος δημόσιου ψυχιατρικού νοσοκομείου μέχρι την έκδοση του σχετικού προεδρικού διατάγματος κ.λπ.. (άρθρο 21)

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ

1.α. Θεσπίζονται νέες διατάξεις για το συναινετικό διαζύγιο και ορίζεται ότι, ο γάμος μπορεί να λυθεί και με συμφωνία μεταξύ των συζύγων, η οποία συνάπτεται κατά την προβλεπόμενη διαδικασία και ρυθμίζει τα θέματα επιμέλειας, επικοινωνίας και διατροφής, σε περίπτωση ύπαρξης ανήλικων τέκνων. Η λύση του γάμου βεβαιώνεται με τη σύνταξη σχετικής συμβολαιογραφικής πράξης (σήμερα, κηρύσσεται με δικαστική απόφαση που εκδίδεται κατά την εκούσια δικαιοδοσία). Τίθενται ειδικές ρυθμίσεις για τη λύση θρησκευτικού γάμου.

β. Προβλέπεται ότι, κατά τη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων στο μονομερές πρωτοδικείο ή ειρηνοδικείο, η ανταίτηση μπορεί να ασκηθεί και προφορικά.

γ. Προβλέπεται, επίσης, ότι αιτήσεις ακύρωσης και αιτήσεις αναστολής που ασκήθηκαν μέχρι τις 31.12.2014 και αφορούν συγκεκριμένες διαφορές κατ' εφαρμογή της νομοθεσίας περί αλλοδαπών (άρθρο 15 του ν. 3068/2002), απορρίπτονται με συνοπτική απόφαση ως προδήλως απαράδεκτες, εφόσον παρέλθει άπρακτη η τασσόμενη προθεσμία, εντός της οποίας οι ενδιαφερόμενοι οφείλουν να δηλώσουν ότι επιθυμούν τη συζήτηση της υπόθεσης. Η σχετική απόφαση κοινοποιείται στους ενδιαφερόμενους, οι οποίοι μπορούν να ζητήσουν τη συζήτηση της υπόθεσης επικαλούμενοι λόγους έλλειψης ενιμέρωσης, ανωτέρας βίας ή υγείας.

δ. Τροποποιούνται ορισμένες διατάξεις:

i) του ν. 2717/1999 (Κώδικας Διοικητικής Δικονομίας) σχετικά με τη δυνατότητα άσκησης δεύτερης προσφυγής από τον ίδιο προσφεύγοντα, τις περιπτώσεις άσκησης έφεσης, το αρμόδιο δικαστήριο για την εκδίκαση υποθέσεων αναφορικά με κατασχέσεις από πιστωτικά ιδρύματα κ.λπ.,

ii) του π.δ. 18/1989 (νομοθεσία για το Συμβούλιο της Επικρατείας) σχετικά με τη διαδικασία συζήτησης υποθέσεων στο ακροατήριο και την άσκηση αίτησης αναίρεσής. (άρθρα 22 – 26)

2.α. Τροποποιούνται συγκεκριμένες διατάξεις του Ποινικού Κώδικα και θεσπίζονται ποινές φυλάκισης για όσους παραβιάζουν τις υποχρεώσεις περί διατροφής και επικοινωνίας με ανήλικα τέκνα, όπως αυτές προκύπτουν από την έγγραφη συμφωνία των συζύγων για λύση του γάμου.

β. Συμπληρώνονται οι διατάξεις του ν. 4139/2013 και προσδιορίζονται οι περιπτώσεις, καθώς και η σχετική διαδικασία για την άσκηση ποινικής δίωξης κατά τον έλεγχο της συγκομιδής εγκεκριμένου καλλιεργητή βιομηχανικής κάνναβης.

γ. Παρέχεται η δυνατότητα παράστασης πολιτικής αγωγής στα φιλοζωικά σωματεία για την υποστήριξη της κατηγορίας και μόνο, κατά την εκδίκαση εγκλημάτων του ν. 4039/2012 (ζώα συντροφιάς). (άρθρα 27 – 29)

3.α. Τροποποιούνται ορισμένες διατάξεις του Κώδικα Συμβολαιογράφων (ν. 2830/2000) και συγκεκριμένα καταργείται η δυνατότητα καταβολής μειωμένης αμοιβής σε συμβολαιογράφο στην περίπτωση αναπλήρωσης λόγω κωλύματος.

Περαιτέρω, επιτρέπεται, κατόπιν απόφασης του Δ.Σ. του οικείου Συμβολαιογραφικού Συλλόγου, η διενέργεια ελέγχων και από συνταξιούχους υπαλλήλους του Συλλόγου ή συνταξιούχους συμβολαιογράφους, για την ακριβή τήρηση των υποχρεώσεων των μελών για τα κρατικά συμβόλαια. Με όμοια απόφαση καθορίζεται και η ημερήσια αποζημίωση των ασκούντων τον έλεγχο αυτό.

β. Συμπληρώνονται οι διατάξεις του Κώδικα Δικηγόρων (ν.4124/2013) και ορίζεται ότι, η υποχρέωση προκαταβολής της παράστασης κατά τη συζήτηση κάθε είδους ενδίκων βοηθημάτων ή μέσων θεωρείται τυπική παράλειψη, η οποία μπορεί να καλυφθεί μετά τη συζήτηση και πριν από την έκδοση της απόφασης, ύστερα από σχετική ειδοποίηση του πληρεξουσίου δικηγόρου από το δικαστήριο. (άρθρα 30 – 31)

4. Τροποποιούνται επίσης, συγκεκριμένες διατάξεις του Κώδικα Οργανισμού Δικαστηρίων και Κατάστασης Δικαστικών Λειτουργών (ν. 1756/1988) και μεταξύ άλλων, προβλέπονται τα εξής:

α. Καταργείται από 1.1.2018 το ιδιαίτερο ποινικό τμήμα που έχει συσταθεί και λειτουργεί στο Εφετείο Αθηνών.

Στο Εφετείο Αθηνών λειτουργεί Τμήμα Βουλευμάτων, η συγκρότηση του οποίου καθορίζεται από την Ολομέλεια του δικαστηρίου, κατά την οριζόμενη διαδικασία.

Ρυθμίζονται ειδικά θέματα αναφορικά με την κλήρωση ή τον ορισμό των συνθέσεων των ποινικών δικαστηρίων.

β. Αυξάνονται, κατά μία (1), οι θέσεις των Αντεπιτρόπων της Γενικής Επιτροπείας της Επικρατείας των τακτικών διοικητικών δικαστηρίων.

γ. Ρυθμίζονται επιμέρους θέματα αναφορικά με τα καθήκοντα και τα ασυμβίβαστα των δικαστικών λειτουργών, καθώς και με τη συγκρότηση του Συμβουλίου και των Οργάνων Επιθεώρησης των δικαστηρίων και των δικαστικών λειτουργών. (άρθρο 32)

5.α. Από 1.12.2017 αυξάνεται ο αριθμός των οργανικών θέσεων δικαστικών λειτουργών της πολιτικής και ποινικής δικαιοσύνης ως ακολούθως:

- των Αντεισαγγελέων Αρείου Πάγου κατά δύο (2), οριζομένου του συνολικού αριθμού αυτών σε είκοσι δύο (22),

- των Εισαγγελέων Εφετών κατά δύο (2), οριζομένου του συνολικού αριθμού αυτών σε πενήντα (50),

- των Αντεισαγγελέων Εφετών κατά δύο (2), οριζομένου του συνολικού αριθμού αυτών σε εκατόν τριάντα επτά (137).

β. Από 1.12.2017 αυξάνεται κατά δύο (2) ο αριθμός των οργανικών θέσεων Παρέδρων του Συμβουλίου της Επικρατείας, οριζομένου του συνολικού αριθμού αυτών σε πενήντα οκτώ (58). (άρθρα 33 – 34)

6. Επανακαθορίζεται, κατά κατηγορία κλάδο και ειδικότητα, ο αριθμός των οργανικών θέσεων των δικαστικών υπαλλήλων. Συγκεκριμένα:

α. Μειώνεται, συνολικά, κατά 797, ο αριθμός των θέσεων δικαστικών υπαλλήλων των κλάδων ΥΕ Επιμελητών

και ΔΕ Δακτυλογράφων και συγκεκριμένα, κατά 686 (591 ΥΕ και 95 ΔΕ) για τον Τομέα υπαλλήλων των πολιτικών και ποινικών δικαστηρίων και των εισαγγελιών και κατά 111 (104 ΥΕ και 7 ΔΕ) για τον Τομέα υπαλλήλων τακτικών διοικητικών δικαστηρίων και της Γενικής Επιτροπείας της Επικρατείας στα τακτικά διοικητικά δικαστήρια.

β. Από τις ανωτέρω θέσεις που μειώνονται, μεταφέρονται:

- 684 θέσεις στον κλάδο Γραμματέων,
- 8 στον κλάδο ΠΕ Πληροφορικής,
- 16 στον κλάδο ΤΕ Πληροφορικής,
- 3 στον κλάδο ΔΕ Προσωπικού Η/Υ,
- 6 στον κλάδο ΥΕ Φυλάκων.

Οι μεταφερόμενες θέσεις κατανέμονται, κατά τα ειδικότερα οριζόμενα, στους τομείς υπαλλήλων: i) του Συμβουλίου της Επικρατείας, ii) των πολιτικών και ποινικών δικαστηρίων και εισαγγελιών, iii) των τακτικών διοικητικών δικαστηρίων και Γενικής Επιτροπείας της Επικρατείας, και iv) του Ελεγκτικού Συνεδρίου και της υπηρεσίας του Γενικού Επιτρόπου της Επικρατείας στο Ελεγκτικό Συνέδριο.

Από την κατά τα ανωτέρω ανακατανομή, καταργούνται ογδόντα (80) οργανικές θέσεις δικαστικών υπαλλήλων. (άρθρο 35)

7.α. Επανακαθορίζεται ο τρόπος βαθμολόγησης των υποψηφίων για την εισαγωγή στην Εθνική Σχολή Δικαστικών Λειτουργών.

β. Ρυθμίζονται θέματα αναφορικά με τη στελέχωση της Αρχής Διασφάλισης Απορρήτου των Επικοινωνιών (Α.Δ.Α.Ε.) και ορίζονται τα εξής:

- Αυξάνεται κατά δέκα (10), ο αριθμός των θέσεων προσωπικού της Αρχής, ο συνολικός αριθμός των οποίων ανέρχεται σε πενήντα (50). Ειδικότερα, αυξάνονται κατά έξι (6) οι θέσεις ειδικού επιστημονικού προσωπικού και κατά τέσσερις (4) οι θέσεις τακτικού προσωπικού και κατανέμονται κατά κατηγορία, κλάδο και ειδικότητα.

- Επαναφέρονται σε ισχύ οι διατάξεις της παρ. 4 του άρθρου 8 του ν. 3115/2003, σύμφωνα με τις οποίες επιτρέπεται η απόσπαση στην Αρχή υπαλλήλων από άλλες Υπηρεσίες, Ανεξάρτητες Αρχές, Ν.Π.Δ.Δ., Ο.Τ.Α. και λοιπούς φορείς του δημοσίου τομέα, κατά παρέκκλιση των κειμένων διατάξεων.

γ. Παρατείνεται, από τη λήξη της (12.9.2016) και για δύο (2) ακόμη έτη, η προθεσμία μέχρι την οποία: i) η Υπηρεσία Εξωτερικής Φρούρησης Καταστημάτων Κράτησης υποβοηθείται στο έργο της από βαθμοφόρους της Ελληνικής Αστυνομίας (ΕΛ.ΑΣ.) και ενισχύεται με προσωπικό της ΕΛ.ΑΣ. για τη διενέργεια των μεταγωγών κρατουμένων, ii) η ΕΛ.ΑΣ. διενεργεί τις εν λόγω μεταγωγές στους Νομούς Αττικής, Θεσσαλονίκης και Αχαΐας.

Με κ.υ.α., η εν λόγω προθεσμία μπορεί να παρατείνεται για δύο (2) επιπλέον έτη.

δ. Επιτρέπεται η διάθεση κατασχεμένων οχημάτων (σε υποθέσεις λαθρεμπορίας, ναρκωτικών, παράνομης μεταναστεύσης, διακίνησης όπλων ή αρχαιοτήτων) για την κάλυψη αναγκών του Πυροσβεστικού Σώματος και των Καταστημάτων Κράτησης, κατά τα ειδικότερα οριζόμενα (σήμερα, διατίθενται για τις ανάγκες της ΕΛ.ΑΣ. και του Λ.Σ. – ΕΛ.ΑΚΤ.). (άρθρα 36 – 38)

8. Τροποποιούνται οι διατάξεις του άρθρου 93 του ν. 4129/2013 (Κύρωση του Κώδικα Νόμων για το Ελεγκτικό Συνέδριο) και ορίζεται, σε βάρος του υπόχρεου, δεκαετής παραγραφή της αξίωσης του δικαιούχου για

την αναπλήρωση του διαχειριστικού ελλείμματος. [Κατά τα ισχύοντα, προβλέπεται εικοσαετής παραγραφή των αξιώσεων (άρθρο 249 Α.Κ.) και των χρηματικών απαιτήσεων του Δημοσίου (άρθρο 136 παρ. 3, του ν. 4270/2014)].

Επίσης, προβλέπεται ότι ο χρόνος φύλαξης των ενταλμάτων πληρωμής και κάθε διαχείρισης, ο οποίος εφεξής ανέρχεται σε δέκα (10) έτη, παρατείνεται σε εκκρεμείς περιπτώσεις καταλογισμού μέχρι την έκδοση αμετάκλητης απόφασης για τη δημοσιονομική διαφορά. (Σήμερα τα εν λόγω δικαιολογητικά φυλάσσονται για είκοσι χρόνια, χωρίς να επιτρέπεται η καταστροφή τους πριν την παρέλευση της προθεσμίας για την άσκηση των ενδίκων μέσων). (άρθρο 39)

9.α. Ορίζεται ότι, οι ψυχίατροι, ψυχολόγοι και κοινωνικοί λειτουργοί, οι οποίοι εργάζονται σε δημόσιες παιδοψυχιατρικές μονάδες και ενεργούν στο πλαίσιο δικαστικής ή κοινωνικής έρευνας που διεξάγεται από δικαστικό λειτουργό για τη διακρίβωση κακοποίησης ανηλίκου, δεν εγκαλούνται και δεν ενάγονται για γνώμη που διατύπωσαν κατά την άσκηση των καθηκόντων τους, εκτός αν ενήργησαν με δόλο ή παραβίασαν το απόρρητο των πληροφοριών και στοιχείων που περιήλθαν σε γνώση τους κατά την άσκηση των καθηκόντων τους. Η ρύθμιση αυτή εφαρμόζεται και στις εκκρεμείς υποθέσεις.

β. Επανακαθορίζεται το πεδίο εφαρμογής του άρθρου 308Α του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας, αναφορικά με την περάτωση της κύριας ανάκρισης για τις οριζόμενες εγκληματικές πράξεις. (άρθρα 40 – 41)

10. Συμπληρώνονται οι διατάξεις του Βιβλίου Πέμπτου (Ασφαλιστικά Μέτρα) του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας και εισάγονται νέες ρυθμίσεις για την Ευρωπαϊκή Διαταγή Δέσμευσης Λογαριασμού προς διευκόλυνση της διασυννομιτικής είσπραξης οφειλών σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις, σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΕ) 655/2014. Ειδικότερα, προβλέπονται τα εξής:

α. Αρμόδιος να εκδώσει Ευρωπαϊκή Διαταγή Δέσμευσης Λογαριασμού (εφεξής Διαταγή) είναι ο ειρηνοδίκης για απαίτηση της αρμοδιότητας ειρηνοδικείου και ο δικαστής του μονομελούς πρωτοδικείου για κάθε άλλη απαίτηση.

β. Η αίτηση για έκδοση Διαταγής μπορεί να απορρίπτεται για τους οριζόμενους λόγους, με συνοπτική αιτιολογία. Κατά της απορριπτικής απόφασης, η οποία γνωστοποιείται στον ενδιαφερόμενο, μπορεί να ασκηθεί έφεση κατά τα ειδικότερα οριζόμενα.

γ. Καθορίζονται τα δικαιώματα του οφειλέτη σύμφωνα με τον προαναφερόμενο Κανονισμό (άσκηση ενδίκων βοηθημάτων, παροχή εγγύησης αντί για δέσμευση κ.λπ.) Με την επιφύλαξη των διατάξεων του Κανονισμού, για την εκτέλεση της Διαταγής εφαρμόζονται οι διατάξεις της αναγκαστικής κατάσχεσης απαιτήσεων στα χέρια τρίτου και το πιστωτικό ίδρυμα, εκείνος που επέβαλε την κατάσχεση και ο οφειλέτης έχουν όλες τις υποχρεώσεις και τα δικαιώματα που προβλέπουν οι διατάξεις αυτές.

δ. Ρυθμίζονται θέματα άσκησης αγωγής για υποθέσεις για τις οποίες έχει εκδοθεί Διαταγή.

ε. Καθορίζεται το πλαίσιο ευθύνης του δανειστή που έχει επιτύχει την έκδοση Διαταγής για τη ζημία που προξενήθηκε στον οφειλέτη. (άρθρο 42)

11. Συμπληρώνονται οι διατάξεις του άρθρου 62 του ν. 4170/2013 και ορίζεται ότι, το Σύστημα Μητρώων Τραπεζικών Λογαριασμών και Λογαριασμών Πληρωμών (έχει συσταθεί στη Γενική Γραμματεία Πληροφοριακών Συστημάτων του Υπουργείου Οικονομικών) παρέχει τις α-

παιτούμενες πληροφορίες προς τα αρμόδια δικαστήρια κρατών - μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, στα οποία εκκρεμεί αίτηση για την έκδοση Ευρωπαϊκής Διαταγής Δέσμευσης Λογαριασμού κατά φυσικού ή νομικού προσώπου που φέρεται να τηρεί τραπεζικό λογαριασμό σε πιστωτικό ίδρυμα της ημεδαπής. (άρθρο 43)

Β. Από τις προτεινόμενες διατάξεις και σύμφωνα με τα στοιχεία του επισπεύδοντος Υπουργείου, προκαλούνται τα ακόλουθα οικονομικά αποτελέσματα:

I. Επί του Κρατικού Προϋπολογισμού

1. Ετήσια δαπάνη ύψους 370 χιλ. ευρώ περίπου, από τη σύσταση εννέα (9) συνολικά οργανικών θέσεων δικαστικών λειτουργών σε διάφορους βαθμούς και την ως εκ τούτου καταβολή μισθολογικής διαφοράς και αποδοχών στους δικαστικούς λειτουργούς, που θα καταλάβουν τις συνιστώμενες θέσεις με προαγωγή και διορισμό, αντίστοιχα. (άρθρα 32 – 34)

2. Δαπάνη από: α) την καταβολή αμοιβής στους πραγματογνώμονες, οι οποίοι βεβαιώνουν την επιβολή των θεραπευτικών μέτρων στα άτομα μειωμένου καταλογισμού (άρθρο 1) και β) την κάλυψη των εξόδων για τη διενέργεια ελέγχου στις μονάδες εκτέλεσης των μέτρων θεραπείας, από τους μνημονευόμενους φορείς (έξοδα μετακίνησης κ.λπ.). (άρθρο 19 παρ. 1) Το ύψος των εν λόγω δαπανών εξαρτάται από πραγματικά γεγονότα (αριθμός αμειβόμενων πραγματογνωμόνων, ελέγχων, μετακινούμενων προσώπων κ.λπ.).

3. Ενδεχόμενη ετήσια δαπάνη από την καταβολή μισθοδοσίας στο προσωπικό που θα καταλάβει τις συνιστώμενες δέκα (10) θέσεις προσωπικού στην Α.Δ.Α.Ε., με νέο διορισμό ή με αποσπάσεις από φορείς εκτός Γενικής Κυβέρνησης. Η δαπάνη αυτή εκτιμάται στο ποσό των 163 χιλ. ευρώ περίπου, στην περίπτωση που οι εν λόγω θέσεις καλυφθούν στο σύνολό τους με νέο διορισμό ή με αποσπάσεις από φορείς εκτός Γενικής Κυβέρνησης. (άρθρο 37)

4. Ενδεχόμενη δαπάνη από την κάλυψη των εξόδων θεραπείας των ατόμων που εισάγονται σε ειδικό ή κοινό ψυχιατρικό τμήμα δημόσιου ψυχιατρικού ή γενικού νοσοκομείου (άρθρα 13 παρ. 3 και 14 παρ. 3), στην περίπτωση που η δαπάνη δεν καλύπτεται από τον ασφαλιστικό φορέα του θεραπευόμενου. Το ύψος της εν λόγω δαπάνης εξαρτάται από πραγματικά γεγονότα (αριθμός θεραπευομένων, είδος και διάρκεια νοσηλείας, κ.λπ.).

5. Ενδεχόμενη δαπάνη από την αντιμετώπιση των εξόδων σύστασης, λειτουργίας και στελέχωσης των ειδικών ψυχιατρικών τμημάτων (καταβολή αμοιβής στα μέλη της διεπιστημονικής θεραπευτικής ομάδας, εκπαίδευση στο διοικητικό προσωπικό και στο προσωπικό φύλαξης κ.λπ.). (άρθρο 17 παρ. 2) Το ύψος της εν λόγω δαπάνης εξαρτάται από πραγματικά γεγονότα (αριθμός ειδικών τμημάτων, μελών θεραπευτικής ομάδας, προσωπικού, κ.λπ.) και θα προσδιοριστεί με την έκδοση των σχετικών κανονιστικών πράξεων (προεδρικό διάταγμα, κοινή υπουργική απόφαση).

6. Η δαπάνη που προκύπτει από την παράταση, για μια ακόμη διετία, της παροχής συνδρομής από την ΕΛ.ΑΣ. στην Υπηρεσία Εξωτερικής Φρούρησης Καταστημάτων Κράτησης (ενίσχυση με μέσα και προσωπικό, διενέργεια μεταγωγών κρατούμενων κ.λπ.) είναι επαναλαμβανόμενη και εκτιμάται στο ποσό των 5,2 εκατ. ευρώ περίπου, συνολικά για τη διετία. (άρθρο 38 παρ. 1)

7. Ετήσια εξοικονόμηση δαπάνης από την ανακατανομή (μείωση κατά 80 των θέσεων ΥΕ και ΔΕ κατηγορίας) των οργανικών θέσεων δικαστικών υπαλλήλων σε διάφορες κατηγορίες και κλάδους, το ύψος της οποίας εκτιμάται στο ποσό των 150 χιλ. ευρώ περίπου.

(άρθρο 35)

II. Επί του Κρατικού Προϋπολογισμού και επί των προϋπολογισμών λοιπών φορέων της Γενικής Κυβέρνησης

Απώλεια εσόδων, στην περίπτωση παραγραφής αξιώσεων δημοσίων φορέων για αναπλήρωση διαχειριστικού ελλείμματος, σε συνδυασμό με τη σύντμηση της προθεσμίας παραγραφής κατά δέκα (10) έτη, για την οποία δεν παρασχέθηκαν στοιχεία από το επισπεύδον Υπουργείο. (άρθρο 39)

III. Επί του προϋπολογισμού της Εθνικής Σχολής Δικαστικών Λειτουργών (ν.π.δ.δ.) επιχορηγούμενο από τον Κρατικό Προϋπολογισμό / φορέας της Γενικής Κυβέρνησης)

Δαπάνη από την κάλυψη του κόστους φοίτησης των σπουδαστών που θα καλύψουν τις εννέα (9) κενές θέσεις δικαστικών λειτουργών που δημιουργούνται στον εισαγωγικό βαθμό, λόγω αύξησης των θέσεων δικαστικών λειτουργών σε ανώτερους βαθμούς.

(άρθρα 32 – 34)

Η δαπάνη αυτή εξαρτάται από το χρόνο προκήρυξης των θέσεων και, όσον αφορά στις αποδοχές των σπουδαστών, εκτιμάται στο ποσό των 230 χιλ. ευρώ περίπου (16 μήνες φοίτησης).

IV. Επί του Κρατικού Προϋπολογισμού και των προϋπολογισμών του Τ.Α.Χ.ΔΙ. ΚΕ.Φ.Κ.Α. και του Μετοχικού Ταμείου Στρατού (Ν.Π.Δ.Δ. / φορείς της Γενικής Κυβέρνησης)

Ενδεχόμενη αύξηση εσόδων από τη μετατροπή σε χρηματικές των προβλεπόμενων ποινών φυλάκισης, κατ'εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 27.

Αθήνα, 30 Οκτωβρίου 2017

Η Γενική Διευθύντρια

Σταυρούλα Μηλιάκου

ΕΙΔΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

(άρθρο 75 παρ. 3 του Συντάγματος)

στο σχέδιο νόμου «Μέτρα θεραπείας ατόμων που απασχολούνται από την ποινή λόγω ψυχικής ή διανοητικής διαταραχής και άλλες διατάξεις»

Από τις διατάξεις του προτεινόμενου νομοσχεδίου, προκαλούνται τα ακόλουθα οικονομικά αποτελέσματα:

I. Επί του Κρατικού Προϋπολογισμού

1. Ετήσια δαπάνη ύψους 370 χιλ. ευρώ περίπου, από

τη σύσταση εννέα (9) συνολικά οργανικών θέσεων δικαστικών λειτουργών σε διάφορους βαθμούς και την ως εκ τούτου καταβολή μισθολογικής διαφοράς και αποδοχών στους δικαστικούς λειτουργούς που θα καταλάβουν τις συνιστώμενες θέσεις με προαγωγή και διορισμό, αντίστοιχα. (άρθρα 32 – 34)

2. Δαπάνη από: α) την καταβολή αμοιβής στους πραγματοποιώμενες, οι οποίοι βεβαιώνουν την επιβολή των θεραπευτικών μέτρων στα άτομα μειωμένου καταλογισμού (άρθρο 1) και β) την κάλυψη των εξόδων για τη διενέργεια ελέγχου στις μονάδες εκτέλεσης των μέτρων θεραπείας, από τους μνημονευόμενους φορείς (έξοδα μετακίνησης κ.λπ.). (άρθρο 19 παρ. 1) Το ύψος των εν λόγω δαπανών εξαρτάται από πραγματικά γεγονότα (αριθμός αμειβόμενων πραγματοποιωμένων, ελέγχων, μετακινούμενων προσώπων κ.λπ.).

3. Ενδεχόμενη ετήσια δαπάνη από την καταβολή μισθοδοσίας στο προσωπικό που θα καταλάβει τις συνιστώμενες δέκα (10) θέσεις προσωπικού στην Α.Δ.Α.Ε., με νέο διορισμό ή με αποσπάσεις από φορείς εκτός Γενικής Κυβέρνησης. Η δαπάνη αυτή εκτιμάται στο ποσό των 163 χιλ. ευρώ περίπου, στην περίπτωση που οι εν λόγω θέσεις καλυφθούν στο σύνολό τους με νέο διορισμό ή με αποσπάσεις από φορείς εκτός Γενικής Κυβέρνησης. (άρθρο 37)

4. Ενδεχόμενη δαπάνη, από την κάλυψη των εξόδων θεραπείας των ατόμων που εισάγονται σε ειδικό ή κοινό ψυχιατρικό τμήμα δημόσιου ψυχιατρικού ή γενικού νοσοκομείου (άρθρα 13 παρ. 3 και 14 παρ. 3), στην περίπτωση που η δαπάνη δεν καλύπτεται από τον ασφαλιστικό φορέα του θεραπευόμενου. Το ύψος της εν λόγω δαπάνης εξαρτάται από πραγματικά γεγονότα (αριθμός θεραπευομένων, είδος και διάρκεια νοσηλείας κ.λπ.).

5. Ενδεχόμενη δαπάνη, από την αντιμετώπιση των εξόδων σύστασης, λειτουργίας και στελέχωσης των ειδικών ψυχιατρικών τμημάτων (καταβολή αμοιβής στα μέλη της διεπιστημονικής θεραπευτικής ομάδας, εκπαίδευση στο διοικητικό προσωπικό και στο προσωπικό φύλαξης κ.λπ.). (άρθρο 17 παρ. 2) Το ύψος της εν λόγω δαπάνης εξαρτάται από πραγματικά γεγονότα (αριθμός ειδικών τμημάτων, μελών θεραπευτικής ομάδας, προσωπικού, κ.λπ.) και θα προσδιοριστεί με την έκδοση των σχετικών κανονιστικών πράξεων (προεδρικό διάταγμα, κοινή υπουργική απόφαση).

6. Η δαπάνη που προκύπτει από την παράταση, για μια ακόμα διετία, της παροχής συνδρομής από την ΕΛ.ΑΣ. στην Υπηρεσία Εξωτερικής Φρούρησης Καταστημάτων Κράτησης (ενίσχυση με μέσα και προσωπικό, διενέργεια μεταγωγών κρατούμενων κ.λπ.) είναι επαναλαμβανόμενη και εκτιμάται στο ποσό των 5,2 εκατ. ευρώ περίπου, συνολικά για τη διετία. (άρθρο 38 παρ. 1)

Οι ανωτέρω δαπάνες θα αντιμετωπίζονται από τις πιστώσεις του Κρατικού Προϋπολογισμού.

II. Επί του κρατικού προϋπολογισμού και επί των προϋπολογισμών λοιπών φορέων της Γενικής Κυβέρνησης

Απώλεια εσόδων, στην περίπτωση παραγραφής αξιώσεων δημοσίων φορέων για αναπλήρωση διαχειριστικού ελλείμματος, σε συνδυασμό με τη σύντμηση της προθεσμίας παραγραφής κατά δέκα (10) έτη. (άρθρο 39)

Η ανωτέρω απώλεια θα αναπληρώνεται από άλλες πηγές εσόδων του Κρατικού Προϋπολογισμού και των προϋπολογισμών λοιπών φορέων της Γενικής Κυβέρνησης, κατά περίπτωση.

III. Επί του προϋπολογισμού της Εθνικής Σχολής Δικαστικών Λειτουργών (Ν.Π.Δ.Δ.) επιχορηγούμενο από τον Κρατικό Προϋπολογισμό / φορέας της Γενικής Κυβέρνησης)

Δαπάνη από την κάλυψη του κόστους φοίτησης των σπουδαστών που θα καλύψουν τις εννέα (9) κενές θέσεις δικαστικών λειτουργών, που δημιουργούνται στον εισαγωγικό βαθμό, λόγω αύξησης των θέσεων δικαστικών λειτουργών σε ανώτερους βαθμούς.

(άρθρα 32 – 34)

Η εν λόγω δαπάνη, η οποία εξαρτάται από το χρόνο προκήρυξης των θέσεων και, όσον αφορά στις αποδοχές των σπουδαστών, εκτιμάται στο ποσό των 230 χιλ. ευρώ περίπου (16 μήνες φοίτηση), θα αντιμετωπίζεται από τις πιστώσεις του προϋπολογισμού της ανωτέρω Σχολής.

Αθήνα, 20 Νοεμβρίου 2017

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ,
ΔΙΑΦΑΝΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ
ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ

Ευκλ. Τσακαλώτος

Στ. Κοντονής

ΕΚΘΕΣΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΣΥΝΕΠΕΙΩΝ ΡΥΘΜΙΣΗΣ**ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ****Άρθρο 22****1. Αναγκαιότητα**

Οι προτεινόμενες ρυθμίσεις είναι αναγκαίες προκειμένου να γίνει ευκολότερη και ταχύτερη για τον διάδικο η διαδικασία του συναινετικού διαζυγίου. Επιπλέον, λαμβάνεται μέριμνα για τις ήδη κατατεθειμένες στα δικαστήρια αιτήσεις συναινετικού διαζυγίου και, τέλος, προβλέπεται ότι στην περίπτωση του συναινετικού διαζυγίου με συμβολαιογραφική πράξη, ακολουθείται ο τρόπος λύσης του θρησκευτικού γάμου που περιγράφεται στον Καταστατικό Χάρτη της Εκκλησίας της Ελλάδος.

2. Καταλληλότητα

-

3. Συνέπειες στην Οικονομία

Η παρούσα ρύθμιση δεν εισάγει νέα βάρη ούτε επιφέρει απώλεια εσόδων στον κρατικό προϋπολογισμό ή στα ασφαλιστικά ταμεία

4. Συνέπειες στην κοινωνία και στους πολίτες

Ωφελούνται οι πολίτες και διευκολύνονται οι πληρεξούσιοι δικηγόροι τους.

5. Συνέπειες στο φυσικό και πολιτιστικό περιβάλλον**6. Συνέπειες στη Δημόσια Διοίκηση και την απονομή της Δικαιοσύνης**

Η ρύθμιση συμβάλλει στην επιτάχυνση της απονομής δικαιοσύνης.

7. Νομιμότητα

-

8. Αρμοδιότητα

- Υπουργείο Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων

9. Τήρηση Νομοτεχνικών Κανόνων και Κωδικοποίηση

Η ομάδα εργασίας που συνέταξε το παρόν έλαβε υπόψη της το εγχειρίδιο οδηγιών της ΚΕ.Ν.Ε. Το κείμενο των διατάξεων είναι λιτό, απλό, σαφές και άμεσο, διατυπωμένο στη δημοτική, χωρίς περίπλοκα σχήματα λόγου ή τεχνικούς όρους που έχουν ανάγκη εξειδίκευσης ή ερμηνείας.

10. Διαφάνεια – Κοινωνική Συμμετοχή

Η παρούσα διάταξη έχει τεθεί σε διαβούλευση από 31.5 έως 12.6.2017.

Άρθρο 23

1. Αναγκαιότητα

Με την προτεινόμενη τροποποίηση προβλέπεται η δυνατότητα άσκησης προφορικά ανταίτησης στη διαδικασία ασφαλιστικών μέτρων, όπως συνέβαινε και πριν τη θέση σε ισχύ του νέου Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας (ν. 4335/2015).

2. Καταλληλότητα

-

3. Συνέπειες στην Οικονομία

Η παρούσα ρύθμιση δεν εισάγει νέα βάρη ούτε επιφέρει απώλεια εσόδων στον κρατικό προϋπολογισμό ή στα ασφαλιστικά ταμεία

4. Συνέπειες στην κοινωνία και στους πολίτες

Ωφελούνται οι πολίτες και διευκολύνονται οι πληρεξούσιοι δικηγόροι τους.

5. Συνέπειες στο φυσικό και πολιτιστικό περιβάλλον

6. Συνέπειες στη Δημόσια Διοίκηση και την απονομή της Δικαιοσύνης

Η ρύθμιση συμβάλλει στην επιτάχυνση της απονομής δικαιοσύνης.

7. Νομιμότητα

-

8. Αρμοδιότητα

- Υπουργείο Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων

9. Τήρηση Νομοτεχνικών Κανόνων και Κωδικοποίηση

Η ομάδα εργασίας που συνέταξε το παρόν έλαβε υπόψη της το εγχειρίδιο οδηγιών της ΚΕ.Ν.Ε. Το κείμενο των διατάξεων είναι λιτό, απλό, σαφές και άμεσο, διατυπωμένο στη δημοτική, χωρίς περίπλοκα σχήματα λόγου ή τεχνικούς όρους που έχουν ανάγκη εξειδίκευσης ή ερμηνείας.

10. Διαφάνεια – Κοινωνική Συμμετοχή

Η παρούσα διάταξη έχει τεθεί σε διαβούλευση από 31.5 έως 12.6.2017.

Άρθρο 24**1. Αναγκαιότητα**

Η ρύθμιση κρίνεται αναγκαία για λόγους επιτάχυνσης της διοικητικής δίκης, ενώ παράλληλα, ο νομοθέτης λαμβάνει μέριμνα για την προστασία των δικαιωμάτων των αλλοδαπών διαδίκων και την πλήρη και έγκαιρη ενημέρωση των ιδίων ή των πληρεξούσιων δικηγόρων τους.

2. Καταλληλότητα

-

3. Συνέπειες στην Οικονομία

Η παρούσα ρύθμιση δεν εισάγει νέα βάρη ούτε επιφέρει απώλεια εσόδων στον κρατικό προϋπολογισμό ή στα ασφαλιστικά ταμεία

4. Συνέπειες στην κοινωνία και στους πολίτες

-

5. Συνέπειες στο φυσικό και πολιτιστικό περιβάλλον**6. Συνέπειες στη Δημόσια Διοίκηση και την απονομή της Δικαιοσύνης**

Η ρύθμιση συμβάλλει στην επιτάχυνση της απονομής δικαιοσύνης.

7. Νομιμότητα

-

8. Αρμοδιότητα

- Υπουργείο Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων

9. Τήρηση Νομοτεχνικών Κανόνων και Κωδικοποίηση

Η ομάδα εργασίας που συνέταξε το παρόν έλαβε υπόψη της το εγχειρίδιο οδηγιών της ΚΕ.Ν.Ε. Το κείμενο των διατάξεων είναι λιτό, απλό, σαφές και άμεσο, διατυπωμένο στη δημοτική, χωρίς περίπλοκα σχήματα λόγου ή τεχνικούς όρους που έχουν ανάγκη εξειδίκευσης ή ερμηνείας.

10. Διαφάνεια – Κοινωνική Συμμετοχή

Η παρούσα διάταξη έχει τεθεί σε διαβούλευση από 31.5 έως 12.6.2017.

Άρθρο 25**1. Αναγκαιότητα**

Οι διατάξεις του παρόντος άρθρου αφορούν αναγκαίες αλλαγές στον Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας, σε συνέχεια της μεταρρύθμισης και επιτάχυνσης της διοικητικής δίκης που επέφερε ο πρόσφατος ν. 4446/2016.

2. Καταλληλότητα

-

3. Συνέπειες στην Οικονομία

Η παρούσα ρύθμιση δεν εισάγει νέα βάρη ούτε επιφέρει απώλεια εσόδων στον κρατικό προϋπολογισμό ή στα ασφαλιστικά ταμεία.

4. Συνέπειες στην κοινωνία και στους πολίτες

Η ρύθμιση επηρεάζει άμεσα τους διαδίκους και τους πληρεξούσιους δικηγόρους τους, συμβάλλοντας στην ταχύτερη απονομή της διοικητικής δικαιοσύνης.

5. Συνέπειες στο φυσικό και πολιτιστικό περιβάλλον

-

6. Συνέπειες στη Δημόσια Διοίκηση και την απονομή της Δικαιοσύνης

Οι ρυθμίσεις συμβάλλουν στην επιτάχυνση της διοικητικής δίκης.

7. Νομιμότητα

-

8. Αρμοδιότητα

- Υπουργείο Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων

9. Τήρηση Νομοτεχνικών Κανόνων και Κωδικοποίηση

Η ομάδα εργασίας που συνέταξε το παρόν έλαβε υπόψη της το εγχειρίδιο οδηγιών της ΚΕ.Ν.Ε. Το κείμενο των διατάξεων είναι λιτό, απλό, σαφές και άμεσο, διατυπωμένο στη δημοτική, χωρίς περίπλοκα σχήματα λόγου ή τεχνικούς όρους που έχουν ανάγκη εξειδίκευσης ή ερμηνείας.

10. Διαφάνεια – Κοινωνική Συμμετοχή

Η παρούσα διάταξη έχει τεθεί σε διαβούλευση από 31.5 έως 12.6.2017.

Άρθρο 26

1. Αναγκαιότητα

Με την προτεινόμενη ρύθμιση δίδεται η δυνατότητα στους πληρεξούσιους δικηγόρους να απαλλαγούν από την υποχρέωση αυτοπρόσωπης παρουσίας στο ακροατήριο του Συμβουλίου της Επικρατείας και να παραστούν δια δηλώσεως.

Παράλληλα, διευρύνεται το δικαίωμα άσκησης αίτησης αναιρέσως στις υποθέσεις που αφορούν την ίδια κληρονομία, για λόγους ίσης μεταχείρισης αλλά και ενότητας της νομολογίας.

2. Καταλληλότητα

-

3. Συνέπειες στην Οικονομία

Η παρούσα ρύθμιση δεν εισάγει νέα βάρη ούτε επιφέρει απώλεια εσόδων στον κρατικό προϋπολογισμό ή στα ασφαλιστικά ταμεία

4. Συνέπειες στην κοινωνία και στους πολίτες

5. Συνέπειες στο φυσικό και πολιτιστικό περιβάλλον

6. Συνέπειες στη Δημόσια Διοίκηση και την απονομή της Δικαιοσύνης

-

7. Νομιμότητα

-

8. Αρμοδιότητα

- Υπουργείο Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων

9. Τήρηση Νομοτεχνικών Κανόνων και Κωδικοποίηση

Η ομάδα εργασίας που συνέταξε το παρόν έλαβε υπόψη της το εγχειρίδιο οδηγιών της ΚΕ.Ν.Ε. Το κείμενο των διατάξεων είναι λιτό, απλό, σαφές και άμεσο, διατυπωμένο στη δημοτική, χωρίς περίπλοκα σχήματα λόγου ή τεχνικούς όρους που έχουν ανάγκη εξειδίκευσης ή ερμηνείας.

10. Διαφάνεια – Κοινωνική Συμμετοχή

Η παρούσα διάταξη έχει τεθεί σε διαβούλευση από 31.5 έως 12.6.2017.

Άρθρο 27

1. Αναγκαιότητα

Οι προτεινόμενες ρυθμίσεις είναι αναγκαίες προκειμένου να προβλεφθεί η επέκταση των ποινικών κυρώσεων και στην περίπτωση παραβίασης της έγγραφης συμφωνία που έχει επικυρώσει ο συμβολαιογράφος κατά το άρθρο 1441 του Αστικού Κώδικα.

2. Καταλληλότητα

-

3. Συνέπειες στην Οικονομία

Η παρούσα ρύθμιση δεν εισάγει νέα βάρη ούτε επιφέρει απώλεια εσόδων στον κρατικό προϋπολογισμό ή στα ασφαλιστικά ταμεία

4. Συνέπειες στην κοινωνία και στους πολίτες

Η ρύθμιση επηρεάζει άμεσα όσους έχουν συνάψει συμφωνία που έχει επικυρωθεί από συμβολαιογράφο κατά το άρθρο 1441 του Αστικού Κώδικα.

5. Συνέπειες στο φυσικό και πολιτιστικό περιβάλλον

-

6. Συνέπειες στη Δημόσια Διοίκηση και την απονομή της Δικαιοσύνης

-

7. Νομιμότητα

-

8. Αρμοδιότητα

- Υπουργείο Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων

9. Τήρηση Νομοτεχνικών Κανόνων και Κωδικοποίηση

Η ομάδα εργασίας που συνέταξε το παρόν έλαβε υπόψη της το εγχειρίδιο οδηγιών της ΚΕ.Ν.Ε. Το κείμενο των διατάξεων είναι λιτό, απλό, σαφές και άμεσο, διατυπωμένο στη δημοτική, χωρίς περίπλοκα σχήματα λόγου ή τεχνικούς όρους που έχουν ανάγκη εξειδίκευσης ή ερμηνείας.

10. Διαφάνεια – Κοινωνική Συμμετοχή

Η παρούσα διάταξη έχει τεθεί σε διαβούλευση από 31.5.2017 έως 12.6.2017.

Άρθρο 28**1. Αναγκαιότητα**

Οι προτεινόμενες ρυθμίσεις είναι αναγκαίες προκειμένου να προβλεφθεί δυνατότητα αναπροσαρμογής του ανωτάτου επιτρεπτού ορίου περιεκτικότητας της βιομηχανικής κάνναβης σε τετραϋδροκανναβινόλη, εφόσον αυτό κριθεί επιστημονικά ενδεδειγμένο. Περαιτέρω, η πρόβλεψη δικονομικής προϋπόθεσης (ειδικά αιτιολογημένη και εμπεριστατωμένη έκθεση της ελεγκτικής Αρχής) για την άσκηση ποινικής δίωξης, προστατεύει τους εγκεκριμένους καλλιεργητές βιομηχανικής κάνναβης από το ενδεχόμενο ποινικής δίωξης όταν η περιεκτικότητα σε τετραϋδροκανναβινόλη υπερβαίνει το νόμιμο όριο (0,2%) και μέχρι 0,8%, εξαιτίας παραγόντων και περιβαλλοντικών συνθηκών που δεν μπορούσαν οι ίδιοι να προβλέψουν ή να ελέγξουν.

2. Καταλληλότητα

-

3. Συνέπειες στην Οικονομία

Η παρούσα ρύθμιση δεν εισάγει νέα βάρη ούτε επιφέρει απώλεια εσόδων στον κρατικό προϋπολογισμό ή στα ασφαλιστικά ταμεία.

4. Συνέπειες στην κοινωνία και στους πολίτες

Η ρύθμιση επηρεάζει άμεσα τους εγκεκριμένους καλλιεργητές βιομηχανικής κάνναβης.

5. Συνέπειες στο φυσικό και πολιτιστικό περιβάλλον

-

6. Συνέπειες στη Δημόσια Διοίκηση και την απονομή της Δικαιοσύνης

-

7. Νομιμότητα

-

8. Αρμοδιότητα

- Υπουργείο Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων.
- Προβλέπεται έκδοση Κ.Υ.Α. των Υπουργών Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων

9. Τήρηση Νομοτεχνικών Κανόνων και Κωδικοποίηση

Η ομάδα εργασίας που συνέταξε το παρόν έλαβε υπόψη της το εγχειρίδιο οδηγιών της ΚΕ.Ν.Ε. Το κείμενο των διατάξεων είναι λιτό, απλό, σαφές και άμεσο, διατυπωμένο στη δημοτική, χωρίς περίπλοκα σχήματα λόγου ή τεχνικούς όρους που έχουν ανάγκη εξειδίκευσης ή ερμηνείας.

10. Διαφάνεια – Κοινωνική Συμμετοχή

Η παρούσα διάταξη έχει τεθεί σε δημόσια διαβούλευση από 31.5.2017 έως 12.6.2017.

Άρθρο 29**1. Αναγκαιότητα**

Με την προτεινόμενη ρύθμιση δίδεται η δυνατότητα παράστασης πολιτικής αγωγής στα φιλοζωικά σωματεία προκειμένου να υποστηρίξουν την κατηγορία εναντίον οποιουδήποτε παραβιάζει τη νομοθεσία σχετικά με τα δεσποζόμενα και τα αδέσποτα ζώα συντροφιάς και την προστασία των ζώων από την εκμετάλλευση ή τη χρησιμοποίηση με κερδοσκοπικό σκοπό.

2. Καταλληλότητα

-

3. Συνέπειες στην Οικονομία

Η παρούσα ρύθμιση δεν εισάγει νέα βάρη ούτε επιφέρει απώλεια εσόδων στον κρατικό προϋπολογισμό ή στα ασφαλιστικά ταμεία.

4. Συνέπειες στην κοινωνία και στους πολίτες

-

5. Συνέπειες στο φυσικό και πολιτιστικό περιβάλλον

-

6. Συνέπειες στη Δημόσια Διοίκηση και την απονομή της Δικαιοσύνης

-

7. Νομιμότητα

-

8. Αρμοδιότητα

- Υπουργείο Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων

9. Τήρηση Νομοτεχνικών Κανόνων και Κωδικοποίηση

Η ομάδα εργασίας που συνέταξε το παρόν έλαβε υπόψη της το εγχειρίδιο οδηγιών της ΚΕ.Ν.Ε. Το κείμενο των διατάξεων είναι λιτό, απλό, σαφές και άμεσο, διατυπωμένο στη δημοτική, χωρίς περίπλοκα σχήματα λόγου ή τεχνικούς όρους που έχουν ανάγκη εξειδίκευσης ή ερμηνείας.

10. Διαφάνεια – Κοινωνική Συμμετοχή

Η παρούσα διάταξη έχει τεθεί σε διαβούλευση από 31.5.2017 έως 12.6.2017.

Άρθρο 30**1. Αναγκαιότητα**

Οι προτεινόμενες ρυθμίσεις επιφέρουν αναγκαίες αλλαγές στον Κώδικα Συμβολαιογράφων για την ορθολογικότερη άσκηση του επαγγέλματος.

2. Καταλληλότητα

-

3. Συνέπειες στην Οικονομία

Η παρούσα ρύθμιση δεν εισάγει νέα βάρη ούτε επιφέρει απώλεια εσόδων στον κρατικό προϋπολογισμό ή στα ασφαλιστικά ταμεία.

4. Συνέπειες στην κοινωνία και στους πολίτες

-

5. Συνέπειες στο φυσικό και πολιτιστικό περιβάλλον**6. Συνέπειες στη Δημόσια Διοίκηση και την απονομή της Δικαιοσύνης**

-

7. Νομιμότητα

-

8. Αρμοδιότητα

- Υπουργείο Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων

9. Τήρηση Νομοτεχνικών Κανόνων και Κωδικοποίηση

Η ομάδα εργασίας που συνέταξε το παρόν έλαβε υπόψη της το εγχειρίδιο οδηγιών της ΚΕ.Ν.Ε. Το κείμενο των διατάξεων είναι λιτό, απλό, σαφές και άμεσο, διατυπωμένο στη δημοτική, χωρίς

περίπλοκα σχήματα λόγου ή τεχνικούς όρους που έχουν ανάγκη εξειδίκευσης ή ερμηνείας.

10. Διαφάνεια – Κοινωνική Συμμετοχή

Η παρούσα διάταξη έχει τεθεί σε διαβούλευση από 31.5.2017 έως 12.6.2017.

Άρθρο 31**1. Αναγκαιότητα**

Με τις προτεινόμενες ρυθμίσεις λαμβάνεται μέριμνα για τη μη απόρριψη του ενδίκου μέσου ή βοηθήματος αποκλειστικά για λόγους μη κατάθεσης του γραμματίου προείσπραξης και δίδεται η δυνατότητα στους δικηγόρους να καταθέσουν αυτό μετά τη συζήτηση και, πάντως, πριν την έκδοση της απόφασης.

2. Καταλληλότητα

-

3. Συνέπειες στην Οικονομία

Η παρούσα ρύθμιση δεν εισάγει νέα βάρη ούτε επιφέρει απώλεια εσόδων στον κρατικό προϋπολογισμό ή στα ασφαλιστικά ταμεία.

4. Συνέπειες στην κοινωνία και στους πολίτες

-

5. Συνέπειες στο φυσικό και πολιτιστικό περιβάλλον

-

6. Συνέπειες στη Δημόσια Διοίκηση και την απονομή της Δικαιοσύνης

-

7. Νομιμότητα

-

8. Αρμοδιότητα

- Υπουργείο Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων

9. Τήρηση Νομοτεχνικών Κανόνων και Κωδικοποίηση

Η ομάδα εργασίας που συνέταξε το παρόν έλαβε υπόψη της το εγχειρίδιο οδηγιών της ΚΕ.Ν.Ε. Το κείμενο των διατάξεων είναι λιτό, απλό, σαφές και άμεσο, διατυπωμένο στη δημοτική, χωρίς περίπλοκα σχήματα λόγου ή τεχνικούς όρους που έχουν ανάγκη εξειδίκευσης ή ερμηνείας.

10. Διαφάνεια – Κοινωνική Συμμετοχή

Η παρούσα διάταξη έχει τεθεί σε διαβούλευση από 31.5.2017 έως 12.6.2017.

Άρθρο 32**1. Αναγκαιότητα**

Με τις προτεινόμενες ρυθμίσεις επέρχονται αλλαγές στον Κώδικα Οργανισμού Δικαστηρίων και Κατάστασης Δικαστικών Λειτουργιών, οι οποίες πρέπει να υιοθετηθούν άμεσα, ώστε να εφαρμοστούν ήδη από το τρέχον δικαστικό έτος, για την εύρυθμη λειτουργία των δικαστηρίων και την επιτάχυνση στην απονομή της δικαιοσύνης.

2. Καταλληλότητα

-

3. Συνέπειες στην Οικονομία

Οι παρούσες ρυθμίσεις δεν εισάγουν νέα βάρη ούτε επιφέρουν απώλεια εσόδων στον κρατικό προϋπολογισμό ή στα ασφαλιστικά ταμεία.

4. Συνέπειες στην κοινωνία και στους πολίτες

-

5. Συνέπειες στο φυσικό και πολιτιστικό περιβάλλον

-

6. Συνέπειες στη Δημόσια Διοίκηση και την απονομή της Δικαιοσύνης

Οι ρυθμίσεις συμβάλλουν στην εύρυθμη λειτουργία των δικαστηρίων και την επιτάχυνση στην απονομή της δικαιοσύνης

7. Νομιμότητα

-

8. Αρμοδιότητα

- Υπουργείο Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων

9. Τήρηση Νομοτεχνικών Κανόνων και Κωδικοποίηση

Η ομάδα εργασίας που συνέταξε το παρόν έλαβε υπόψη της το εγχειρίδιο οδηγιών της ΚΕ.Ν.Ε. Το κείμενο των διατάξεων είναι λιτό, απλό, σαφές και άμεσο, διατυπωμένο στη δημοτική, χωρίς περίπλοκα σχήματα λόγου ή τεχνικούς όρους που έχουν ανάγκη εξειδίκευσης ή ερμηνείας.

10. Διαφάνεια – Κοινωνική Συμμετοχή

Οι διατάξεις τέθηκαν σε διαβούλευση από 31.5.2017 έως 12.6.2017.

Άρθρο 33**1. Αναγκαιότητα**

Με την προβλεπόμενη αύξηση των οργανικών θέσεων των δικαστικών λειτουργών πολιτικής και ποινικής δικαιοσύνης επιδιώκεται η ταχύτερη περαίωση των υποθέσεων που κατατίθενται στις Εισαγγελίες της χώρας.

2. Καταλληλότητα

-

3. Συνέπειες στην Οικονομία

-

4. Συνέπειες στην κοινωνία και στους πολίτες

-

5. Συνέπειες στο φυσικό και πολιτιστικό περιβάλλον

-

6. Συνέπειες στη Δημόσια Διοίκηση και την απονομή της Δικαιοσύνης

Επιτάχυνση στην απονομή της δικαιοσύνης.

7. Νομιμότητα

-

8. Αρμοδιότητα

- Υπουργείο Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων

9. Τήρηση Νομοτεχνικών Κανόνων και Κωδικοποίηση

Η ομάδα εργασίας που συνέταξε το παρόν έλαβε υπόψη της το εγχειρίδιο οδηγιών της ΚΕ.Ν.Ε. Το κείμενο των διατάξεων είναι λιτό, απλό, σαφές και άμεσο, διατυπωμένο στη δημοτική, χωρίς περίτλοκα σχήματα λόγου ή τεχνικούς όρους που έχουν ανάγκη εξειδίκευσης ή ερμηνείας.

10. Διαφάνεια – Κοινωνική Συμμετοχή

Η διάταξη τέθηκε σε διαβούλευση από 31.5.2017 έως 12.6.2017.

Άρθρο 34

1. Αναγκαιότητα

Με την προτεινόμενη αύξηση των οργανικών θέσεων των Παρέδρων του Συμβουλίου της Επικρατείας επιδιώκεται η ταχύτερη περαίωση των υποθέσεων που εκκρεμούν ενώπιον του δικαστηρίου.

2. Καταλληλότητα

-

3. Συνέπειες στην Οικονομία

-

4. Συνέπειες στην κοινωνία και στους πολίτες

-

5. Συνέπειες στο φυσικό και πολιτιστικό περιβάλλον

-

6. Συνέπειες στη Δημόσια Διοίκηση και την απονομή της Δικαιοσύνης Επιτάχυνση στην απονομή της δικαιοσύνης.

7. Νομιμότητα

-

8. Αρμοδιότητα

- Υπουργείο Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων

9. Τήρηση Νομοτεχνικών Κανόνων και Κωδικοποίηση

Η ομάδα εργασίας που συνέταξε το παρόν έλαβε υπόψη της το εγχειρίδιο οδηγιών της ΚΕ.Ν.Ε. Το κείμενο των διατάξεων είναι λιτό, απλό, σαφές και άμεσο, διατυπωμένο στη δημοτική, χωρίς

περίπλοκα σχήματα λόγου ή τεχνικούς όρους που έχουν ανάγκη εξειδίκευσης ή ερμηνείας.

10. Διαφάνεια – Κοινωνική Συμμετοχή

Η διάταξη τέθηκε σε διαβούλευση από 31.5.2017 έως 12.6.2017.

Άρθρο 35**1. Αναγκαιότητα**

Οι προτεινόμενες ρυθμίσεις είναι αναγκαίες για την ανακατανομή των οργανικών θέσεων των δικαστικών υπαλλήλων.

2. Καταλληλότητα

-

3. Συνέπειες στην Οικονομία

-

4. Συνέπειες στην κοινωνία και στους πολίτες

-

5. Συνέπειες στο φυσικό και πολιτιστικό περιβάλλον

-

6. Συνέπειες στη Δημόσια Διοίκηση και την απονομή της Δικαιοσύνης

Οι ρυθμίσεις συμβάλλουν στην ορθολογικότερη λειτουργία των δικαστηρίων, ενισχύοντας την ποιότητα και ταχύτητα απονομής της δικαιοσύνης.

7. Νομιμότητα

-

8. Αρμοδιότητα

- Υπουργείο Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων

9. Τήρηση Νομοτεχνικών Κανόνων και Κωδικοποίηση

Η ομάδα εργασίας που συνέταξε το παρόν έλαβε υπόψη της το εγχειρίδιο οδηγιών της ΚΕ.Ν.Ε. Το κείμενο των διατάξεων είναι λιτό, απλό, σαφές και άμεσο, διατυπωμένο στη δημοτική, χωρίς

περίπλοκα σχήματα λόγου ή τεχνικούς όρους που έχουν ανάγκη εξειδίκευσης ή ερμηνείας.

10. Διαφάνεια – Κοινωνική Συμμετοχή

Άρθρο 36**1. Αναγκαιότητα**

Με την προτεινόμενη ρύθμιση ενισχύεται περαιτέρω η διαφάνεια, ισότητα και αντικειμενικότητα κατά τις εισαγωγικές εξετάσεις στην Εθνική Σχολή Δικαστικών Λειτουργιών.

2. Καταλληλότητα

-

3. Συνέπειες στην Οικονομία

Η παρούσα ρύθμιση δεν εισάγει νέα βάρη ούτε επιφέρει απώλεια εσόδων στον κρατικό προϋπολογισμό ή στα ασφαλιστικά ταμεία.

4. Συνέπειες στην κοινωνία και στους πολίτες

Η ρύθμιση επηρεάζει άμεσα τους υποψήφιους της Εθνικής Σχολής Δικαστικών Λειτουργιών.

5. Συνέπειες στο φυσικό και πολιτιστικό περιβάλλον

-

6. Συνέπειες στη Δημόσια Διοίκηση και την απονομή της Δικαιοσύνης

-

7. Νομιμότητα

-

8. Αρμοδιότητα

- Υπουργείο Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων

9. Τήρηση Νομοτεχνικών Κανόνων και Κωδικοποίηση

Η ομάδα εργασίας που συνέταξε το παρόν έλαβε υπόψη της το εγχειρίδιο οδηγιών της ΚΕ.Ν.Ε. Το κείμενο των διατάξεων είναι λιτό, απλό, σαφές και άμεσο, διατυπωμένο στη δημοτική, χωρίς περίπλοκα σχήματα λόγου ή τεχνικούς όρους που έχουν ανάγκη εξειδίκευσης ή ερμηνείας.

10. Διαφάνεια – Κοινωνική Συμμετοχή

Η διάταξη τέθηκε σε διαβούλευση από 31.5.2017 έως 12.6.2017.

Άρθρο 37

1. Αναγκαιότητα

Με την προτεινόμενη ρύθμιση ενισχύεται το προσωπικό της ΑΔΑΕ προκειμένου η Αρχή να ανταποκριθεί στον θεσμικό της ρόλο με εξειδικευμένο προσωπικό.

2. Καταλληλότητα

-

3. Συνέπειες στην Οικονομία

4. Συνέπειες στην κοινωνία και στους πολίτες

-

5. Συνέπειες στο φυσικό και πολιτιστικό περιβάλλον

-

6. Συνέπειες στη Δημόσια Διοίκηση και την απονομή της Δικαιοσύνης

-

7. Νομιμότητα

-

8. Αρμοδιότητα

- Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων

9. Τήρηση Νομοτεχνικών Κανόνων και Κωδικοποίηση

Η ομάδα εργασίας που συνέταξε το παρόν έλαβε υπόψη της το εγχειρίδιο οδηγιών της ΚΕ.Ν.Ε. Το κείμενο των διατάξεων είναι λιτό, απλό, σαφές και άμεσο, διατυπωμένο στη δημοτική, χωρίς

περίπλοκα σχήματα λόγου ή τεχνικούς όρους που έχουν ανάγκη εξειδίκευσης ή ερμηνείας.

10. Διαφάνεια – Κοινωνική Συμμετοχή

Η διάταξη τέθηκε σε διαβούλευση από 31.5.2017 έως 12.6.2017.

Άρθρο 38**1. Αναγκαιότητα**

Η ρύθμιση της παρ. 1 κρίνεται αναγκαία για λόγους δημόσιας ασφάλειας. Περαιτέρω, με τη ρύθμιση της παρ. 2 διευκολύνεται η διαδικασία διάθεσης κατασχεμένων οχημάτων για την ανανέωση των μεταφορικών μέσων που χρησιμοποιούνται για τις ανάγκες της υπηρεσίας.

2. Καταλληλότητα

-

3. Συνέπειες στην Οικονομία

Η παρούσα ρύθμιση δεν εισάγει νέα βάρη ούτε επιφέρει απώλεια εσόδων στον κρατικό προϋπολογισμό ή στα ασφαλιστικά ταμεία.

4. Συνέπειες στην κοινωνία και στους πολίτες

-

5. Συνέπειες στο φυσικό και πολιτιστικό περιβάλλον

-

6. Συνέπειες στη Δημόσια Διοίκηση και την απονομή της Δικαιοσύνης

-

7. Νομιμότητα

-

8. Αρμοδιότητα

- Υπουργείο Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων

9. Τήρηση Νομοτεχνικών Κανόνων και Κωδικοποίηση

Η ομάδα εργασίας που συνέταξε το παρόν έλαβε υπόψη της το εγχειρίδιο οδηγιών της ΚΕ.Ν.Ε. Το κείμενο των διατάξεων είναι λιτό, απλό, σαφές και άμεσο, διατυπωμένο στη δημοτική, χωρίς περίπλοκα σχήματα λόγου ή τεχνικούς όρους που έχουν ανάγκη εξειδίκευσης ή ερμηνείας.

10. Διαφάνεια – Κοινωνική Συμμετοχή

Η διάταξη τέθηκε σε διαβούλευση από 31.5.2017 έως 12.6.2017.

Άρθρο 39**1. Αναγκαιότητα**

Με τις προτεινόμενες διατάξεις ρυθμίζεται το ζήτημα της παραγραφής της αξίωσης για την αναπλήρωση ελλείμματος και της καταστροφής των δικαιολογητικών και των λοιπών εγγράφων για τις διαφορές που αναφύονται ενώπιον του Ελεγκτικού Συνεδρίου, με στόχο την ενίσχυση του κατασταλτικού ελέγχου και την ασφάλεια δικαίου.

2. Καταλληλότητα

-

3. Συνέπειες στην Οικονομία

Η παρούσα ρύθμιση δεν εισάγει νέα βάρη ούτε επιφέρει απώλεια εσόδων στον κρατικό προϋπολογισμό ή στα ασφαλιστικά ταμεία.

4. Συνέπειες στην κοινωνία και στους πολίτες

-

5. Συνέπειες στο φυσικό και πολιτιστικό περιβάλλον

-

6. Συνέπειες στη Δημόσια Διοίκηση και την απονομή της Δικαιοσύνης

-

7. Νομιμότητα

-

8. Αρμοδιότητα

- Υπουργείο Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων

9. Τήρηση Νομοτεχνικών Κανόνων και Κωδικοποίηση

Η ομάδα εργασίας που συνέταξε το παρόν έλαβε υπόψη της το εγχειρίδιο οδηγιών της ΚΕ.Ν.Ε. Το κείμενο των διατάξεων είναι λιτό, απλό, σαφές και άμεσο, διατυπωμένο στη δημοτική, χωρίς περίπλοκα σχήματα λόγου ή τεχνικούς όρους που έχουν ανάγκη εξειδίκευσης ή ερμηνείας.

10. Διαφάνεια – Κοινωνική Συμμετοχή

Η διάταξη τέθηκε σε διαβούλευση από 31.5.2017 έως 12.6.2017.

Άρθρο 40**11. Αναγκαιότητα**

Η προτεινόμενη ρύθμιση είναι αναγκαία για την προστασία των ψυχιάτρων, ψυχολόγων και κοινωνικών λειτουργών που εργάζονται σε δημόσιες παιδοψυχιατρικές μονάδες και ενεργούν στο πλαίσιο δικαστικής ή κοινωνικής έρευνας που διεξάγεται από δικαστικό λειτουργό για τη διακρίβωση κακοποίησης ανηλίκου.

12. Καταλληλότητα

-

13. Συνέπειες στην Οικονομία

Η παρούσα ρύθμιση δεν εισάγει νέα βάρη ούτε επιφέρει απώλεια εσόδων στον κρατικό προϋπολογισμό ή στα ασφαλιστικά ταμεία.

14. Συνέπειες στην κοινωνία και στους πολίτες

-

15. Συνέπειες στο φυσικό και πολιτιστικό περιβάλλον

-

16. Συνέπειες στη Δημόσια Διοίκηση και την απονομή της Δικαιοσύνης

-

17. Νομιμότητα

-

18. Αρμοδιότητα

- Υπουργείο Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων

19. Τήρηση Νομοτεχνικών Κανόνων και Κωδικοποίηση

Η ομάδα εργασίας που συνέταξε το παρόν έλαβε υπόψη της το εγχειρίδιο οδηγιών της ΚΕ.Ν.Ε. Το κείμενο των διατάξεων είναι λιτό, απλό, σαφές και άμεσο, διατυπωμένο στη δημοτική, χωρίς περίπλοκα σχήματα λόγου ή τεχνικούς όρους που έχουν ανάγκη εξειδίκευσης ή ερμηνείας.

20. Διαφάνεια – Κοινωνική Συμμετοχή

Η διάταξη τέθηκε σε διαβούλευση από 31.5.2017 έως 12.6.2017.

Άρθρο 41**1. Αναγκαιότητα**

Με την προτεινόμενη ρύθμιση τα περιγραφόμενα στη διάταξη κακουργήματα υπάγονται κατ' εξαίρεση στην ευέλικτη διαδικασία του άρθρου 308Α του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας.

2. Καταλληλότητα

-

3. Συνέπειες στην Οικονομία

Η παρούσα ρύθμιση δεν εισάγει νέα βάρη ούτε επιφέρει απώλεια εσόδων στον κρατικό προϋπολογισμό ή στα ασφαλιστικά ταμεία.

4. Συνέπειες στην κοινωνία και στους πολίτες

-

5. Συνέπειες στο φυσικό και πολιτιστικό περιβάλλον

-

6. Συνέπειες στη Δημόσια Διοίκηση και την απονομή της Δικαιοσύνης

- Ταχύτερη απονομή δικαιοσύνης

7. Νομιμότητα

-

8. Αρμοδιότητα

- Υπουργείο Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων

9. Τήρηση Νομοτεχνικών Κανόνων και Κωδικοποίηση

Η ομάδα εργασίας που συνέταξε το παρόν έλαβε υπόψη της το εγχειρίδιο οδηγιών της ΚΕ.Ν.Ε. Το κείμενο των διατάξεων είναι λιτό, απλό, σαφές και άμεσο, διατυπωμένο στη δημοτική, χωρίς περίπλοκα σχήματα λόγου ή τεχνικούς όρους που έχουν ανάγκη εξειδίκευσης ή ερμηνείας.

10. Διαφάνεια – Κοινωνική Συμμετοχή

Η διάταξη τέθηκε σε διαβούλευση από 31.5.2017 έως 12.6.2017.

Άρθρο 42**1. Αναγκαιότητα**

Με τις προτεινόμενες διατάξεις προστίθεται νέο Κεφάλαιο με τίτλο «Ευρωπαϊκή Διαταγή Δέσμευσης Λογαριασμού» στον Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας, προκειμένου να προσαρμοστεί η ελληνική νομοθεσία στον Κανονισμό (ΕΕ) 655/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 15^{ης} Μαΐου 2014, περί της διαδικασίας «Ευρωπαϊκής Διαταγής Δέσμευσης Λογαριασμού προς διευκόλυνση της διασυνοριακής είσπραξης οφειλών σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις».

2. Καταλληλότητα

-

3. Συνέπειες στην Οικονομία

Η παρούσα ρύθμιση δεν εισάγει νέα βάρη ούτε επιφέρει απώλεια εσόδων στον κρατικό προϋπολογισμό ή στα ασφαλιστικά ταμεία.

4. Συνέπειες στην κοινωνία και στους πολίτες

-

5. Συνέπειες στο φυσικό και πολιτιστικό περιβάλλον

-

6. Συνέπειες στη Δημόσια Διοίκηση και την απονομή της Δικαιοσύνης

- Ταχύτερη απονομή δικαιοσύνης

7. Νομιμότητα

-

8. Αρμοδιότητα

- Υπουργείο Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων

9. Τήρηση Νομοτεχνικών Κανόνων και Κωδικοποίηση

Η ομάδα εργασίας που συνέταξε το παρόν έλαβε υπόψη της το εγχειρίδιο οδηγιών της ΚΕ.Ν.Ε. Το κείμενο των διατάξεων είναι λιτό, απλό, σαφές και άμεσο, διατυπωμένο στη δημοτική, χωρίς περίπλοκα σχήματα λόγου ή τεχνικούς όρους που έχουν ανάγκη εξειδίκευσης ή ερμηνείας.

10. Διαφάνεια – Κοινωνική Συμμετοχή

Άρθρο 43

1. Αναγκαιότητα

Ορίζεται ρητά ότι η Αρχή Πληροφόρησης που προβλέπεται στον Κανονισμό (άρθρο 4 παρ. 13 και άρθρο 14 του Κανονισμού 655/2014) είναι για την ελληνική έννομη τάξη η Αρχή που χειρίζεται το «Σύστημα Μητρώων Τραπεζικών Λογαριασμών και Λογαριασμών Πληρωμών» (Σ.Μ.Τ.Λ. και Λ.Π.) του άρθρου 62 του ν. 4170/2013.

2. Καταλληλότητα

-

3. Συνέπειες στην Οικονομία

Η παρούσα ρύθμιση δεν εισάγει νέα βάρη ούτε επιφέρει απώλεια εσόδων στον κρατικό προϋπολογισμό ή στα ασφαλιστικά ταμεία.

4. Συνέπειες στην κοινωνία και στους πολίτες

-

5. Συνέπειες στο φυσικό και πολιτιστικό περιβάλλον

-

6. Συνέπειες στη Δημόσια Διοίκηση και την απονομή της Δικαιοσύνης

-

7. Νομιμότητα

-

8. Αρμοδιότητα

- Υπουργείο Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων
- Υπουργείο Οικονομικών

9. Τήρηση Νομοτεχνικών Κανόνων και Κωδικοποίηση

Η ομάδα εργασίας που συνέταξε το παρόν έλαβε υπόψη της το εγχειρίδιο οδηγιών της ΚΕ.Ν.Ε. Το κείμενο των διατάξεων είναι λιτό, απλό, σαφές και άμεσο, διατυπωμένο στη δημοτική, χωρίς περίπλοκα σχήματα λόγου ή τεχνικούς όρους που έχουν ανάγκη εξειδίκευσης ή ερμηνείας.

10. Διαφάνεια – Κοινωνική Συμμετοχή